

Рахункова палата

ЗВІТ

Рахункової палати
за 2020 рік

Звіт Рахункової палати за 2020 рік є узагальненням контрольної та експертної діяльності, що здійснювалась у звітному році та здебільшого охоплювала заходами державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) період 2017–2020 років. Це стосується всіх результативних показників щодо обсягів перевірених бюджетних коштів, встановлених порушень і недоліків, що наводяться в тексті Звіту.

Інформація про результати проведених контрольних заходів надається у стислій формі. Повні звіти за результатами аудитів та рішення Рахункової палати, відповідно до вимог законодавства, оприлюднено на офіційному вебсайті установи <https://rp.gov.ua>

Контроль від імені Верховної
Ради України за надходженням
коштів до Державного бюджету
України та їх використанням
здійснює Рахункова палата

Стаття 98 Конституції України

Шановні народні депутати України!

Відповідно до статті 30 Закону України «Про Рахункову палату», подаємо Верховній Раді України Звіт Рахункової палати за 2020 рік, затверджений рішенням Рахункової палати від 08.04.2021 № 7-2.

Пандемія COVID-19, що охопила світ у 2020 році, вплинула на всі сфери життя і внесла суттєві корективи в роботу кожної людини та інституції. Рахункова палата – не виняток. На час дії жорсткого карантину наші аудитори призупинили вихід на об'єкти, відрядження були скасовані, частина працівників виконували роботу дистанційно. Водночас карантин змусив нас максимально застосовувати сучасні IT-технології. Наради, конференції і засідання перейшли в онлайн.

І в цих умовах ми вирішили зробити свій внесок у боротьбу з пандемією – з березня фахівці Рахункової палати почали відслідковувати видатки на боротьбу з COVID-19. Ми розробили програму, а візуально оформити її допомогли громадські активісти. На дашборді, який щоденно оновлюють наші фахівці, станом на 1 січня 2021 року містилась інформація про 367 тисяч платежів на суму 105 млрд гривень! І кожен міг переглянути, як витрачаються кошти з державного та місцевих бюджетів на подолання епідемії. Наша позиція чітка – боротьба з коронавірусом вимагає використання кожної гривні бюджету ефективно і за призначенням.

Ми вперше за всю історію незалежності провели аудит Верховної Ради України. І вперше - аудит за рішенням парламенту щодо ефективності діяльності податкової, митної і фіскальної служб. Наші контрольні заходи охопили всі важливі сфери: оборону, медицину, освіту, нацбезпеку, правоохоронну діяльність тощо.

Рахункова палата брала активну участь у бюджетному процесі. Під час експертизи проєкту державного бюджету–2021 ми знайшли додаткові резерви доходів за чотирма джерелами загалом на 20,6 млрд гривень.

Закриті кордони через пандемію – не перепона для міжнародного співробітництва. Разом з колегами з 40 країн – главами національних аудиторських офісів у рамках відеоконференцій EUROSAI неодноразово говорили щодо відповіді на світову пандемію COVID-19 при проведенні аудитів. Адже чи не перед усіма BOA постало питання дослідити своєчасність і якість реагування урядів на пандемію і контроль за витрачанням коштів.

Попри складні карантинні умови ми продовжили реформи в Рахунковій палаті відповідно до міжнародних стандартів. Якісні зміни триватимуть і в 2021 році. Наше завдання – вийти на новий професійний рівень і удосконалити аудит в Україні!

Голова Рахункової палати

Валерій Пацкан

ЗМІСТ

1. РАХУНКОВА ПАЛАТА – 2020 РІК: ЗМІНИ, ЗАВДАННЯ ТА ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ.....	6
1.1. УЗАГАЛЬНЕНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ У 2020 РОЦІ	6
1.2. Оцінка показників виконання СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ НА 2019–2024 РОКИ.....	12
2. ЗАХОДИ ДЕРЖАВНОГО ЗОВНІШНЬОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ (АУДИТУ): РЕЗУЛЬТАТИ ТА РЕАГУВАННЯ.....	14
2.1. АНАЛІЗ ТА ЕКСПЕРТИЗА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ.....	16
2.1.1. РЕАГУВАННЯ НА ВИКЛИКИ, ПОВ’ЯЗАНІ ІЗ COVID-19, У СФЕРІ ВИКОРИСТАННЯ ПУБЛІЧНИХ КОШТІВ.....	30
2.2. АУДИТ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ МАЙНОМ АПАРАТОМ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ, ЩО МАЮТЬ ФІНАНСОВІ НАСЛІДКИ ДЛЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ	33
2.3. АУДИТ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ, ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ТА ДЕРЖАВНОЇ МИТНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	49
2.4. ЗАХОДИ У СФЕРІ АДМІНІСТРУВАННЯ ДОХОДІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ.....	55
2.5. ЗАХОДИ У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ ОБ’ЄКТАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ, ЩО МАЮТЬ ФІНАНСОВІ НАСЛІДКИ ДЛЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ	69
2.6. ЗАХОДИ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ	74
2.7. ЗАХОДИ У СФЕРІ БЕЗПЕКИ, ЗВ’ЯЗКУ, ОБОРОНОЗДАТНОСТІ ДЕРЖАВИ ТА ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ	92
2.8. ЗАХОДИ У СФЕРІ СУДОВОЇ ТА ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	104
2.9. ЗАХОДИ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ, У СФЕРАХ ОСВІТИ ТА ОХОРОНИ ЗДОРОВ’Я	114
2.10. ЗАХОДИ У СФЕРІ АПК, ПРИРОДООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗАПОБІГАННЯ НАДЗВИЧАЙНИМ СИТУАЦІЯМ	129
2.11. ЗАХОДИ У СФЕРІ ВЗАЄМОВІДНОСИН ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ З МІСЦЕВИМИ БЮДЖЕТАМИ	141
2.12. РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗІВ ЗВІТІВ Фонду державного майна України, Антимонопольного КОМІТЕТУ України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України (в частині аналізу функціонування системи публічних закупівель)	155
2.13. РЕЗУЛЬТАТИ МІЖНАРОДНИХ КООРДИНОВАНИХ АУДИТІВ	163
3. ВЗАЄМОДІЯ З ВЕРХОВНОЮ РАДОЮ УКРАЇНИ	169
4. ВЗАЄМОДІЯ З КАБІНЕТОМ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ТА СТАН ВИКОНАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ	179
5. ВЗАЄМОДІЯ З ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ.....	182
6. ГЛАСНІСТЬ У РОБОТІ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ.....	187
7. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	191

7.1. Співпраця з Міжнародною організацією вищих органів аудиту (INTOSAI)	191
7.2. Співпраця з Європейською організацією вищих органів аудиту (EUROSAI).....	193
7.3. Забезпечення діяльності робочої групи EUROSAI з аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф.....	194
7.4. Розвиток двостороннього співробітництва з вищими органами аудиту іноземних держав.....	196
7.4.1. Участь у міжнародних програмах, які фінансуються за рахунок коштів Європейського Союзу	197
7.5. Поглиблення співпраці з міжнародними організаціями, участь у проектах і програмах міжнародної технічної допомоги.....	199
8. ДІЯЛЬНІСТЬ АПАРАТУ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ	203
8.1. Кадрове забезпечення	204
8.2. Фінансове і матеріально-технічне забезпечення.....	208
8.3. Інформаційно-аналітична система та інформаційне забезпечення Рахункової палати	213
8.4. Організація та здійснення внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту в Рахунковій палаті	216
8.5. Діяльність Рахункової палати у сфері запобігання та протидії корупції.....	217

1. РАХУНКОВА ПАЛАТА – 2020 РІК: ЗМІНИ, ЗАВДАННЯ ТА ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

1.1. Узагальнені результати діяльності Рахункової палати у 2020 році

Відповідно до Конституції України та Закону України «Про Рахункову палату», Рахункова палата здійснює контроль від імені Верховної Ради України за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використанням.

Діяльність Рахункової палати як незалежного органу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) ґрунтується на принципах законності, незалежності, об'єктивності, безсторонності, гласності та неупередженості.

Закон України від 02.07.2015 № 576-III «Про Рахункову палату» передбачає, що повноваження, покладені на Рахункову палату Конституцією України, здійснюються через провадження заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) шляхом проведення фінансового аудиту, аудиту ефективності, експертизи, аналізу та інших контрольних заходів.

Основною організаційною формою діяльності Рахункової палати, відповідно до статті 25 Закону України «Про Рахункову палату», є її засідання.

У 2020 році

обсяг перевірених під час
контрольних заходів коштів
становив

1 трлн 185 млрд грн

перевірено

285 об'єкти

затверджено

48 звітів

Аудиторами Рахункової палати виявлено у 2020 році порушень і недоліків при адмініструванні дохідної частини державного бюджету, порушень бюджетного законодавства, а також фактів неефективного управління коштами Державного бюджету України і майном та їх неефективного використання на загальну суму **26 млрд 258,4 млн грн**:

порушення та недоліки при
адмініструванні дохідної частини
державного бюджету

4 млрд 767,5 млн грн

порушення
бюджетного законодавства

9 млрд 562,9 млн грн

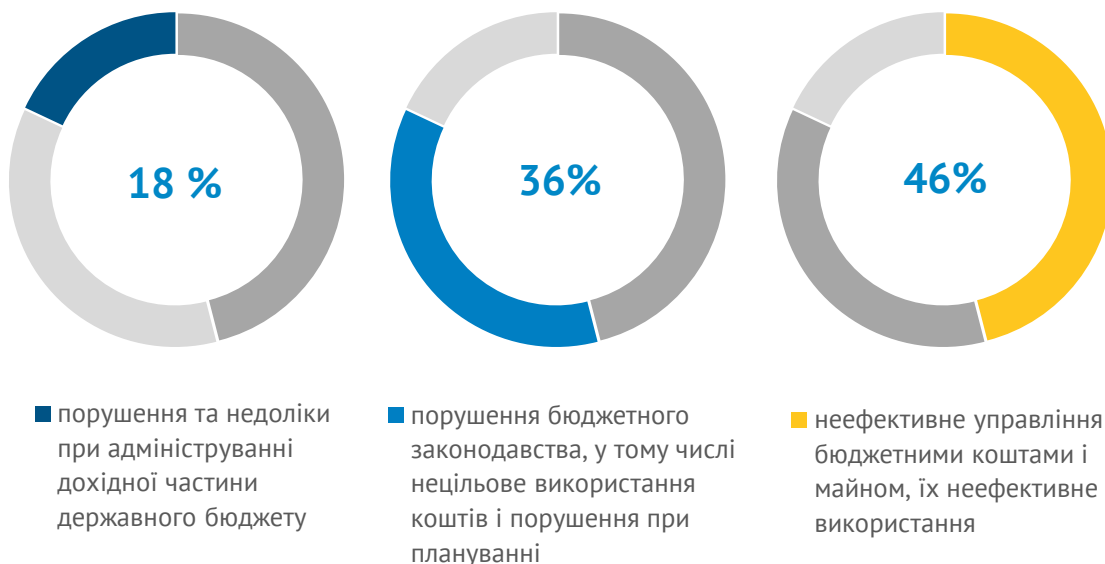
неефективне управління
бюджетними коштами і майном,
їх неефективне використання

11 млрд 928 млн грн

Крім того, під час аудиту ефективності діяльності Державної фіскальної служби України, Державної податкової служби України та Державної митної служби України встановлено: через недосконалість законодавства, що дає можливість суб'єктам господарювання застосовувати схеми мінімізації платежів, а також неналежний контроль податкових та митних органів за своєчасністю, достовірністю, повнотою нарахування і сплати податків, зборів, митних та інших платежів державний бюджет недоотримав майже **52,8 млрд гривень**.

Діаграма 1.
Структура порушень та недоліків,
виявлених Рахунковою палатою у 2020 році

Діаграма 2.

**Структура виявлених у 2020 році порушень та недоліків,
за напрямками (загальна сума 26 млрд 258,4 млн грн)**

Діаграма 3.

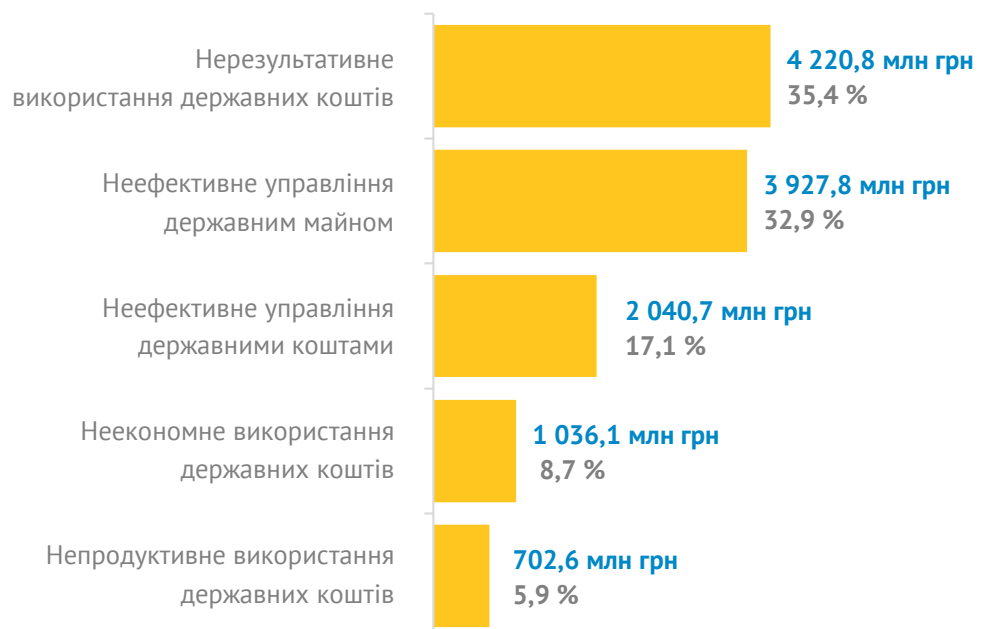
**Структура порушень та недоліків при адмініструванні
дохідної частини державного бюджету,
за видами порушень
(загальна сума 4 млрд 767,5 млн грн)**

Діаграма 4.
Структура порушень бюджетного законодавства,
за видами порушень (загальна сума 9 млрд 562,9 млн грн)

Діаграма 5.
Структура неефективного управління бюджетними коштами і майном, їх неефективне використання,
за видами порушень (загальна сума 11 млрд 928 млн грн)

За результатами проведених заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) Рахунковою палатою **ПІДГОТОВЛЕНО** та **НАДІСЛАНО** Верховній Раді України, органам виконавчої влади, установам, організаціям, підприємствам **462** документи (звіти, рішення, інформації, акти та листи) для відповідного реагування, усунення виявлених порушень і недоліків, а також для відшкодування витрат і збитків, заподіяних Державному бюджету України.

Діаграма 6.

Одержувачі документів за результатами контрольної діяльності у 2020 році для відповідного реагування

Рахункова палата постійно проводить моніторинг та аналіз виконання об'єктами контрольних заходів рекомендацій і пропозицій, затверджених рішеннями інституції за підсумками аудитів.

За результатами заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) до кінця 2020 року повністю або частково **виконано 63,9 %** рекомендацій, наданих Рахунковою палатою у 2019 і 2020 роках.

Діаграма 7.

Виконання рекомендацій Рахункової палати, наданих у 2019–2020 роках

Значна частина рекомендацій Рахункової палати має системний характер і стосується внесення змін до законодавчих та інших нормативно-правових актів, що потребує часу.

Пропозиції Рахункової палати за результатами заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) враховано:

Верховною Радою
України

у 5 законах

Кабінетом
Міністрів України

у 8 постановах і
7 розпорядженнях

У 2020 році Рахунковою палатою за результатами **17 заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту)** надіслано **21 повідомлення правоохоронним органам щодо виявлених ознак кримінальних правопорушень**, з яких до:

- Офісу Генерального прокурора – 14;
- Державного бюро розслідувань – 3;
- Національної поліції – 4.

За результатами **10 контрольних заходів** правоохоронними органами розпочато **22 досудові розслідування** у кримінальних провадженнях.

1.2. ОЦІНКА ПОКАЗНИКІВ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ НА 2019–2024 РОКИ

Стратегію розвитку Рахункової палати на 2019–2024 роки (далі – Стратегія) затверджено рішенням Рахункової палати від 29.07.2019 № 18-1.

Основною метою її є запровадження в Україні дієвої моделі зовнішнього аудиту публічних коштів та державного майна для задоволення запиту суспільства, яка б відповідала міжнародним стандартам вищих органів аудиту та забезпечила виконання взятих Україною зобов'язань перед міжнародними партнерами.

Стратегією визначено місію, візію та цінності Рахункової палати як вищого органу аудиту в Україні, встановлено 4 стратегічні цілі, визначено 18 пріоритетів та 63 завдання для їх досягнення.

Відповідно до розділу 4 Стратегії, підготовлено і затверджено рішенням Рахункової палати від 23.02.2021 № 4-5 **Проміжний звіт про виконання Стратегії розвитку Рахункової палати на 2019–2024 роки станом на 01.01.2021** (далі – Проміжний звіт) з оцінкою стану виконання завдань.

Під час оцінки стану виконання завдань здійснено порівняння фактичних показників (індикаторів) для оцінки виконання з їх цільовими значеннями.

7 із 68 показників (10 %), визначених на підставі критеріїв Supreme Audit Institutions Performance Measurement Framework (SAI PMF), **досягли цільового значення (4 бали):**

- зміст стратегічного плану (компонент (i) SAI-3);
- стандарти та принципи фінансового аудиту (компонент (i) SAI-9);
- своєчасне подання результатів фінансового аудиту (компонент (i) SAI 11);
- адміністративно-допоміжні служби (компонент (iii) SAI 21);
- функція управління кадровими ресурсами (компонент (i) SAI 22);
- оплата праці, просування по службі та соціальне забезпечення працівників (компонент (iv) SAI 22);
- належна практика комунікації з органами законодавчої влади (компонент (ii) SAI 24).

Прогрес відбувся у досягненні 11 показників, у тому числі:

8 показників, визначених на підставі критеріїв SAI PMF:

- організаційна незалежність/автономність (компонент (iii) SAI-1) – 3 бали (базовий рівень – 2 бали);
- незалежність керівника і членів BOA (компонент (iv) SAI 1) – 3 бали (базовий рівень – 2 бали);
- система внутрішнього контролю (компонент (ii) SAI 4) – 3 бали (базовий рівень – 1 бал);
- керівництво (компонент (i) SAI 6) – 3 бали (базовий рівень – 2 бали);
- стандарти та принципи фінансового аудиту (компонент (i) SAI 9) – 4 бали (базовий рівень – 0 балів);
- планування фінансового аудиту (компонент (i) SAI 10) – 3 бали (базовий рівень – 0 балів);
- виконання фінансового аудиту (компонент (ii) SAI 10) – 3 бали (базовий рівень – 0 балів);
- оцінка доказів аудиту, підготовка висновку і звіту за результатами фінансового аудиту (компонент (iii) SAI 10) – 3 бали (базовий рівень – 0 балів);

3 інших показників, для яких проведено аналіз фактичного стану:

- кількість випадків залучення аудиторів Рахункової палати до проведення спільних заходів з обміну досвідом з BOA щодо кращих практик проведення аудитів – 9 (у 2019 році – 2);
- кількість виступів та презентацій представників Рахункової палати на міжнародних заходах – 15 (у 2019 році – 14);
- кількість проведених паралельних аудитів у рамках співпраці з країнами Східного партнерства» – 4 (у 2019 році – 0).

2. ЗАХОДИ ДЕРЖАВНОГО ЗОВНІШНЬОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ (АУДИТУ): РЕЗУЛЬТАТИ ТА РЕАГУВАННЯ

Незважаючи на внесені корективи в роботу Рахункової палати, у зв'язку з поширенням COVID-19 та встановленням особливих умов, визначених на період дії карантину, аудитори Рахункової палати виконували повноваження та проводили заходи державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту).

48 заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), за якими затверджено звіти (висновки), поділяються на **6 висновків** щодо виконання Державного бюджету України та експертизи проєкту закону про державний бюджет – відповідальний Голова Рахункової палати Пацкан В. В., **32 аудити ефективності, 2 фінансові аудити, 6 аналізів та 2 спільні звіти** про результати міжнародних аудитів.

Впродовж 2020 року Рахунковою палатою перевірено **285 об'єктів** (із них член Рахункової палати Огонь Ц. Г. перевірів 79 об'єктів, заступник Голови Рахункової палати Майснер А. В. – 66, член Рахункової палати Богун В. П. – 53, член Рахункової палати Невідомий В. В. – 33, член Рахункової палати Яремчук І. М. – 25, член Рахункової палати Іванова І. М. – 13, член Рахункової палати Яременко О. С. – 11, член Рахункової палати Дідик А. М. – 5 об'єктів).

Загалом за результатами проведених контрольних заходів встановлено порушень та недоліків на загальну суму **26 млрд 258,4 млн гривень**. При цьому **71,5 % загального обсягу порушень та недоліків**, виявлених Рахунковою палатою у 2020 році (18,8 млрд грн), припадало на **7 контрольних заходів**, за результатами яких виявлено порушень та недоліків на суму понад 1 млрд гривень.

Аудити, за якими виявлено порушення на суму понад 1 млрд грн:

5,4
млрд грн

Аудит ефективності використання Національною академією аграрних наук України коштів державного бюджету та управління об'єктами державної власності, що мають фінансові наслідки для державного бюджету

3,9
млрд грн

Аудит ефективності надходження та використання коштів державного бюджету, отриманих відповідно до статті 8 Закону України «Про впорядкування питань, пов'язаних із забезпеченням ядерної безпеки» (включаючи надходження заборгованості минулих років за цими коштами), та дохід від розміщення цих коштів у цінні папери

3,4
млрд грн

Аудит ефективності використання бюджетних коштів, передбачених Міністерству оборони України на закупівлю, розробку і модернізацію озброєння та військової техніки («Цілком таємно»)

1,7 млрд грн	Аудит ефективності використання коштів державного бюджету та управління державним майном Апаратом Верховної Ради України, що мають фінансові наслідки для державного бюджету
1,6 млрд грн	Аудит ефективності використання коштів субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам, спрямованих на розвиток системи екстреної медичної допомоги
1,4 млрд грн	Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на підтримку у безпечному стані енергоблоків та об'єкта «Укриття» та заходи щодо підготовки до зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС
1,4 млрд грн	Аудит виконання рекомендацій Рахункової палати за результатами аудиту Міністерства оборони України з питань ефективності використання бюджетних коштів на забезпечення живучості та вибухопожежобезпеки арсеналів, баз і складів озброєння, ракет і боєприпасів Збройних Сил України («Цілком таємно»)

2.1. АНАЛІЗ ТА ЕКСПЕРТИЗА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

Відповідно до статті 98 Конституції України та статті 7 Закону України «Про Рахункову палату», у звітному періоді проведено аналіз річного звіту про виконання Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік», виконання державного бюджету у 2020 році, експертизу проєкту Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» і підготовлено відповідні висновки.

Відповідальний – Голова Рахункової палати **Пацкан Валерій Васильович**.

У **Висновках про результати аналізу річного звіту про виконання Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік»** Рахункова палата звертала увагу на такі аспекти

ВИСНОВОК

Виконавська дисципліна учасників бюджетного процесу при затвердженні паспортів бюджетних програм не покращилась, незважаючи на набрання чинності змінами до Бюджетного кодексу України, відповідно до яких паспорт бюджетної програми затверджує головний розпорядник бюджетних коштів за погодженням з Мінфіном, а не спільно з Мінфіном, як раніше.

РЕКОМЕНДАЦІЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ:

вжити заходів щодо дотримання визначених у Бюджетному кодексі України термінів затвердження порядків використання коштів державного бюджету та паспортів бюджетних програм і посилити відповідальність за їх порушення.

РЕАГУВАННЯ:

у 2020 році виконавська дисципліна головних розпорядників бюджетних коштів при затвердженні паспортів бюджетних програм дещо поліпшилася, однак відповідальність за порушення визначених у

Бюджетному кодексі України термінів затвердження порядків використання коштів державного бюджету і паспортів бюджетних програм не посилено.

НАСЛІДКИ: у 2020 році в установлений термін не затверджено 60 % паспортів бюджетних програм, які мали затверджуватися у 2020 році, тоді як у 2019 році цей показник становив 66 %.

ВИСНОВОК

Планування результативних показників для оцінки досягнення мети, цілей і завдань бюджетних програм головних розпорядників бюджетних коштів є недосконалим. Низька якість, формальність окремих показників, які не відображають реальний стан виконання бюджетної програми, знижують відповідальність виконавців.

РЕКОМЕНДАЦІЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ: доручити Міністерству фінансів України і головним розпорядникам бюджетних коштів покращити якість результативних показників бюджетних програм при складанні бюджетних запитів на 2021–2023 роки та паспортів бюджетних програм, а також визначити відповідальність за невиконання цих результативних показників.

РЕАГУВАННЯ: Міністерство фінансів України наказом від 19.05.2020 № 223 «Про оцінку ефективності бюджетних програм державного бюджету» затвердило Порядок здійснення оцінки ефективності бюджетних програм головними розпорядниками коштів державного бюджету.

НАСЛІДКИ: створено можливість оцінити виконання завдань бюджетної програми відповідно до затверджених результативних показників.

ВИСНОВОК

Кабінет Міністрів України не забезпечив у повному обсязі фактичної потреби місцевих бюджетів з надання пільг і житлових субсидій населенню на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу, які надавалися за рахунок відповідних субвенцій з державного бюджету. Як наслідок, станом на 01.01.2020 виникла кредиторська заборгованість за цими видатками **у сумі 16,8 млн гривень.**

РЕКОМЕНДАЦІЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ: забезпечити погашення кредиторської заборгованості, що утворилась станом на 01.01.2020 у двадцяти одній області за пільгами і житловими субсидіями населенню на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу.

РЕАГУВАННЯ: Кабінет Міністрів України постановою від 29.07.2020 № 656 затвердив Порядок використання у 2020 році коштів, передбачених у державному бюджеті за програмою «Виплата пільг і житлових субсидій громадянам на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого та

рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу у грошовій формі», для погашення заборгованості за надані не у грошовій формі пільги та житлові субсидії населенню, що виникла на 1 січня 2020 року.

НАСЛІДКИ: станом на 01.01.2021 обсяг кредиторської заборгованості за наданими пільгами і житловими субсидіями зменшився **до 1 млн гривень**.

ВИСНОВОК

Державний бюджет у 2019 році виконано з дефіцитом у межах визначеного у законі про державний бюджет граничного обсягу, однак **це найбільший обсяг дефіциту за останні п'ять років**. Фінансування державного бюджету здійснювалося насамперед за рахунок державних запозичень, які становили більше чверті фінансових ресурсів державного бюджету, у 2019 році, порівняно з 2018 роком частка боргу, номінованого в іноземній валюті, знизилась, але залишалася високою, що в умовах девальваційних очікувань посилює ризики збільшення боргу і витрат на його погашення й обслуговування.

РЕКОМЕНДАЦІЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ: вжити заходів щодо ефективного управління державним боргом, спрямованих на мінімізацію ризиків посилення боргового навантаження на державний бюджет, зокрема зменшення дефіциту державного бюджету, боргового фінансування державного бюджету, вартості державних запозичень і частки боргу, номінованого в іноземній валюті.

РЕАГУВАННЯ: рекомендацію Рахункової палати не враховано.

НАСЛІДКИ: у 2020 році **дефіцит державного бюджету** порівняно з 2019 роком **зріс у 2,7 рази** і став найбільшим за останні десять років. Державні запозичення залишалися основним джерелом фінансування державного бюджету і становили 37 % його фінансового ресурсу. Зросла частка боргу, номінованого в іноземній валюті. Наслідок – збільшення у 2020 році державного боргу і витрат на його погашення й обслуговування.

ВИСНОВОК

Для здійснення витрат загального фонду державного бюджету залучалися кошти єдиного казначейського рахунку, що не належать до надходжень загального фонду, однак непередбачене у Бюджетному кодексі України фактичне використання коштів єдиного казначейського рахунку для здійснення витрат загального фонду державного бюджету у звіті про виконання державного бюджету не відображено, що знижує прозорість виконання бюджету.

РЕКОМЕНДАЦІЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ: забезпечити підготовку та внести на розгляд Верховної Ради України проєкт закону про внесення змін до частини першої статті 15 і частини четвертої статті 43 Бюджетного кодексу України щодо визначення джерелом фінансування бюджету коштів єдиного казначейського рахунку і права Державної казначейської служби України за погодженням з Міністерством фінансів України залучати їх на поворотній основі для покриття

тимчасових касових розривів державного бюджету, а також Міністерству фінансів України запровадити окремий бухгалтерський облік цих операцій і відображення їх у звітності про виконання державного бюджету за кодом 603000 «Фінансування за рахунок коштів єдиного казначейського рахунку».

РЕАГУВАННЯ: у Законі України від 15.12.2020 № 1081 «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» передбачено спрямування Державною казначейською службою України за погодженням з Міністерством фінансів України коштів єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів загального фонду державного бюджету з дотриманням граничного обсягу дефіциту державного бюджету і подальшим їх поверненням до кінця поточного бюджетного періоду.

НАСЛІДКИ: врегульовано питання покриття тимчасових касових розривів загального фонду державного бюджету за рахунок тимчасово вільних коштів єдиного казначейського рахунку, що створило передумови для ефективного управління ліквідністю єдиного казначейського рахунку і належного відображення у звітності цих операцій.

ВИСНОВОК

У 2019 році Кабінет Міністрів України і Фонд державного майна України не забезпечили виконання навіть **зменшеного у 24 рази плану надходження** до державного бюджету коштів від приватизації майна на 0,2 млрд грн, або 21 %.

РЕКОМЕНДАЦІЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ: вжити заходів щодо забезпечення виконання Фондом державного майна України визначених у законі про державний бюджет показників надходжень від приватизації державного майна.

РЕАГУВАННЯ: у Законі України від 13.04.2020 № 553 «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» обсяг надходжень від приватизації державного майна зменшено на 11,5 млрд грн і визначено у сумі 500 млн гривень.

НАСЛІДКИ: до державного бюджету у 2020 році надійшло 2,2 млрд грн надходжень від приватизації державного майна, що в 4,5 рази більше плану.

У ВИСНОВКАХ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗУ ВИКОНАННЯ ЗАКОНУ ПРО ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ УКРАЇНИ НА 2020 РІК

у першому кварталі,

у першому півріччі,

у січні – вересні

Рахункова палата зазначала, що:

ВИСНОВОК

Зростання податкового боргу негативно вплинуло на виконання доходів державного бюджету у першому кварталі.

За даними Державної податкової служби України, податковий борг платників податків перед державним бюджетом на 1 квітня 2020 року становив 108 млрд грн і з початку 2020 року збільшився на 2,8 млрд грн, або 2,6 %.

РЕКОМЕНДАЦІЯ МІНІСТЕРСТВУ ФІНАНСІВ УКРАЇНИ: вжити заходів щодо покращення ефективності діяльності Державної податкової служби України в частині зменшення обсягу податкової заборгованості.

РЕАГУВАННЯ: сума податкового боргу платників податків перед державним бюджетом зменшилась.

У Законі України від 17.11.2020 № 1006 «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» передбачено зарахувати до спеціального фонду державного бюджету надходження від погашення публічним акціонерним товариством «Укрнафта» податкового боргу.

НАСЛІДКИ: податковий борг суб'єктів господарювання перед державним бюджетом (без урахування митних платежів) станом на 01.01.2021 порівняно з обсягом станом на 01.01.2020 зменшився на 22 млрд грн, або 21,1 %.

ВИСНОВОК

Кабінет Міністрів України не дотримався встановленого у частині п'ятій статті 24¹ Бюджетного кодексу України терміну для розподілу коштів державного фонду регіонального розвитку між адміністративно-територіальними одиницями й інвестиційними програмами і проектами регіонального розвитку та проектами – переможцями «Всеукраїнського громадського бюджету».

РЕКОМЕНДАЦІЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ: виконати вимогу частини п'ятої статті 24¹ Бюджетного кодексу України і завершити розподіл коштів державного фонду регіонального розвитку.

РЕАГУВАННЯ: Кабінет Міністрів України розпорядженнями від 13.05.2020 № 543-р, від 09.10.2020 № 1253-р, від 23.11.2020 № 1471-р змінив перелік інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися у 2020 році за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку, у тому числі тих, що фінансуються з метою погашення кредиторської заборгованості, зареєстрованої органами Державної казначейської служби України станом на 01.01.2020. На кінець 2020 року не розподілено менше 1 % передбаченого у законі про Державний бюджет України на 2020 рік обсягу коштів державного фонду регіонального розвитку, тоді як у 2019 році цей показник становив 3,8 %.

НАСЛІДКИ: на реалізацію інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку у 2020 році спрямовано більше коштів (89,2 % плану) порівняно з 2019 роком (76,5 % плану).

ВИСНОВОК

Кабінет Міністрів України розподіляв кошти резервного фонду на заходи, видатки на які могли бути передбачені при складанні проєкту бюджету, що є порушенням вимог Бюджетного кодексу України.

РЕКОМЕНДАЦІЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ: приймати рішення про виділення коштів з резервного фонду для здійснення непередбачених видатків, що не є постійними і не могли бути передбачені під час складання проєкту бюджету.

РЕАГУВАННЯ: у липні – грудні 2020 року Кабінетом Міністрів України із резервного фонду виділялися кошти на проведення невідкладних заходів з ліквідації надзвичайних ситуацій.

Кабінет Міністрів України рішенням від 29.07.2020 № 945-р скасував власне розпорядження від 08.04.2020 № 389-р про виділення коштів Службі безпеки України на придбання і впровадження системи диспетчеризації та реагування. Видатки для придбання цієї системи мали передбачатися при формуванні відповідної бюджетної програми на 2020 рік.

НАСЛІДКИ: використання коштів резервного фонду за цільовим призначенням – для здійснення непередбачених видатків.

ВИСНОВОК

У звіті Державної казначейської служби України про надходження і використання коштів державного дорожнього фонду не відображені кошти, залучені Державним агентством автомобільних доріг під державні гарантії на розвиток мережі й утримання доріг загального користування державного значення.

РЕКОМЕНДАЦІЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ: розглянути можливість внесення змін до статті 24² Бюджетного кодексу України в частині включення до переліку джерел формування державного дорожнього фонду залучених Державним агентством автомобільних доріг України під державні гарантії на розвиток мережі й утримання доріг загального користування державного значення коштів.

РЕАГУВАННЯ: Законом України від 15.12.2020 № 1081 «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» у частині другій статті 24² Бюджетного кодексу України розширено джерела формування державного дорожнього фонду надходженнями, отриманими за рахунок запозичень, залучених під державні гарантії, на розвиток мережі й утримання автомобільних доріг загального користування державного значення.

НАСЛІДКИ: створено можливість оцінити обсяг коштів, спрямованих на дорожнє господарство.

ВИСНОВОК

Кабінет Міністрів України і головні розпорядники бюджетних коштів не забезпечили належного розподілу і використання коштів Фонду боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, та її наслідками (далі – Фонд COVID-19). У запланованих на травень – вересень обсягах видатки і надання кредитів не здійснено за двадцятьма з двадцяти п'яти бюджетних програм. Загалом не використано 24,8 млрд грн виділених із Фонду COVID-19 коштів, або 47,4 % плану на звітний період.

РЕКОМЕНДАЦІЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ: розглянути на засіданні Уряду питання неналежного використання коштів Фонду COVID-19 і за результатами розгляду вжити заходів для їх перерозподілу та використання на боротьбу з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, та її наслідками.

РЕАГУВАННЯ: у жовтні – грудні Кабінет Міністрів України ухвалив 14 рішень про перерозподіл коштів, виділених із Фонду COVID-19.

НАСЛІДКИ: у жовтні – грудні 2020 року використання коштів Фонду COVID-19 дещо поліпшилося, однак унаслідок прорахунків при підготовці рішень про виділення коштів, тривалого затвердження паспортів окремих бюджетних програм, незавершення процедур закупівель у 2020 році головними розпорядниками **не використано 11,9 млрд грн, виділених із Фонду COVID-19**, або 15,2 % плану.

ВИСНОВОК

У січні – вересні 2020 року, порівняно з відповідним періодом попереднього року, погіршилася вибірка коштів від державних зовнішніх запозичень до спеціального фонду державного бюджету для реалізації

інвестиційних проєктів. Ці надходження становили 6,6 млрд грн, або 35,1 % плану на січень – вересень і 28,9 % плану на рік (у 2019 році – 51,3 і 45,1 % відповідно).

РЕКОМЕНДАЦІЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ: забезпечити підвищення темпів вибірки коштів кредитів (позик) від іноземних держав, іноземних фінансових установ і міжнародних фінансових організацій, що залучаються до спеціального фонду державного бюджету для реалізації інвестиційних проєктів.

РЕАГУВАННЯ: Верховна Рада України внесла зміни до Податкового кодексу України (закон від 01.12.2020 № 1016) щодо тимчасового, на період реалізації Договору між Урядом України та Урядом Республіки Польща про надання кредиту на умовах пов'язаної допомоги, оподаткування за нульовою ставкою податку на додану вартість операцій з постачання товарів/послуг за контрактами з розбудови прикордонної дорожньої інфраструктури та облаштування пунктів пропуску українсько-польського кордону.

Кабінет Міністрів України постановою від 09.12.2020 № 1209 вніс зміни до Порядку підготовки, реалізації, проведення моніторингу та завершення реалізації проєктів економічного і соціального розвитку України, що підтримуються міжнародними фінансовими організаціями, щодо звітування виконавців перед Міністерством фінансів України, а Міністерства фінансів України перед Кабінетом Міністрів України і Офісом Президента України про стан підготовки та реалізації інвестиційних проєктів, а також прийняв 5 рішень щодо перерозподілу позик і витрат за відповідними бюджетними програмами для реалізації спільних з міжнародними фінансовими організаціями інвестиційних проєктів.

НАСЛІДКИ: розблоковано використання кредиту, що надається Урядом Республіки Польща на умовах пов'язаної допомоги. Вибірка коштів кредитів (позик), залучених до спеціального фонду державного бюджету на реалізацію інвестиційних проєктів, поліпшилася, як наслідок, виконання плану в 2020 році (75,8 %) перевищило показник 2019 року (71,5 %).

ВИСНОВОК

Очікуваний обсяг витрат на погашення державного боргу в 2020 році на 31,5 млрд грн перевищить план на рік.

РЕКОМЕНДАЦІЯ МІНІСТЕРСТВУ ФІНАНСІВ УКРАЇНИ І КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ: поінформувати Кабінет Міністрів України і Рахункову палату, а також Верховну Раду України про очікуване перевищення витрат на погашення державного боргу та подати пропозиції про внесення відповідних змін до закону про державний бюджет.

РЕАГУВАННЯ: Міністерство фінансів України у листопаді 2020 року збільшило на 31,5 млрд грн планові показники витрат на погашення державного боргу і надходжень від державних запозичень.

НАСЛІДКИ: витрати на погашення державного боргу здійснено в межах встановленого плану.

ВИСНОВОК

У січні – вересні 2020 році план надходжень загального фонду державного бюджету не виконувався. З початку року в 16,7 раза (до 28,6 млрд грн) збільшилася заборгованість загального фонду за отриманими з єдиного казначейського рахунку коштами.

РЕКОМЕНДАЦІЯ МІНІСТЕРСТВУ ФІНАНСІВ УКРАЇНИ: забезпечити погашення до кінця року заборгованості загального фонду державного бюджету перед єдиним казначейським рахунком.

РЕАГУВАННЯ: Міністерство фінансів України у грудні 2020 року активізувало залучення державних запозичень, що при перевиконанні плану доходів забезпечило погашення заборгованості.

НАСЛІДКИ: станом на 31.12.2020 загальний фонд державного бюджету не має заборгованості перед єдиним казначейським рахунком.

За результатами проведеної **експертизи поданого до Верховної Ради України проєкту Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік»** Рахункова палата зазначала:

ВИСНОВОК

У законопроєкті не визначено граничний обсяг гарантованого державою боргу, що суперечить нормам Бюджетного кодексу України.

РЕКОМЕНДАЦІЯ: визначити і встановити граничний обсяг гарантованого державою боргу.

РЕАГУВАННЯ: у Законі України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» граничний обсяг гарантованого державою боргу на 31 грудня 2021 року встановлено в сумі 350,5 млрд гривень.

НАСЛІДКИ: встановлення граничного обсягу гарантованого державою боргу унеможливує неконтрольоване надання державних гарантій, дає змогу визначити основний показник боргової безпеки – співвідношення загального обсягу державного і гарантованого державою боргу до ВВП, а також оцінити відповідність його нормі статті 18 Бюджетного кодексу України (60 % номінального ВВП).

ВИСНОВОК

У абзаці першому статті 6 законопроекту встановлено напрями без визначення граничного обсягу надання державних гарантій, що суперечить нормам Бюджетного кодексу України.

РЕКОМЕНДАЦІЯ: визначити і встановити граничний обсяг надання державних гарантій.

РЕАГУВАННЯ: у Законі України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» граничний обсяг надання державних гарантій встановлено в сумі 88,7 млрд гривень.

НАСЛІДКИ: зменшено ризики неконтрольованого надання державних гарантій.

ВИСНОВОК

Законодавчих підстав для надання державних гарантій у 2021 році для забезпечення часткового виконання боргових зобов'язань за портфелем кредитів банків-кредиторів, наданих суб'єктам господарювання мікропідприємництва, малого та/або середнього підприємництва – резидентам України на момент подання проєкту бюджету до Верховної Ради України, немає.

РЕКОМЕНДАЦІЯ: пропонується вилучити підпункт б) пункту 1 статті 6, яким передбачена можливість надання державних гарантій за рішенням Кабінету Міністрів України для забезпечення часткового виконання боргових зобов'язань за портфелем кредитів банків-кредиторів, наданих суб'єктам господарювання мікропідприємництва, малого та/або середнього підприємництва – резидентам України, в обсязі до 10 млрд гривень.

РЕАГУВАННЯ: у Законі України від 15.12.2020 № 1081 «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» передбачено надання державних гарантій на підставі рішення Кабінету Міністрів України для забезпечення часткового виконання боргових зобов'язань за портфелем кредитів банків-кредиторів, що надаються суб'єктам господарювання мікропідприємництва, малого та/або середнього підприємництва – резидентам України, у розмірі, що не перевищує 80 % загальної суми таких боргових зобов'язань за портфелем кредитів та 80 % – за кожним окремим кредитом.

НАСЛІДКИ: законодавчо врегульовано надання державних гарантій на портфельній основі, однак це спричинить збільшення гарантованого державою боргу.

ВИСНОВОК

Передбачене надання державних гарантій за рішенням Кабінету Міністрів України для забезпечення виконання боргових зобов'язань за запозиченнями Укравтодору з метою фінансового забезпечення розвитку мережі й утримання

автомобільних доріг загального користування державного значення без обмеження їх обсягу і звільнення Укравтодору від зобов'язань надавати майнове або інше забезпечення виконання зобов'язань за державними гарантіями та вносити плату за надання державних гарантій суперечить нормам частини третьої статті 17 Бюджетного кодексу України.

РЕКОМЕНДАЦІЯ: у підпункті г) пункту 1 статті 6 законопроекту встановити граничний обсяг надання державних гарантій за запозиченнями Укравтодору і вилучити абзац другий цього підпункту щодо звільнення Укравтодору від зобов'язань надавати майнове або інше забезпечення виконання зобов'язань за державними гарантіями та вносити плату за надання державних гарантій.

РЕАГУВАННЯ: у постанові Верховної Ради України від 05.11.2020 № 980 «Про висновки та пропозиції до проєкту Закону України про Державний бюджет України на 2021 рік» доручено Кабінету Міністрів України при підготовці проєкту закону до другого читання встановити граничні обсяги надання державних гарантій на 2021 рік за напрямками, визначеними підпунктом «г» пункту 1 статті 6 законопроекту.

У Законі України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» встановлено загальний обсяг за всіма напрямками надання державних гарантій за рішеннями Кабінету Міністрів України.

НАСЛІДКИ: недоотримання державним бюджетом доходів від плати за надання державних гарантій, значні ризики втрат державного бюджету в разі невиконання Укравтодором зобов'язань за гарантованими державою запозиченнями.

ВИСНОВОК

У статті 20 законопроекту запропоновано у 2021 році надходження плати за ліцензії на провадження діяльності з організації та проведення азартних ігор та за ліцензії на випуск та проведення лотерей зараховувати до спеціального фонду державного бюджету без визначення обсягу цих надходжень і спрямовувати у порядку та обсягах, визначених Кабінетом Міністрів України (що може передбачати визначення нових бюджетних програм), на підтримку спорту та культури, фінансування медицини, освіти та науки відповідно до Закону України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор», які не зазначені в статтях 11 і 14 законопроекту, тобто надати Уряду право визначати напрями й обсяги спрямування цих коштів.

Невизначення у законопроєкті конкретних обсягів доходів і видатків державного бюджету за цим джерелом надходжень не відповідає частині другій статті 95 Конституції України, в якій встановлено, зокрема, що розмір і цільове спрямування видатків держави визначаються виключно законом про державний бюджет.

РЕКОМЕНДАЦІЯ: виключити статтю 20, доповнити статтю 11 пунктом «надходження плати за ліцензії на провадження діяльності з організації та проведення азартних ігор та за ліцензії на випуск та проведення лотерей» та у статті 14 законопроекту визначити напрями спрямування коштів у межах встановлених доходів.

РЕАГУВАННЯ: у додатку 1 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» визначено планові надходження від плати за ліцензії на провадження діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор і за ліцензії на випуск та проведення лотерей у сумі 7,4 млрд гривень.

НАСЛІДКИ: за рахунок указаних доходів у додатку 3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» передбачено обсяги видатків за 5 бюджетними програмами, зокрема на розвиток медицини, культури, інфраструктури.

ВИСНОВОК

У законопроекті запропоновано обсяг видатків, передбачений за бюджетною програмою «Забезпечення окремих видатків районних державних адміністрацій, пов'язаних з ліквідацією районів», розподіляти Уряду. Натомість відповідно до частини другої статті 95 Конституції України розмір і цільове спрямування видатків держави визначаються виключно законом про державний бюджет.

РЕКОМЕНДАЦІЯ: розподілити між обласними державними адміністраціями видатки за бюджетною програмою Міністерства фінансів України «Забезпечення окремих видатків районних державних адміністрацій, пов'язаних з ліквідацією районів» у сумі 1,2 млрд гривень.

РЕАГУВАННЯ: рекомендацію Рахункової палати не враховано.

НАСЛІДКИ: посилення корупційних ризиків при розподілі коштів за відсутності встановленого порядку розподілу.

ВИСНОВОК

Видатки на державні капітальні вкладення на розроблення і реалізацію державних інвестиційних проєктів запропоновано передбачити за однією бюджетною програмою Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. Натомість відповідно до Бюджетного кодексу України ці видатки мають розподілятися між головними розпорядниками бюджетних коштів на підставі рішення Міжвідомчої комісії з питань державних інвестиційних проєктів.

РЕКОМЕНДАЦІЯ: розподілити видатки на державні капітальні вкладення у сумі 1,1 млрд грн між головними розпорядниками бюджетних коштів.

РЕАГУВАННЯ: у постанові Верховної Ради України від 05.11.2020 № 980 «Про висновки та пропозиції до проєкту Закону України про Державний бюджет України на 2021 рік» Кабінету Міністрів України доручено при доопрацюванні і підготовці законопроєкту до другого читання розподілити між головними розпорядниками бюджетних коштів видатки на державні капітальні вкладення на розроблення і реалізацію державних інвестиційних проєктів.

У Законі України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» видатки загального фонду на державні капітальні вкладення на розроблення та реалізацію державних інвестиційних проєктів у сумі 1,2 млрд грн розподілено між відповідальними головними розпорядниками бюджетних коштів.

НАСЛІДКИ: зменшення корупційних ризиків при розподілі коштів, посилення відповідальності за реалізацію державних інвестиційних проєктів.

ВИСНОВОК

Зупинення дії окремих норм Бюджетного кодексу України щодо встановлення у законі про державний бюджет граничних обсягів надання державних гарантій і гарантованого державою боргу, обмеження рівнів дефіциту державного бюджету, надання державних гарантій і загального обсягу державного та гарантованого державою боргу та 4-х законів не відповідає рішенням Конституційного Суду України, Регламенту Верховної Ради України і Бюджетному кодексу України.

РЕКОМЕНДАЦІЯ: пункт 3 Прикінцевих положень, яким передбачено зупинення на 2021 рік дії окремих норм Бюджетного кодексу України і законів вилучити із законопроєкту.

РЕАГУВАННЯ: у Законі України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» встановлено граничні обсяги гарантованого державою боргу і надання державних гарантій, однак у пункті 3 Прикінцевих положень передбачено зупинити на 2021 рік дію окремих норм Бюджетного кодексу України, зокрема, щодо обмеження рівнів дефіциту державного бюджету, надання державних гарантій і загального обсягу державного та гарантованого державою боргу.

НАСЛІДКИ: суттєві ризики збільшення боргового навантаження на державний бюджет.

ВИСНОВОК

Є підстави збільшити передбачені у законопроєкті надходження ввізного мита, враховуючи очікувані у 2020 році надходження.

РЕКОМЕНДАЦІЯ: до другого читання законопроєкту збільшити доходи державного бюджету за рахунок ввізного мита.

РЕАГУВАННЯ: у додатку 1 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» **надходження ввізного мита** порівняно із законопроектом **збільшено на 2,4 млрд гривень**.

НАСЛІДКИ: збільшення доходів державного бюджету та ресурсу для виконання окремих бюджетних програм.

ВИСНОВОК

Існують підстави передбачити в доходах державного бюджету надходження плати за ліцензії на провадження діяльності з організації та проведення азартних ігор та за ліцензії на випуск та проведення лотерей.

РЕКОМЕНДАЦІЯ: до другого читання законопроекту збільшити доходи державного бюджету за рахунок плати за ліцензії на провадження діяльності з організації та проведення азартних ігор та за ліцензії на випуск та проведення лотерей на 2,2 млрд гривень.

РЕАГУВАННЯ: у додатку 1 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» передбачено відповідні надходження **у сумі 7,4 млрд гривень**.

НАСЛІДКИ: збільшення доходів державного бюджету.

ВИСНОВОК

У розрахунку суми виплат за державними деривативами, що підлягають сплаті у 2021 році, не враховано зазначену у листі Міністерства фінансів України економію коштів у 2021 році в сумі 127 млн гривень, яка очікується у результаті здійсненого 27 серпня 2020 року правочину з державними деривативами.

РЕКОМЕНДАЦІЯ: зменшити видатки, передбачені у законопроекті за бюджетною програмою «Виплати за державними деривативами» (КПКВК 3511500) і встановити в сумі 1 млрд 27 млн 701,3 тис. гривень.

РЕАГУВАННЯ: рекомендацію Рахункової палати не враховано.

НАСЛІДКИ: у Законі України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» затверджену сума видатків на здійснення виплат за державними деривативами завищено на 127 млн гривень.

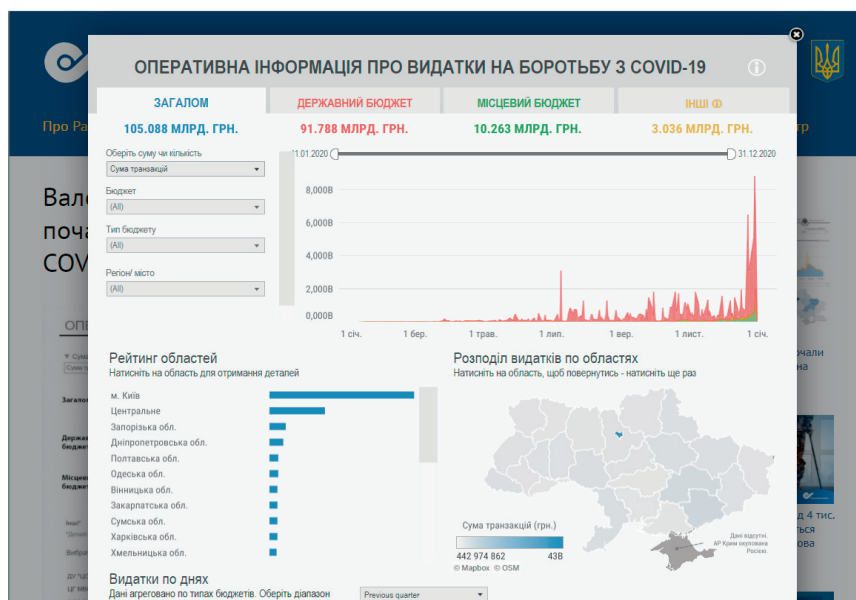
2.1.1. РЕАГУВАННЯ НА ВИКЛИКИ, ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ COVID-19, У СФЕРІ ВИКОРИСТАННЯ ПУБЛІЧНИХ КОШТІВ

Пандемія COVID-19 та запроваджені карантинні обмеження у всьому світі активізували пошук вищими органами аудиту нових форм та інструментів, що забезпечать належне реагування урядами на надзвичайні умови, а також надання суспільству актуальної інформації про використання державних грошей. У 2020 році фахівці Рахункової палати розробили власний інструмент, який дає можливість максимально оперативно ідентифікувати ризики, що виникають у сфері використання публічних коштів на боротьбу з коронавірусною хворобою.

У межах моніторингу стану виконання Державного бюджету України у 2020 році фахівці Рахункової палати почали відслідковувати видатки на боротьбу з COVID-19 одразу після запровадження карантинних обмежень в Україні та набрання чинності рішенням Уряду про спрощення процедури закупівель за кошти державного та місцевих бюджетів необхідних предметів і послуг для боротьби з пандемією.

Працівниками Рахункової палати розроблено унікальний алгоритм ідентифікації та вибірки платежів, які можуть бути спрямовані на боротьбу з коронавірусною хворобою. Алгоритм в щоденному режимі ідентифікує платежі з державного бюджету, в тому числі з Фонду боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, та її наслідками, видатки місцевих бюджетів, позабюджетних фондів та небюджетних установ, які обслуговуються в Казначействі.

3 травня 2020 року на сайті Рахункової палати представлено у зручному для зовнішнього користування форматі візуалізовану інформацію у вигляді дашборду (<https://tabsoft.co/3qUyy7U>), розробленого спільно з представниками громадськості.

За допомогою спеціальної системи можна здійснювати пошук платежів за платниками чи отримувачами коштів з єдиної бази даних, що формується автоматично на підставі даних Казначейства¹.

березень – грудень 2020 рік

відібрано

понад **367 тис.** платіжних доручень
на суму **105 млрд грн**

Крім того, в автоматичному режимі відбувалося оновлення аналітичної інформації щодо лідерів за видатками по регіонах та типах бюджетів.

Дашборд дає змогу щодня здійснювати моніторинг проведення оплати за товари і послуги, які поставляються за договорами, укладеними за спрощеною процедурою публічних закупівель. Наприклад, встановлено, що респіратори з однаковим ступенем захисту в одних регіонах закуповувались по 18 грн за штуку (Волинський обласний лабораторний центр МОЗ), а в інших – по 160 грн (Краматорська міська філія Донецького лабораторного центру МОЗ).

Дашборд видатків на COVID-19 доступний для використання не тільки працівниками Рахункової палати, але й усіма зацікавленими органами влади, аналітичними центрами, ЗМІ, представниками громадськості та міжнародних організацій. Встановлено, що за період функціонування ресурсу ним скористалися майже 20 тис. людей. Окремі аналітичні центри розміщують цей інструмент у себе на сайті, а МВФ зазначає про дашборд як про один з інструментів моніторингу видатків держави на боротьбу з COVID-19.

Після суспільного резонансу в травні 2020 року щодо неотримання працівниками медичних установ додаткових виплат за лікування хворих на COVID-19 спеціалісти Рахункової палати розробили нові алгоритми для ідентифікації всіх платежів Національної служби здоров'я України (далі – НСЗУ), які спрямовуються медичним установам за програмою медичних гарантій. Видатки здійснювалися з державного бюджету, а не з Фонду COVID-19.

Спільно з представниками громадськості створено новий дашборд НСЗУ, представлений для публічного користування у червні 2020 року (<https://tabsoft.co/3t7BFud>).

травень – грудень 2020 рік

отримано інформацію

про платежі майже на **19 млрд грн**
для **1300** медичних закладів

¹ Під час реалізації окремих бюджетних програм видатки однієї програми можуть враховуватися декілька раз, оскільки комп'ютерним алгоритмом відбираються платежі від розпорядника до отримувача бюджетних коштів, а також видатки безпосередньо отримувачів бюджетних коштів.

Дашборд надає можливості скачувати інформацію про платежі в структурованому форматі з додатковими опціями, зокрема, про вид пакету, за яким здійснено оплату, регіон медичного закладу та його розташування.

Рахункова палата відстоює позицію, що має бути баланс між швидкістю надання допомоги і належними заходами контролю за витрачанням коштів. Перед вищими органами аудиту постає завдання дослідити своєчасність і ефективність реагування урядів на пандемію і гарантувати контроль за витрачанням коштів. Розроблення Рахунковою палатою сучасних інструментів забезпечить якісне та оперативне виконання цього завдання під час майбутніх аудитів.

2.2. Аудит ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ МАЙНОМ АПАРАТОМ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ, ЩО МАЮТЬ ФІНАНСОВІ НАСЛІДКИ ДЛЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

У 2020 році Рахунковою палатою **ВПЕРШЕ** здійснено аудит ефективності використання коштів державного бюджету та управління державним майном Апаратом Верховної Ради України, що мають фінансові наслідки для державного бюджету. Аудитом охоплено період з 2013 по 2019 роки (7 років).

За 2013–2019 роки Апаратом Верховної Ради України, Управлінням справами Апарату Верховної Ради України, а також підприємствами, установами та організаціями їх сфери управління **використано 7,7 млрд грн коштів державного бюджету та майже 114 млн грн коштів місцевих бюджетів.**

Основну частину коштів використано на здійснення законотворчої діяльності парламенту (51 %), обслуговування та організаційно-аналітичне, матеріально-технічне забезпечення Верховної Ради (44 %), фінансову підтримку санаторно-курортного комплексу, висвітлення діяльності парламенту через ЗМІ, розвиток електронного урядування (5 %).

КЛЮЧОВІ ВИСНОВКИ

Апарат Верховної Ради України **неповною мірою забезпечив продуктивне, результативне та економне використання бюджетних коштів, а також прийняття законних та своєчасних управлінських рішень під час управління коштами бюджету та державним майном.**

Діяльність Апарату Верховної Ради України здійснювалась на підставі Положення про Апарат, затвердженого розпорядженням Голови Верховної Ради України, а не постановою Верховної Ради України, як це передбачено Регламентом Верховної Ради України.

Апарат Верховної Ради України не зареєстровано в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, реєстрація в якому передбачена законодавством для всіх юридичних осіб. Натомість у реєстрі зареєстровано юридичну особу – Управління справами Апарату Верховної Ради України, що є структурним підрозділом Апарату та здійснювало у досліджуваному періоді повноваження головного розпорядника бюджетних коштів за бюджетними програмами, які були предметом аудиту, що не відповідало вимогам законів України про Державний бюджет України на 2013–2019 роки.

Кошториси Верховної Ради України в 2014–2017 роках не затверджувалися, а на 2013 і 2019 роки були затверджені не у законодавчо визначений термін, що не відповідало вимогам Регламенту Верховної Ради України. Звіти про виконання кошторисів Верховної Ради України на 2013, 2018 та 2019 роки не розглянуті Верховною Радою України. Законодавчого визначення потребують сутність та форма кошторису Верховної Ради України, звіту про його виконання, а також процедура їх затвердження.

Створена система внутрішнього контролю не є досконалою.

Підрозділ внутрішнього аудиту створено в Управлінні справами Апарату Верховної Ради України, що не відповідає вимогам Порядку здійснення внутрішнього аудиту та утворення підрозділів внутрішнього аудиту в частині необхідності підпорядкування та звітування керівника цього підрозділу безпосередньо керівникові державного органу. У бюджетних установах, що належать до сфери управління Апарату Верховної Ради України та Управління справами Апарату, підрозділів внутрішнього аудиту взагалі немає.

Головним розпорядником бюджетних коштів здебільшого не дотримано порядку та термінів подання, розгляду і затвердження документів, що застосовуються в процесі виконання бюджету, а також вимог щодо складання, затвердження, внесення змін та виконання паспортів бюджетних програм на 2013–2019 роки, що відповідно до статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.

Відповідно до статті 117 Бюджетного кодексу України за такі порушення бюджетного законодавства до учасників бюджетного процесу може застосовуватись захід впливу у вигляді зупинення операцій з бюджетними коштами, який у 2013–2019 роках уповноваженими на це органами не застосовувався. При цьому через несвоєчасне ініціювання перерозподілу бюджетних асигнувань, на кінець 2013–2019 років не використано 475,1 млн грн, що свідчить про неповноту прийняття управлінських рішень.

Станом на 1 січня 2020 року на об'єктах контролю рахувалось **нерухоме майно** загальною **залишковою вартістю 2 млрд 439,7 млн грн, а також транспортні засоби** загальною **залишковою вартістю 19,8 млн гривень**. Водночас щодо **70 % інженерних споруд та 60,7 % будівель не проведено** в установленому порядку **державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно, а на 5,7 % загальної площі земельних ділянок відсутні правовстановлюючі документи** на право постійного користування.

Відповідальними за здійснення аудиту були члени Рахункової палати:

- за завданням (напрямом) № 1 – член Рахункової палати **Невідомий Василь Іванович**;
- за завданням (напрямом) № 2 – член Рахункової палати **Богун Віктор Павлович**;
- за завданням (напрямом) № 3 – член Рахункової палати **Яремчук Ігор Миколайович**;
- за завданням (напрямом) № 4 – член Рахункової палати **Огонь Цезар Григорович**;
- за завданням (напрямом) № 5 – член Рахункової палати **Іванова Ірина Миколаївна**.

Рахункова палата

**Аудит ефективності використання коштів
державного бюджету та управління державним
майном Апаратом Верховної Ради України, що
мають фінансові наслідки для державного бюджету
за завданням (напрямом) № 1
(рішення Рахункової палати від 04.08.2020 № 20-1)**

Об'єкт контролю:

Апарат Верховної Ради
України

**Охоплений контрольним
заходом період:**
2013–2019 роки

**Предмет контрольного
заходу:**

КПКВК 0111010
«Здійснення
законотворчої діяльності
Верховної Ради України»;
КПКВК 0111020
«Обслуговування та
організаційне,
інформаційно-аналітичне,
матеріально-технічне
забезпечення діяльності
Верховної Ради України
(КЕКВ 2700);
КПКВК 0111070
«Фінансова підтримка
санаторно-курортного
комплексу Управління
справами Апарату
Верховної Ради України»

**Обсяг коштів, перевічених
контрольним заходом у
межах напрямку № 1, –
1 млрд 321,3 млн грн**

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

У 2013-2019 роках Апаратом Верховної Ради України за КПКВК 0111010 використано 3 млрд 938 млн гривень.

Водночас через недоліки у плануванні видатків невикористано 413,3 млн грн (10,5 % запланованих коштів). При цьому головний розпорядник не забезпечив своєчасного аналізу причин невикористання бюджетних асигнувань та не ухвалив ефективних управлінських рішень про ініціювання перед Мінфіном їх перерозподілу на забезпечення інших потреб.

Використання коштів за КПКВК 0111010 передбачалось та здійснювалось головним розпорядником бюджетних коштів за 26 напрямками (залежно від року), з яких щороку за чотирма основними напрямками: «Здійснення законотворчої діяльності Верховної Ради України»; «Візити народних депутатів України за кордон»; «Виплата премій та стипендій Верховної Ради України»; «Сплата членських внесків до міжнародних організацій, в яких набуто членство Верховною Радою України». При цьому 11 із 26 напрямів стосувались проведення капітального та реставраційного ремонтів, тобто напрямів, які належать до завдань іншої бюджетної програми (КПКВК 0111020).

Розпорошення видатків на проведення капітального та реставраційного ремонтів за двома бюджетними програмами (КПКВК 0111010 та 0111020) послаблювало здійснення внутрішнього контролю головним розпорядником бюджетних коштів та ускладнювало комплексну оцінку досягнення мети і виконання завдань бюджетної програми.

Крім того, зведення такої кількості видів видатків в одному напрямі використання бюджетних коштів не забезпечувало ефективного контролю головним розпорядником бюджетних коштів, що передбачено статтею 26 Бюджетного кодексу.

За КПКВК 0111070 у 2013–2014 роках використано 59,7 млн грн на фінансову підтримку санаторно-курортного комплексу Управління справами Верховної Ради України. У 2014 році фінансову підтримку санаторно-курортних закладів Управління справами припинено, відповідні бюджетні призначення на 2014 рік

на загальну суму 77,9 млн грн знято.

Майно санаторно-курортного комплексу на 118,3 млн грн тимчасово втрачено через окупацію Криму (санаторії «Дюльбер» та «Нижня Ореанда», підсобне господарство «Ялтинське»). Розмір збитків наразі оцінити неможливо.

Використано з
порушенням вимог
чинного законодавства

293,9 млн грн

Неефективне
управління коштами

413,3 млн грн

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Верховній Раді України:

- законодавчо визначити для отримання коштів на оренду житла або готельного номера чіткий перелік документів, необхідність їх поновлення, інформування про зміни;
- вдосконалити механізм відбору претендентів на присудження Премії за внесок молоді у розвиток парламентаризму, місцевого самоврядування

Апарату Верховної Ради України:

- удосконалити планування видатків, розробити механізм ініціювання перерозподілу невикористаних бюджетних коштів
- посилити контроль за плануванням видатків, своєчасністю затвердження паспортів бюджетних програм та внесення змін до них
- привести планування та використання коштів за КПКВК 0111010 та 0111020 у відповідність із їх завданнями та розширити перелік результативних показників за КПКВК 0111010;
- вирішити питання перебування в ЄДР Державного дочірнього підприємства «Державний департамент по забезпеченню та контролю за використанням матеріально-технічних ресурсів південно-східного регіону України», яке у стані припинення діяльності з 2006 року та за яким не обліковується державне майно.

РЕАГУВАННЯ

Апаратом Верховної Ради України затверджено 24.02.2021 **План заходів** з виконання рекомендацій Рахункової палати для усунення порушень та недоліків, виявлених за результатами проведеного аудиту, яким фактично охоплено питання, відображені у рекомендаціях, наданих Апаратом Верховної Ради України за результатами аудиту за завданням № 1.

Планом заходів визначено відповідальних за **своєчасне подання** до Верховної Ради України **проектів кошторисів Верховної Ради України** та звітів про їх виконання, **посилено контроль** за своєчасністю затвердження паспортів бюджетних програм, внесення змін до них та подання до Міністерства фінансів України на затвердження документів, що застосовуються в процесі виконання бюджету, а також за здійснення **періодичного аналізу** стану використання виділених бюджетних асигнувань.

Для удосконалення існуючої системи планування видатків Апаратом Верховної Ради України передбачено:

- розробку до травня 2021 року порядку планування показників видатків державного бюджету при підготовці проектів кошторисів Апарату Верховної Ради України;
- планування видатків на здійснення капітального і реставраційного ремонтів за КПКВК 011020;
- перегляд результативних показників виконання бюджетної програми за КПКВК 011010 та включення їх до бюджетного запиту на 2022–2024 роки.

Верховною Радою України **прийнято постанову** від 02.12.2020 № 1045 «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про Премію Верховної Ради України за внесок молоді у розвиток парламентаризму, місцевого самоврядування», якою Комітету Верховної Ради України, до предмета відання якого належать питання державної молодіжної політики, доручено забезпечувати з 01.01.2021 відбір кандидатур та готувати обґрунтовані пропозиції стосовно кандидатів на присудження зазначеної премії. Удосконалено Положення про цю Премію та процедуру відбору кандидатур, який тепер здійснюється на підставі рейтингового голосування членів Комітету щодо кандидатів, клопотання стосовно яких надійшли до Комітету.

Наразі залишається нереалізованою рекомендація Верховній Раді України щодо необхідності запровадження чітких правових норм отримання народними депутатами України коштів для оренди житла або винайму готельного номера, а також усунення ризику отримання ними таких коштів без належних правових підстав. Зміни до статті 35 «Забезпечення народних депутатів України жилими приміщеннями» Закону України від 17.11.1992 № 2790 «Про статус народного депутата України» не внесено.

Рахункова палата

**Аудит ефективності використання коштів
державного бюджету та управління державним
майном Апаратом Верховної Ради України, що
мають фінансові наслідки для державного бюджету**
за завданням (напрямом) № 2
(рішення Рахункової палати від 04.08.2020 № 20-1)

Об'єкт контролю:Апарат Верховної Ради
України

**Охоплений контрольним
заходом період:**
2013–2019 роки

**Предмет контрольного
заходу:**

КПКВК 0111010
«Здійснення
законотворчої діяльності
Верховної Ради України»
(видатки на оплату праці
(КЕКВ 2110) і
нарахування на
заробітну плату
(КЕКВ 2120);
КПКВК 0111020
«Обслуговування та
організаційне,
інформаційно-
аналітичне, матеріально-
технічне забезпечення
діяльності Верховної
Ради України
(за винятком видатків на
оплату праці
(КЕКВ 2110) та
нарахувань на заробітну
плату (КЕКВ 2120) за
КПКВК 0111020)

**Обсяг коштів,
перевіраних
контрольним заходом у
межах напрямку № 2, –**
4 млрд 562,4 млн грн

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Упродовж 2013–2019 років на оплату праці та нарахування **на заробітну плату народних депутатів України, їх помічників-консультантів, працівників Апарату Верховної Ради України використано 4 млрд 388,6 млн грн, або 96,2 % затверджених обсягів.**

При плануванні показників видатків на оплату праці з нарахуваннями на заробітну плату допущено завищення планових обсягів видатків на загальну суму **200,6 млн гривень.**

Крім того, кошти, призначені для здійснення видатків на оплату праці народних депутатів України, їхніх помічників-консультантів і працівників Апарату, використовувались з порушенням чинного законодавства та неефективно.

Використано з
порушенням вимог
чинного законодавства

8,2 млн грн

Неефективне
використання коштів

6,3 млн грн

Завдано збитків
державному бюджету

0,2 млн грн

Встановлено недотримання вимог законодавства, зокрема, при затвердженні структури Апарату Верховної Ради України, штатних розписів Апарату та внесенні змін до них; веденні обліку використання робочого часу; визначенні у порядках застосування стимулюючих виплат вимог до посад, які є підставою для встановлення надбавки за виконання особливо важливої роботи; виплаті грошової компенсації за невикористані дні щорічної відпустки при звільненні; нарахуванні та виплаті заробітної плати за фактично відпрацьований час; встановленні посадових окладів, доплат за науковий ступінь і надбавок за почесне звання, надбавок за ранг державного службовця, надбавки за вислугу років; нарахуванні заробітної плати; встановленні надбавок за виконання особливо важливої роботи, а також премій.

Через відсутність у Апарату Верховної Ради України статусу юридичної особи укладені Апаратом правочини з фізичними особами можуть мати ознаки недійсності (частина перша статті 203 Цивільного кодексу України), оскільки Апарат не мав права їх вчиняти.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Верховній Раді України вжити заходів щодо забезпечення:

- дотримання вимоги частини четвертої статті 7 Регламенту Верховної Ради України, згідно з якою кошторис Верховної Ради України на наступний рік затверджується Верховною Радою України під час прийняття проєкту закону про Державний бюджет України на наступний рік у другому читанні за висновками комітетів, до предмета відання яких належать питання регламенту і бюджету;
- розроблення та прийняття закону України про оплату праці у державному секторі як системного законодавчого акта для всебічного врегулювання питань оплати праці в державному секторі.

Апарату Верховної Ради України вжити заходів щодо забезпечення планування Управлінням справами Апарату Верховної Ради України видатків на оплату праці згідно з об'єктивною потребою в бюджетних коштах; прийняття своєчасних та обґрунтованих управлінських рішень при встановленні працівникам посадових окладів, надбавок, доплат, стимулюючих та інших видів виплат і допомоги; забезпечення виконання штатними працівниками покладених на Апарат завдань і функцій та вирішення питання заповнення вакантних посад з метою уникнення залучення фізичних осіб на договірній основі до виконання функціональних обов'язків штатних працівників.

РЕАГУВАННЯ

Апаратом Верховної Ради України 24.02.2021 затверджено **План заходів** з виконання рекомендацій Рахункової палати.

Затверджено Порядок застосування стимулюючих виплат державним службовцям та встановлення надбавок працівникам патронатних служб і працівникам, які виконують функції з обслуговування, в Апараті Верховної Ради України.

Рахункова палата

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету та управління державним майном Апаратом Верховної Ради України, що мають фінансові наслідки для державного бюджету за завданням (напрямом) № 3 (рішення Рахункової палати від 04.08.2020 № 20-1)

Об'єкт контролю:

Апарат Верховної Ради
України

Охоплений контрольним заходом період:

2013–2019 роки

Предмет контрольного заходу:

КПКВК 0111020
«Обслуговування та
організаційне,
інформаційно-аналітичне,
матеріально-технічне
забезпечення діяльності
Верховної Ради України»;
КПКВК 0111010
«Здійснення
законотворчої діяльності
Верховної Ради України» в
частині видатків на
використання товарів,
робіт та послуг, а також на
капітальні видатки

Обсяг коштів, перевічених
контрольним заходом у
межах напрямку № 3, –
585,9 млн грн

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Апаратом Верховної Ради України за КПКВК 0111010 та 0111020 на обслуговування та організаційне, матеріально-технічне забезпечення діяльності Верховної Ради України і капітальні видатки у 2013–2019 роках використано майже 4 млрд гривень.

Планування видатків на зазначені цілі здійснювалося з недотриманням норм законодавства, роботу з підготовки бюджетних запитів на 2013, 2015–2019 роки належно не організовано: немає узагальнюючих розрахунків обсягів видатків, окрім окремих статей, підтвердних документів та матеріалів, розрахунків кількісних та вартісних показників. Як наслідок, до державного бюджету повернено 185,2 млн грн, що свідчить про несвоєчасність та неповноту прийняття управлінських рішень.

Потребу в коштах на організаційне, матеріально-технічне забезпечення діяльності Верховної Ради України у 2013–2019 роках загалом забезпечено на рівні 80 %. При цьому бюджетні призначення на такі цілі практично щороку зростали і збільшилися майже утричі – до 3 млрд 469 млн грн, з яких 2 млрд 845 млн грн, або 83 %, спрямовано на оплату праці (з нарахуваннями працівникам Апарату та іншим установам і організаціям).

Аудитом встановлено:

Непродуктивне
використання коштів

63,5 млн грн

Нерезультативне
використання коштів

14,6 млн грн

Неекономне
використання коштів

0,2 млн грн

Використано з
порушенням вимог
чинного законодавства

109,9 млн грн

Нецільове використання

18,2 млн грн

Завдано збитків
державному бюджету

23,9 млн грн

Недоотримано
доходів

1,3 млн грн

Встановлено випадки порушення **Управлінням справами Апарату ВРУ** протягом 2013–2019 років законодавства при використанні матеріально-технічного забезпечення, здійсненні видатків на капітальні, реставраційні та супутні роботи в адмінбудинках Верховної Ради України, а також на відрядження.

Закупівлі товарів, робіт та послуг у 2016–2019 роках здійснювались із недотриманням вимог законодавства, окремі порушення мали ознаки системності.

Система внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту в Апараті не забезпечила продуктивного, результативного та економного використання бюджетних коштів.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Апарату Верховної Ради України:

- вжити дієвих заходів щодо належної організації планування показників проєкту державного бюджету на відповідний рік;
- забезпечити покриття витрат, пов'язаних з організацією та наданням послуг, що надаються бюджетними установами згідно із законодавством, за рахунок надходжень від плати за такі послуги.

Управлінню справами:

- розробити та затвердити нормативні документи, що врегульовують питання організації, матеріально-технічного забезпечення діяльності Верховної Ради України;
- вжити заходів щодо забезпечення належних умов зберігання державного майна;
- посилити контроль за обов'язковим підтвердженням детальними розрахунками кожної статті видатків у кошторисах;
- запровадити та узгодити із вимогами законодавства здійснення внутрішнього контролю в Апараті та підпорядкованих установах як системного управлінського процесу для самостійного виявлення ризиків та запобігання їх негативному впливу на досягнення мети та стратегічних цілей;
- переглянути та скоригувати стратегічний та операційний плани діяльності з внутрішнього аудиту щодо включення контрольних заходів з ефективності

використання бюджетних коштів за бюджетними програмами;

- забезпечити підпорядкованість керівника підрозділу внутрішнього аудиту безпосередньо Керівникові Апарату;
- підписати декларацію внутрішнього аудиту з керівником підрозділу внутрішнього аудиту;
- забезпечити навчання (підвищення кваліфікації) осіб, які залучаються до проведення публічних закупівель.

РЕАГУВАННЯ

Апаратом Верховної Ради України 24.02.2021 затверджено **План заходів** з виконання рекомендацій Рахункової палати для усунення порушень та недоліків, виявлених за результатами проведеного аудиту.

Рахункова палата

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету та управління державним майном Апаратом Верховної Ради України, що мають фінансові наслідки для державного бюджету

за завданням (напрямом) № 4

(рішення Рахункової палати від 04.08.2020 № 20-1)

Об'єкти контролю:

Апарат Верховної Ради України, Інститут законодавства Верховної Ради України, Державне підприємство «Редакція газети «Голос України», Державне підприємство «Парламентський телеканал «Рада», Державне підприємство «Видавництво Верховної Ради України» (Парламентське видавництво)

Охоплений контрольним
заходом період:
2013–2019 роки

Предмет контрольного заходу:

КПКВК 0111020
«Обслуговування та організаційне, інформаційно-аналітичне, матеріально-технічне забезпечення діяльності Верховної Ради України» в частині коштів на здійснення діяльності Інститутом законодавства Верховної Ради України;
КПКВК 0111090
«Висвітлення діяльності Верховної Ради України через засоби телебачення і радіомовлення та фінансова підтримка видання газети «Голос України» і журналу

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Апарат Верховної Ради України не зареєстровано як юридичну особу, незважаючи на вимоги частини першої статті 89 Цивільного кодексу України та Закону України від 15.05.2003 № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань». **Апарат здійснював лише організаційно-розпорядчі функції, а покладені на нього повноваження головного розпорядника бюджетних коштів забезпечував через свій структурний підрозділ.**

Апаратом через Управління справами не розроблено дієвих нормативно-правових засад функціонування та не забезпечено належного контролю за формуванням Інститутом законодавства проєктів кошторисів з відповідними обґрунтованими розрахунками на 2013–2019 роки за КПКВК 0111020 (у частині коштів на здійснення діяльності Інститутом законодавства). Інститутом законодавства такі розрахунки на ці роки проведено без деталізації за кількістю товарів (робіт, послуг) і без зазначення вартості за одиницю. Також Апаратом через Управління справами **не забезпечено своєчасного, суцільного та ефективного внутрішнього контролю** на підприємствах і в установі, що належать до сфери його управління.

Реалізація у 2017 році бюджетної програми за КПКВК 0111110 здійснювалася за відсутності необхідних нормативно-правових актів щодо розбудови (розвитку) системи електронного урядування, електронного парламентаризму. Стратегічних цілей, передбачених паспортом бюджетної програми, за час її дії у 2017 році не досягнуто.

Протягом охопленого аудитом періоду в окремі роки **фінансові плани, інвестиційні плани та стратегічні плани розвитку** телеканалом «Рада», редакцією газети «Голос України» і Парламентським видавництвом у порушення частини першої статті 75 Господарського кодексу України **не складались та Управлінням справами як органом управління майном не затверджувались.**

Встановлено відсутність належного контролю за дотриманням Інститутом законодавства та телеканалом

«Віче», КПКВК 0111110
«Розвиток електронного
урядування у сфері
законотворчої діяльності
Верховної Ради України»

Обсяг коштів,
перевіраних
контрольним заходом у
межах напряму № 4, –
386,2 млн грн

«Рада» статутних положень, зокрема щодо дотримання законодавства про закупівлі при проведенні закупівель товарів, робіт (послуг) та звітуванні про їх результати.

Встановлено факти прийняття у 2013–2019 роках несвоєчасних та суперечливих управлінських рішень, що призводило до непродуктивного та з порушеннями законодавства використання державних коштів, а також порушення законодавства в частині забезпечення ефективного управління об'єктами державної власності.

Використано
з порушенням вимог
чинного законодавства

186,1 млн грн

Неефективне використання
державного майна

5 млн грн

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Апарату Верховної Ради України:

- запровадити належний внутрішній контроль за формуванням установами, що належать до сфери управління Апарату, проектів кошторисів при визначенні потреби у коштах з відповідними розрахунками; не допускати прийняття кошторисів, необґрунтованих належними розрахунками за кожним КЕКВ, затвердження сум, не підтверджених економічними обґрунтуваннями;
- вивчити питання організації основної діяльності Інституту законодавства у зв'язку з новими викликами і завданнями, що постали перед Верховною Радою України;
- забезпечити ефективний контроль за дотриманням установами та підприємствами, що належать до сфери управління Апарату, вимог законодавства про публічні закупівлі з метою запобігання порушенням у цій сфері;
- переглянути структуру і штатний розпис Апарату з метою їх оптимізації у зв'язку із запровадженням нової системи електронного документообігу;
- забезпечити приведення умови договору оренди приміщень з Парламентським видавництвом у відповідність із вимогами чинного законодавства в частині визначення розміру орендної плати.

ДП «Редакція газети «Голос України»:

- підготувати і внести в установленому порядку пропозиції щодо перегляду статутних документів, приведення їх у відповідність з вимогами законодавства в частині відомостей, пов'язаних з особливостями діяльності підприємства, та забезпечити їх оприлюднення;

- забезпечити оприлюднення фінансової звітності згідно з вимогами законодавства.

ДП «Парламентський телеканал «Рада»:

- вжити необхідних заходів щодо укладання договору про порядок фінансування ЗМІ з висвітлення діяльності Верховної Ради України з Управлінням справами Апарату, яке представляє інтереси Верховної Ради України;
- розробити фінансовий план підприємства та забезпечити його затвердження в установленому порядку;
- підготувати і внести в установленому порядку пропозиції щодо перегляду статутних документів та приведення їх у відповідність з вимогами законодавства в частині визначення порядку фінансування телеканалу «Рада».

**ДП «Видавництво Верховної Ради України»
(Парламентське видавництво):**

- підготувати і внести в установленому порядку пропозиції щодо перегляду статутних документів, приведення їх у відповідність з вимогами законодавства, зокрема, в частині урахування змін у законодавстві, визначення статусу підприємства, інших відомостей, пов'язаних з особливостями діяльності, та забезпечити їх оприлюднення;
- забезпечити оприлюднення фінансової звітності згідно з вимогами законодавства.

Інституту законодавства Верховної Ради України:

- розробити стратегію реформування Інституту законодавства у зв'язку з новими викликами і завданнями, що постали перед Верховною Радою України;
- привести положення про Вчену раду у відповідність із статтею 10 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» та вжити заходів для вирішення питання щодо функціонування Наглядової ради.

РЕАГУВАННЯ

Парламентським видавництвом оприлюднено діючий статут та річну звітність (форми 1 і 2) за 2017–2019 роки на сайті видавництва, а також підготовлено та передано в Апарат Верховної Ради України на затвердження проєкт нової редакції Статуту Парламентського видавництва.

Розпорядженням директора Парламентського телеканалу «Рада» та розпорядженням головного редактора газети «Голос України» **затверджено плани заходів з усунення виявлених Рахунковою палатою порушень і недоліків.**

Рахункова палата

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету та управління державним майном Апаратом Верховної Ради України, що мають фінансові наслідки для державного бюджету за завданням (напрямом) № 5 (рішення Рахункової палати від 04.08.2020 № 20-1)

Об'єкти контролю:

Автобаза Управління справами Апарату Верховної Ради України, Управління адміністративними будинками Управління справами Апарату ВРУ, Управління житловими будинками Управління справами ВРУ; ДП «Управління житловими будинками» Управління справами Апарату ВРУ; ДП «Готельний комплекс «Національний» Управління справами Апарату ВРУ; ДП «Готельний комплекс «Київ» Управління справами Апарату ВРУ; ДП «Державний будівельний комбінат Управління справами Апарату ВРУ; ДП «Пансіонат матері та дитини «Таврійські зорі» Управління справами Апарату ВРУ; ДП «Ідальня Управління справами Апарату ВРУ»

Охоплений контрольним
заходом період:
2013–2019 роки

Предмет контрольного заходу:

КПКВК 0111020 і 0111070 у частині, що стосується об'єктів контролю за завданням № 5; дослідження стану управління державним майном установ,

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Упродовж 2013–2019 років об'єктам контролю, крім ДП «Державний будівельний комбінат» та ДП «Готельний комплекс «Національний», з державного бюджету **спрямовано майже 1,2 млрд гривень**. Крім того, ДП «Державний будівельний комбінат» отримувало **кошти місцевих бюджетів у загальній сумі 113,9 млн гривень**. Водночас, ДП «Державний будівельний комбінат» та ДП «Готельний комплекс «Національний» не були розпорядниками чи одержувачами бюджетних коштів.

Неефективні управлінські рішення, прийняті керівництвом та посадовими особами бюджетних установ, державних підприємств та організацій, що входять до сфери управління Апарату та Управління справами, **привели до суттєвих порушень та недоліків**.

Аудитом встановлено **порушення вимог законодавства у сфері публічних закупівель**.

Внаслідок неефективних управлінських дій керівництва бюджетних установ та підприємств **недоотримано доходів підприємств при управлінні державним майном**.

Зафіксовано **несплату податкових та неподаткових надходжень, обов'язкових платежів до державного бюджету на загальну суму 7,7 млн гривень**.

Нерезультативне
використання коштів

1,2 млн грн

Неекономне
використання коштів

7,8 млн грн

Непродуктивне
використання коштів

4,2 млн грн

Неефективне управління
державним майном

1 млн грн

Порушення, допущені при
плануванні бюджетних
коштів

19,5 млн грн

організацій і підприємств, що належать до сфери управління Апарату Верховної Ради України та Управління справами Апарату ВРУ об'єктів контролю

Обсяг коштів, перевірених контрольним заходом у межах напрямку № 5, – 1 млрд 208,1 млн грн

Здійснено публічні закупівлі з недотриманням законодавства

125,3 млн грн

Використано з недотриманням вимог законодавства

80 млн грн

Недоотримано доходів підприємств при управлінні державним майном (розрахунково)

10,5 млн грн

Ризики втрати активів

29,2 млн грн

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Апарату Верховної Ради України та Управлінню справами Апарату Верховної Ради України:

- розглянути питання оптимізації земельних ділянок, використання приміщень та площ, структури управління державними підприємствами та бюджетними установами, що знаходяться у віданні, з огляду на основні завдання та функції, покладені на Апарат та Управління справами;
- забезпечити створення системи внутрішнього контролю та аудиту на державних підприємствах та в бюджетних установах, що входять до сфери управління;
- привести у відповідність із чинними нормами законодавства статuti державних підприємств;
- переглянути умови контрактів з керівниками державних підприємств, які входять до сфери управління Управління справами, та узгодити їх із законодавством;
- розглянути питання проведення службових розслідувань за фактами виявлених порушень щодо недотримання вимог законодавства, зокрема з питань публічних закупівель.

РЕАГУВАННЯ

Апаратом Верховної Ради України 24.02.2021 затверджено **План заходів** з виконання рекомендацій Рахункової палати для усунення порушень та недоліків, виявлених за результатами проведеного аудиту.

Автобазою Управління справами Апарату Верховної Ради України у вересні 2020 року **повторно ініційовано** перед Управлінням справами питання **затвердження в новій редакції Порядку користування автотранспортом Верховної Ради України**. Проведено державну реєстрацію права власності на нерухоме

майно, розташоване за адресою: м. Київ, вул. Є. Коновальця, 24. Здійснено передачу з балансу Автобази Управління справами Апарату Верховної Ради України на баланс ДП «Державний будівельний комбінат» земельної ділянки та шести нежитлових будівель, розташованих на земельній ділянці за адресою: м. Київ, пров. Несторівський, 11.

ДП «Управління житловими будинками» Управління справами Апарату ВРУ проведено оцінку дотримання орендарями умов укладених договорів та вжито заходів щодо забезпечення надходження до доходів підприємства та державного бюджету належної орендної плати.

ДП «Готельний комплекс «Національний» Управління справами Апарату ВРУ» вирішено здійснювати відчуження майна на підставі відповідного рішення суб'єкта управління про надання згоди або дозволу на відчуження такого майна; забезпечувати здійснення списання майна на підставі рішення суб'єкта управління про надання згоди на списання.

Звільнено секретаря тендерного комітету ДП «Їдальня Управління справами Апарату ВРУ».

ДП «Державний будівельний комбінат Управління справами Апарату ВРУ» з метою належного ведення бухгалтерського обліку відповідно до вимог законодавства та визначення грошової оцінки шести земельних ділянок, які за рішенням Київської міської ради та Київської міської державної адміністрації протягом 1999–2011 років були виділені ДП «ДБК», проведено конкурс компаній, які мають право здійснювати експертну оцінку майна, майнових та немайнових прав, і обрано переможця ПП «ТА-Експерт-Сервіс» (сертифікат № 268/18 від 26.03.2018). Притягнутих до дисциплінарної відповідальності посадових осіб, винних у виявлених аудитором порушеннях та недоліках, звільнено.

ДП «Пансіонат матері та дитини «Таврійські зорі» Управління справами Апарату ВРУ» укладено договори про співпрацю з туристичними агенціями та оновлено інформацію на сайтах туристичних операторів з метою збільшення надходжень до доходів підприємства.

2.3. Аудит ефективності діяльності Державної фіскальної служби України, Державної податкової служби України та Державної митної служби України

У 2020 році Рахунковою палатою **ВПЕРШЕ** на підставі постанови Верховної Ради України від 24.04.2020 № 568 «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування оприлюднених у засобах масової інформації фактів можливих корупційних дій посадових осіб органів державної влади, які призвели до значних втрат доходної частини Державного бюджету України» здійснено **аудит ефективності діяльності Державної фіскальної служби України, Державної податкової служби України та Державної митної служби України.**

Відповідальний – член Рахункової палати **Огонь Цезар Григорович.**

За результатами проведеного аудиту виявлено порушень і недоліків на загальну суму **938,5 млн грн**, що становить **3,6 %** загальної суми встановлених Рахунковою палатою порушень та недоліків за звітний рік.

Мета аудиту – встановлення фактичного стану та оцінка законності, своєчасності і повноти прийняття управлінських рішень, пов'язаних із діяльністю ДФС, ДПС та Держмитслужби і їх територіальних органів, продуктивності, результативності, економності використання бюджетних коштів, виділених на виконання цими органами повноважень, а також виконання ними повноважень щодо забезпечення законності, повноти нарахування, своєчасності сплати, та зарахування на єдиний казначейський рахунок податків, зборів, платежів, інших доходів Державного бюджету України, ефективності заходів, що вживалися ДФС, ДПС, Держмитслужбою та їх територіальними органами у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового законодавства, законодавства з інших питань, контроль за дотриманням якого покладено на ДПС, та законодавства з питань державної митної справи, запобігання та протидії контрабанді, боротьби з порушеннями митних правил.

Рахункова палата

Аудит ефективності діяльності Державної фіскальної служби України, Державної податкової служби України та Державної митної служби України

(рішення Рахункової палати від 22.12.2020 № 34-3)

Об'єкти контролю:

Мінфін, ДФС; ДПС;
Держмитслужба; ГУ ДПС у
Вінницькій,
Дніпропетровській,
Львівській, Одеській,
Харківській областях та
м. Києві, ГУ ДФС у
Вінницькій,
Дніпропетровській,
Львівській, Харківській
областях та м. Києві;
митниці Держмитслужби:
Подільська, Дніпровська,
Київська, Галицька,
Одеська, Слобожанська

Охоплений контрольним
заходом період: 2019 рік,
січень – квітень 2020 року

Предмет контрольного заходу:

КПКВК 3507010
«Керівництво та управління
у сфері фіскальної
політики»;
КПКВК 3507610 «Реалізація
проєкту з розбудови
прикордонної дорожньої
інфраструктури та
облаштування пунктів
пропуску»;
КПКВК 3503010 «Заходи з
реорганізації Державної
фіскальної служби»;
КПКВК 3507010
«Керівництво та управління
у сфері податкової
політики»;
КПКВК 3506010
«Керівництво та управління
у сфері митної політики»;
КПКВК 3506090 «Реалізація
заходів, передбачених
Угодою про фінансування

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Протягом 2019 року та січня – квітня 2020 року **Державна фіскальна служба України, Державна податкова служба України та Державна митна служба України здійснювали свою діяльність в умовах реформування**, що вплинуло на ефективність прийнятих управлінських рішень щодо виконання покладених на ці органи повноважень та використання коштів державного бюджету, виділених на їх утримання.

Загалом невиконання планових завдань із надходжень до державного бюджету становило: Держмитслужбою (ДФС) протягом 2019 року та січня – квітня 2020 року – 54,5 млрд грн митних платежів; ДПС протягом січня – квітня 2020 року – 12 млрд грн податків, зборів та інших платежів.

При цьому Мінфіном не забезпечено обґрунтоване планування та прогнозування на 2019 і 2020 роки надходжень до державного бюджету податків і зборів, митних та інших платежів, з урахуванням наявної бази для їх нарахування та кризових явищ, що відбувалися в Україні.

Встановлено низку порушень та недоліків при адмініструванні ДФС, ДПС і Держмитслужбою податків, зборів, митних та інших платежів протягом періоду, що досліджувався. Так, за рахунок недосконалості законодавства, що дає можливість суб'єктам господарювання застосовувати схеми мінімізації платежів, а також неналежного контролю податкових та митних органів за своєчасністю, достовірністю, повнотою нарахування і сплати податків, зборів, митних та інших платежів державний бюджет недоотримав

52,8 млрд грн, з них:

за рахунок збільшення
податкового боргу, який
станом на 01.05.2020
досяг 107,6 млрд грн

21,9 млрд грн

через списання
безнадійного податкового
боргу

7,2 млрд грн

програми «Підтримка секторальної політики управління кордоном в Україні»; КПКВК 3506610 «Реалізація проекту з розбудови прикордонної дорожньої інфраструктури та облаштування пунктів пропуску»; доходи Державного бюджету, що контролювалися податковим і митними органами

Обсяг коштів, перевірених контрольним заходом :
видатки – 14,5 млрд грн;
доходи – 1 081 млрд грн

через несплату платниками податків узгоджених ними сум грошових зобов'язань, донарахованих податковими органами за результатами камеральних, документальних і фактичних перевірок

20,1 млрд грн

внаслідок несплати митних платежів, донарахованих за результатами митного контролю, проведених документальних перевірок, а також штрафів, застосованих за порушення митних правил, та інших недоліків в роботі митних органів

3,6 млрд грн

За відсутності належного контролю ДФС і ДПС та не вжиття заходів щодо забезпечення своєчасного відпрацювання їх територіальними органами доведених їм ймовірних вигодонабувачів, вигодотранспортуючих суб'єктів (транзитерів), вигодотранспортуючих суб'єктів та постачальників сумнівного податкового кредиту, існували ризики застосування такими суб'єктами господарювання схем для зниження своїх податкових зобов'язань з ПДВ та незаконного отримання відшкодування цього податку з державного бюджету.

За окремими встановленими під час аудиту випадками не виконання митницями в повному обсязі заходів митного контролю, обліку митних платежів існували **ризики недоотримання державним бюджетом 39,8 млн грн митних платежів.**

На забезпечення функціонування органів ДФС, ДПС і Держмитслужби протягом періоду, що перевірявся, з державного бюджету **було спрямовано близько 14,5 млрд грн** (ДФС – 11,8 млрд грн, ДПС – 2 млрд грн, Держмитслужбі – 0,7 млрд гривень).

При цьому виявлено порушень і недоліків при використанні державних коштів на загальну суму **938,5 млн гривень.**

Використано з порушенням вимог чинного законодавства

305,4 млн грн

Неефективне управління коштами

594,7 млн грн

Крім того, ДПС і Держмитслужбою не забезпечено прийняття ефективних управлінських рішень щодо забезпечення інформаційної безпеки та безпеки

об'єктів критичної інфраструктури, а отже були і залишаються ризики несанкціонованого доступу, використання, оприлюднення інформації з обмеженим доступом, внесення змін до неї, чи знищення інформації, що у свою чергу, могло спричинити негативні наслідки для населення, суспільства, соціально-економічного стану та національної безпеки України.

ДФС і Держмитслужбою не забезпечено виконання програм щодо розбудови прикордонної дорожньої інфраструктури та облаштування пунктів пропуску на українсько-польському кордоні та реалізації заходів, передбачених Угодою про фінансування програми «Підтримка секторальної політики управління кордоном в Україні», які мали сприяти підвищенню ефективності контролю і скороченню часу, необхідного для переміщення через кордон людей, товарів, транспорту, удосконалення інфраструктури та технічного оснащення пунктів пропуску, розвитку багатофункціональної комплексної системи «Електронна митниця» тощо.

ДФС, ДПС та Держмитслужбою не забезпечено ефективного внутрішнього аудиту, що унеможливило належний контроль та упередження порушень і недоліків при використанні бюджетних коштів, а також виконанні повноважень.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Кабінету Міністрів України доручити Мінфіну, ДПС, Держмитслужбі забезпечити, зокрема:

- розроблення проєктів нормативно-правових актів щодо внесення змін до окремих постанов Кабінету Міністрів України у зв'язку з проведенням адміністративної реформи;
- проведення необхідних заходів, визначених в законах України «Про інформацію», «Про телекомунікації», «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» та «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України», щодо отримання атестата відповідності захисту інформаційно-телекомунікаційних систем «Податковий блок», «Єдина автоматизована інформаційна система» (митний блок), «Управління документами», «Система моніторингу відповідності податкових накладних/розрахунків коригування критеріям оцінки ступеня ризиків (СМКОР)», АСМО «Інспектор»;
- формування переліку об'єктів критичної інформаційної інфраструктури та внесення об'єктів

критичної інформаційної інфраструктури до державного реєстру об'єктів критичної інформаційної інфраструктури, а також функціонування критичної інформаційної інфраструктури відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 09.10.2020 № 943 «Про Деякі питання об'єктів критичної інформаційної інфраструктури».

Міністерству фінансів України:

- забезпечити розроблення проєктів нормативно-правових актів, необхідних для внесення комплексних змін до чинного законодавства, яке регулює діяльність ДПС, Держмитслужби та їх територіальних органів, у зв'язку з проведенням адміністративної реформи;
- розглянути питання щодо встановлених під час аудиту порушень при прийнятті управлінських рішень посадовими особами ДФС, ДПС і Держмитслужби та ініціювати притягнення до дисциплінарної відповідальності посадових осіб, які прийняли відповідні рішення;
- вжити заходів щодо належної координації діяльності ДФС, ДПС і Держмитслужби в процесі виконання повноважень щодо забезпечення надходжень до державного бюджету та здійснення контролю за дотриманням вимог податкового та митного законодавства.

Державній фіскальній службі України:

- здійснити заходи щодо припинення як юридичних осіб регіональних митниць ДФС;
- забезпечити ефективність роботи структурного підрозділу внутрішнього аудиту;
- забезпечити належну взаємодію структурних підрозділів податкової міліції з ДПС та Держмитслужбою.

Державній податковій службі України:

- забезпечити ефективність роботи структурного підрозділу внутрішнього аудиту;
- забезпечити належну взаємодію структурних підрозділів ДПС та Держмитслужби щодо відпрацювання боргу з митних платежів;
- підвищити рівень відпрацювання доведених до територіальних органів ДПС переліків ризикових суб'єктів господарювання, які ймовірно можуть брати участь в схемах неправомірного відшкодування ПДВ;

- розглянути факти встановлених порушень і притягнути до дисциплінарної відповідальності державних службовців та працівників апарату ДПС, керівників та заступників керівників територіальних органів, що їх допустили.

Державній митній службі України:

- забезпечити ефективність роботи структурного підрозділу внутрішнього аудиту;
- підвищити якість планування та проведення контрольно-перевірочної роботи з питань дотримання митного законодавства;
- підготувати пропозиції щодо удосконалення механізму обліку (встановлення єдиних правил) іноземних товарів, поміщених у митний режим переробки на митній території України;
- посилити контроль за станом збереження майна, яке було вилучене за порушення митних правил і перебуває на складах митниць ДФС і Держмитслужби;
- розглянути факти встановлених порушень і притягнути до дисциплінарної відповідальності державних службовців та працівників апарату Держмитслужби, керівників та заступників керівників територіальних органів, що їх допустили.

РЕАГУВАННЯ

Термін реагування не настав.

2.4. Заходи у сфері адміністрування доходів державного бюджету

У 2020 році Рахунковою палатою проведено 4 контрольні заходи щодо ефективності виконання повноважень державними органами в частині контролю за повнотою і своєчасністю надходжень до державного бюджету, дотриманням вимог податкового та митного законодавства, за обґрунтованістю застосування податкових пільг з податку на додану вартість та податку на прибуток підприємствами та організаціями, а також доходу від розміщення цих коштів у цінні папери.

За результатами зазначених заходів виявлено порушень і недоліків на загальну суму **3,9 млрд грн**, що становить **14,9 %** загальної суми встановлених Рахунковою палатою порушень та недоліків за звітний рік.

- Аудит ефективності виконання повноважень державними органами в частині контролю за повнотою і своєчасністю надходження рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України до державного бюджету. Відповідальний – член Рахункової палати **Огонь Цезар Григорович**
- Аналіз ефективності виконання державними органами повноважень в частині контролю за дотриманням вимог податкового та митного законодавства при наданні гуманітарної допомоги. Відповідальний – член Рахункової палати **Огонь Цезар Григорович**
- Аналіз ефективності виконання державними органами повноважень у частині контролю за обґрунтованістю застосування податкових пільг з податку на додану вартість та податку на прибуток підприємствами та організаціями, які засновані громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю. Відповідальний – член Рахункової палати **Огонь Цезар Григорович**
- Аудит ефективності надходження та використання коштів державного бюджету, отриманих відповідно до статті 8 Закону України «Про впорядкування питань, пов'язаних із забезпеченням ядерної безпеки» (включаючи надходження заборгованості минулих років за цими коштами), та дохід від розміщення цих коштів у цінні папери. Відповідальний – член Рахункової палати **Яремчук Ігор Миколайович**

Рахункова палата

Аудит ефективності виконання повноважень державними органами в частині контролю за повнотою і своєчасністю надходження рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України до державного бюджету

(рішення Рахункової палати від 11.02.2020 № 2-2)

Об'єкти контролю: ДПС (до її утворення – ДФС), НКРЗІ, Офіс ВПП ДПС (ДФС), ГУ ДПС (ДФС) у Дніпропетровській, Запорізькій, Київській, Одеській, Полтавській областях та у м. Києві, ДП «Український державний центр радіочастот»

Охоплений контрольним заходом період:
2016–2019 роки

Предмет контрольного заходу:
надходження до державного бюджету за ККДБ 13060000 «Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України»

Обсяг коштів, перевічених контрольним заходом:
9,7 млрд гривень, у т. ч.:
2017 рік – 4,6 млрд грн,
2018 рік – 2,6 млрд грн,
2019 рік – 2,5 млрд грн

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

В Україні не надавалися якісні й доступні для населення послуги мобільного зв'язку, а **державний бюджет недоотримував доходи через невиконання Кабінетом Міністрів України в повному обсязі указу Президента щодо покращення доступу до мобільного Інтернету**. Розвиток цифрової економіки та максимальне покриття зв'язком 4G території України потребує, зокрема, забезпечення ефективного використання радіочастотного спектра й контролю за своєчасністю та повнотою надходження рентної плати за користування радіочастотним ресурсом (далі – РЧР).

Протягом 2016–2019 років **не було створено дієвої системи контролю за користуванням РЧР, повнотою і своєчасністю надходження рентної плати**. Упродовж зазначеного періоду **до держбюджету надійшло 9,7 млрд грн рентної плати за користування РЧР, 96 % якої забезпечено п'ятьма платниками** – основними операторами мобільного зв'язку.

Мінфін не розробив методики прогнозування рентної плати, прогнозні розрахунки здійснювалися лише на підставі пропозицій ДФС (ДФС), при цьому фактичні надходження та зміни ставок і коефіцієнтів рентної плати не аналізувалися.

Державний нагляд НКРЗІ за додержанням законодавства про РЧР суб'єктами господарювання був неефективним і не сприяв запобіганню порушенням. Так, за результатами проведених НКРЗІ заходів державного нагляду у 88 % користування РЧР здійснювалося без відповідних дозволів на використання пристроїв, майже 26 % користувачів РЧР не дотримувалися визначених ліцензією термінів початку та повного освоєння РЧР. Зазначене найбільше впливає на повноту нарахування та надходжень до державного бюджету рентної плати за користування РЧР.

Через відсутність ефективного внутрішнього контролю ДФС (ДФС) її **територіальні органи допускали системні порушення при адмініструванні рентної**

плати, які призвели до недоотримання державним бюджетом 12,9 млн грн за 2016–2019 роки.

Незастосування
штрафних санкцій та
пені

0,65 млн грн

Неналежний контроль
податкових та митних
органів за
своєчасністю,
достовірністю,
повнотою нарахування
податків і зборів

12,3 млн грн

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Кабінету Міністрів України вжити заходів щодо:

- виконання положень Указу Президента України «Про забезпечення умов для впровадження системи рухомого (мобільного) зв'язку п'ятого покоління»;
- забезпечення здійснення заходів з поліпшення доступу до мобільного Інтернету, затверджених Указом Президента України «Про деякі заходи з покращення доступу до мобільного Інтернету»;
- оптимізації РЧР шляхом проведення перерозподілу (рефармінгу) частот для отримання громадянами України переваг та можливостей новітніх технологій у сфері телекомунікацій, високошвидкісного бездротового доступу до мережі Інтернет і якісних послуг рухомого (мобільного) зв'язку.

Міністерству цифрової трансформації України спільно із заінтересованими державними органами забезпечити здійснення моніторингу якості широкосмугового доступу до Інтернету та висвітлення інформації про стан впровадження системи рухомого (мобільного) зв'язку четвертого та п'ятого поколінь.

Державній податковій службі України, Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, Національній раді України з питань телебачення і радіомовлення та ДП «Український державний центр радіочастот» провести спільно звірки переліків користувачів РЧР, які мають відповідні ліцензії та дозволи на радіоелектронні засоби або випромінювальні пристрої, і платників рентної плати за користування РЧР.

РЕАГУВАННЯ

Верховною Радою України 16.12.2020 прийнято Закон України «Про електронні комунікації», який визначає

правову основу діяльності у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектру, встановлює повноваження держави щодо управління та регулювання діяльності у сфері електронних комунікацій, а також права, обов'язки та засади відповідальності фізичних і юридичних осіб, які беруть участь у такій діяльності або користуються електронними комунікаційними послугами.

Постановою Кабінету Міністрів України від 18.11.2020 № 1126 внесено зміни до Плану використання радіочастотного ресурсу, а розпорядженням від 11.11.2020 № 1409-р затверджено План заходів щодо впровадження в Україні системи рухомого (мобільного) зв'язку п'ятого покоління.

Мінцифри та НКРЗІ вжито заходи щодо супроводження процесу перерозподілу (рефармінгу) частот, здійснено перерозподіл радіочастотного ресурсу операторів стільникового зв'язку, НКРЗІ перевидано ліцензії на користування радіочастотним ресурсом для застосування радіотехнологій стандарту 4G в Україні у діапазоні 900 МГц.

Мінцифри також надано до НКРЗІ пропозиції щодо проєкту розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів щодо підвищення якості послуг рухомого (мобільного) зв'язку на 2020–2022 роки».

НКРЗІ 14.04.2020 затверджено План заходів з реалізації рекомендацій Рахункової палати.

У порядку інформування ДПС повідомлено, що за результатами вжитих заходів із усунення недоліків і порушень, встановлених під час аудиту Рахункової палати, до державного бюджету **додатково надійшло 264,1 тис. грн податкових зобов'язань** з рентної плати за користування радіочастотним ресурсом та 442,5 тис. грн штрафних (фінансових) санкцій за неподання/несвоєчасне подання податкової звітності з рентної плати.

За фактами незастосування ГУ ДПС у Запорізькій, Київській областях та м. Києві штрафних (фінансових) санкцій за неподання/несвоєчасне подання платниками податкової звітності з рентної плати за користування радіочастотним ресурсом, та не надання ГУ ДПС у Дніпропетровській області до НКРЗІ інформації про платників, які протягом тривалого часу не сплачували таку плату, керівництвом ДПС прийнято рішення щодо організації проведення тематичних перевірок зазначених територіальних органів за встановленими Рахунковою палатою фактами.

Крім того, за підсумками проведення засідання Рахункової палати відбулася зустріч Голови ДПС з Головою НКРЗІ, за результатами якої прийнято рішення щодо розроблення законопроекту про виключення із

переліку платників рентної плати фізичних осіб – користувачів радіочастотного ресурсу та технологічних користувачів (морські та річкові порти). Законопроект розроблено представниками НКРЗІ та надіслано до ДПС у робочому порядку.

З метою підвищення результативності, якості та ефективності контрольно-перевірочної роботи, збільшення рівня узгодженості донарахованих сум ДПС направила своїм територіальним органам зразки якісного документування фактів порушень податкового законодавства з рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України.

Рахункова палата

Аналіз ефективності виконання державними органами повноважень в частині контролю за дотриманням вимог податкового та митного законодавства при наданні гуманітарної допомоги

(рішення Рахункової палати від 10.03.2020 № 5-4)

Об'єкти контролю:

Мінсоцполітики, ДПС, Держмитслужба, Київська, Волинська, Одеська, Донецька та Харківська ОДА, ГУ ДПС (ДФС) у Київській, Волинській, Одеській, Донецькій та Харківській областях, Київська, Волинська, Донецька та Харківська митниці ДФС, Одеська митниця Держмитслужби

Охоплений контрольним заходом період: 2017–2018 роки та 9 місяців 2019 року

Предмет контрольного заходу:

отримана гуманітарна допомога, податкові пільги, застосовані при наданні гуманітарної допомоги

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Внаслідок нестворення ефективної та дієвої системи контролю за дотриманням законодавства у сфері гуманітарної допомоги та податкового і митного законодавства при її наданні, протягом періоду, що перевірявся, **існували ризики ввезення в Україну як гуманітарної допомоги товарів для продажу без сплати до державного бюджету належних податків і зборів, а також нецільового використання такої допомоги.**

За інформацією Держмитслужби, протягом 2017–2018 років і січня – вересня 2019 року в Україну ввезено **64,4 тис. тонн гуманітарної допомоги, з яких 48 % становив вживаний одяг.** Крім того, в Україну ввозилися як гуманітарна допомога промислові товари і меблі, транспортні засоби і запчастини до них, харчові продукти.

Мінсоцполітики, що реалізує державну політику у цій сфері, не забезпечено:

- **дотримання повною мірою норм чинного законодавства при** веденні Єдиного реєстру отримувачів гуманітарної допомоги, прийнятті рішень про визнання вантажів гуманітарною допомогою;
- затвердження форм звітів і порядків їх заповнення як для отримувачів та набувачів допомоги, так і для контролюючих органів – як наслідок, **повних і достовірних даних щодо обсягів, розподілу та цільового використання гуманітарної допомоги, яка надавалась іноземними та вітчизняними донорами, немає;**
- належного контролю за діяльністю обласних державних адміністрацій у цій сфері.

Митницями ДФС не забезпечено належного контролю за дотриманням законодавства при ввезенні на митну територію України вантажів гуманітарної допомоги.

ДФС (ДПС) не забезпечила обліку сум податкових пільг, застосованих суб'єктами господарювання, які здійснювали операції з гуманітарною допомогою; якісного проведення камеральних перевірок звітів про використання доходів (прибутків) неприбуткових

організацій. При цьому документальні перевірки отримувачів і набувачів гуманітарної допомоги майже не проводились.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Міністерству соціальної політики України, Міністерству фінансів України, Державній податковій службі України, Державній митній службі України:

- розробити та внести на розгляд Кабінетові Міністрів України проекти нормативно-правових актів з метою унормування питань у сфері гуманітарної допомоги та податкового і митного законодавства при її наданні;
- забезпечити всебічне вивчення документів, поданих отримувачами гуманітарної допомоги, на предмет надання повної інформації про кінцевих набувачів та обґрунтувань щодо потреби в гуманітарній допомозі;
- посилити контроль за діяльністю місцевих органів виконавчої влади у сфері гуманітарної допомоги, а також отримувачів і набувачів цієї допомоги;

Державній податковій службі України:

- запровадити систематичний моніторинг та аналіз даних Реєстру отримувачів з метою забезпечення обліку включених до нього юридичних осіб відповідно до вимог податкового законодавства;
- запровадити проведення територіальними органами ДПС звірок даних звітності отримувачів гуманітарної допомоги та її набувачів – юридичних осіб з метою виявлення випадків необґрунтованого отримання податкових пільг;

Державній митній службі України:

- поліпшити ефективність проведення заходів митного контролю з метою недопущення ввезення на митну територію України як гуманітарної допомоги товарів для продажу.

РЕАГУВАННЯ

Прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 09.10.2020 № 927 «Деякі питання організації ведення автоматизованої системи реєстрації гуманітарної допомоги».

Мінсоцполітики 08.07.2020 затверджено План заходів з виконання наданих Рахунковою палатою рекомендацій.

Наказом Мінсоцполітики 31.07.2020 затверджено форми звітів про наявність і розподіл гуманітарної допомоги та Інструкції щодо їх заповнення.

Крім того, **Мінсоцполітики запроваджено електронну форму Єдиного реєстру отримувачів гуманітарної допомоги.**

З метою забезпечення обліку відомостей про вартісні показники гуманітарної допомоги, що ввозиться на митну територію України, **Держмитслужбою надано пропозиції Міністерству фінансів України щодо внесення змін до Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа, у частині зазначення в митній декларації відомостей про фактурну вартість гуманітарної допомоги, що ввозиться на митну територію України.**

ДПС з метою посилення контролю за діяльністю неприбуткових організацій, які є отримувачами вантажів гуманітарної допомоги, надіслано головним управлінням ДПС в областях, м. Києва та Офісу великих платників податків ДПС перелік неприбуткових організацій, якими протягом 2019 року здійснено імпорт товарів з відміткою «гуманітарна допомога». При цьому у Звітах про використання доходів (прибутків) таких неприбуткових організацій за 2019 рік суми гуманітарної допомоги не відображено, або не подано такі звіти, для здійснення аналізу та організації і проведення в межах компетенції контрольно-перевірочних заходів щодо цих суб'єктів господарювання.

Крім того, **ДПС надано доручення територіальним органам щодо здійснення аналізу суб'єктів господарювання, які позбавлені статусу отримувача гуманітарної допомоги шляхом виключення з Єдиного реєстру отримувачів гуманітарної допомоги, та в разі виявлення ризиків за такими суб'єктами господарювання організації та проведення в межах компетенції контрольно-перевірочних заходів.**

Київською, Харківською, Одеською, Донецькою, Волинською ОДА вжито заходів щодо усунення встановлених порушень і недоліків в роботі.

Рахункова палата

Об'єкти контролю:

Мінсоцполітики, ДПС (до її утворення – ДФС), департаменти соціального захисту населення Львівської, Дніпропетровської та Харківської ОДА, ГУ ДПС (ДФС) у Львівській, Дніпропетровській, Одеській, Харківській областях та м. Києві.

Охоплений контрольним заходом період:
2017–2019 роки

Предмет контрольного заходу:

податкові пільги з ПДВ (коди пільг 14060442 та 14060462) та податку на прибуток (код пільги 11020306)

Обсяг коштів, перевірених контрольним заходом:

Сума задекларованих податкових пільг – 1 млрд 371 млн грн, у тому числі:
2017 рік – 210,6 млн грн;
2018 рік – 311,8 млн грн;
2019 рік – 848,6 млн грн

Аналіз ефективності виконання державними органами повноважень у частині контролю за обґрунтованістю застосування податкових пільг з податку на додану вартість та податку на прибуток підприємствами та організаціями, які засновані громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю

(рішення Рахункової палати від 14.07.2020 № 17-4)

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Існуючий механізм надання державної допомоги підприємствам та організаціям, заснованим громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю, у вигляді пільгового оподаткування є неефективним та не забезпечує достатніх можливостей для реалізації права осіб з інвалідністю на повноцінну участь у громадському житті, їх рівноправності з іншими членами суспільства.

Незважаючи на підтримку держави, зокрема у вигляді податкових пільг підприємствам та організаціям, кількість працюючих осіб з інвалідністю на цих підприємствах щорічно зменшується, зайнятість є неповною, заробітна плата – низькою, наявні факти несвоєчасної виплати заробітної плати.

Аналіз засвідчив, що **державна допомога спрямовувалася підприємствами та організаціями в основному на виробничі потреби** (більше 70 %), зокрема на поповнення обігових коштів.

На соціальні потреби осіб з інвалідністю скеровано лише 5,9 % цієї допомоги, вкрай низьким є показник використання коштів на створення додаткових робочих місць для таких осіб – **0,6 %** (12,5 млн гривень).

Незабезпечення дієвої та ефективної взаємодії щодо обміну інформацією між Мінсоцполітики, обласними (Київською міською) державними адміністраціями, ДФС (ДПС) і її територіальними органами призвело до розбіжностей даних про кількість підприємств та організацій, які мають право та фактично користуються пільгами з оподаткування, а також обсягів вивільнених від оподаткування коштів.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Кабінету Міністрів України доручити Мінсоцполітики спільно із Міністерством у справах ветеранів України та іншими заінтересованими органами розглянути питання удосконалення переліку критеріїв, яким повинні відповідати підприємства та організації, засновані громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю, при прийнятті державними органами рішень про надання дозволу на право користування

пільгами з оподаткування, а також Мінфіну спільно з Мінсоцполітики та ДПС розробити напрями цільового використання вивільнених від оподаткування коштів.

Міністерству фінансів України запровадити подання підприємствами та організаціями, заснованими громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю, до ДПС та її територіальних органів звітності про напрями використання вивільнених від оподаткування коштів.

Міністерству соціальної політики України посилити контроль за діяльністю ОДА, КМДА при прийнятті ними рішень про надання підприємствам та організаціям, заснованим громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю, дозволу на право користування пільгами з оподаткування.

Державній податковій службі України забезпечити здійснення територіальними органами ефективного контролю за дотриманням підприємствами та організаціями, заснованим громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю, вимог статті 142 Податкового кодексу щодо збільшення податкового зобов'язання з податку на прибуток у разі нецільового використання вивільнених від оподаткування коштів.

РЕАГУВАННЯ

Мінфін розробив спільно з ДПС проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2010 р. № 1233», яким, серед іншого, приводяться у відповідність до чинного законодавства положення Порядку обліку сум податків та зборів, не сплачених суб'єктом господарювання до бюджету у зв'язку з отриманням податкових пільг, які містять посилання на ДФС.

З метою посилення контролю при прийнятті рішень про надання підприємствам та організаціям, заснованим громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю, дозволу на право користування пільгами з оподаткування **Мінсоцполітики звернулося до КМДА та ОДА щодо вжиття заходів для усунення недоліків, встановлених Рахунковою палатою, та недопущення їх у подальшому, і поінформувало про необхідність включення до складу робочих груп з питань надання державної допомоги організаціям та підприємствам громадських організацій осіб з інвалідністю представників територіальних органів ДПС.**

ДПС направлено до територіальних органів ДПС доручення щодо забезпечення постійного контролю за достовірністю відображення у звітності платників сум

податкових пільг; повнотою обліку, правильністю заповнення та своєчасністю подання платниками податків податкової звітності; дотриманням підприємствами та організаціями, заснованими громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю, вимог статті 142 Податкового кодексу України тощо.

Головні управління ДПС у Дніпропетровській, Львівській, Одеській, Харківській областях та м. Києві усунуто недоліки, вжито заходів згідно з наданими пропозиціями.

Так, ГУ ДПС у Дніпропетровській області за результатами камеральних перевірок застосовано штрафні (фінансові) санкції у розмірі 1,1 тис. грн за несвоєчасне подання звітів про суми податкових пільг, які сплачені до державного бюджету у повному обсязі.

ГУ ДПС у Одеській області прийнято рішення про надання пропозиції щодо включення до плану-графіка проведення документальних планових перевірок платників податків підприємства об'єднання громадян «Нертус».

Департаментами соціального захисту населення Дніпропетровської та Харківської ОДА, а також Львівською ОДА усунуто недоліки та вжито заходів згідно з наданими пропозиціями.

Рахункова палата

Аудит ефективності надходження та використання коштів державного бюджету, отриманих відповідно до статті 8 Закону України «Про впорядкування питань, пов'язаних із забезпеченням ядерної безпеки» (включаючи надходження заборгованості минулих років за цими коштами), та дохід від розміщення цих коштів у цінні папери

(рішення Рахункової палати від 10.11.2020 № 30-4)

Об'єкти контролю:

Міністерство енергетики України;
ДП «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом»

Охоплений контрольним заходом період:

2018–2019 роки та
9 місяців 2020 року

Предмет контрольного заходу:

кошти за кодом бюджетної класифікації доходів 24063100 «Кошти, отримані відповідно до статті 8 Закону України «Про впорядкування питань, пов'язаних із забезпеченням ядерної безпеки» (включаючи надходження заборгованості минулих років за цими коштами), та дохід від розміщення цих коштів у цінні папери»;
кошти спеціального рахунку експлуатуючої організації (оператора), що надходять для формування фінансового резерву, призначеного для зняття з експлуатації ядерних установок

Обсяг коштів, перевірених контрольним заходом:

5 млрд 96,5 млн грн

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Міністерством енергетики України (Міненерговугіллям, Мінекоенерго), яке забезпечує формування та реалізує державну політику в ядерно-промисловому комплексі, та ДП «НАЕК «Енергоатом» не забезпечено своєчасності надходжень коштів спеціального фонду Державного бюджету України, передбачених на формування фінансового резерву для зняття з експлуатації ядерних установок, на загальну суму 2 млрд 159,9 млн гривень.

Усього з початку формування фінансового резерву для зняття з експлуатації ядерних установок, який формується за рахунок коштів ДП «НАЕК «Енергоатом», перерахованих до спеціального фонду державного бюджету України, станом на 01.10.2020 перераховано 5 млрд 96,5 млн грн (80,3 % запланованого обсягу).

Питання розвитку атомної енергетики України на рівні єдиної державної цільової програми не визначено. Міненерговугіллям (Мінекоенерго, Міненерго) не забезпечено своєчасного розроблення Концепції програми розвитку ядерної енергетики. Робота над цим документом триває.

Визначені у діючій Концепції зняття з експлуатації ядерних установок показники та розрахунки ґрунтувались на застарілих макроекономічних показниках та цінах.

Потенційно, Міністерство, купуючи облігації внутрішньої державної позики, на початок 2020 року могло отримати додатковий дохід у сумі 563,5 млн гривень. Загальна сума коштів фінансового резерву, яка за весь час була сплачена оператором, у доларовому еквіваленті знецінилася у два рази.

Неефективне управління
коштами спеціального
фонду державного
бюджету через
відсутність або
недосконалість
нормативних актів

1 млрд 72,2 млн грн

Заниження сум
надходжень до
спеціального фонду
державного бюджету

660,5 млн грн

Незабезпечення
своєчасності
надходжень коштів
спеціального фонду
державного бюджету,
передбачених на
формування фінансового
резерву для зняття з
експлуатації ядерних
установок

2 млрд 159,9 млн грн

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Кабінетові Міністрів України:

- прискорити розроблення довгострокової програми розвитку атомної енергетики України;
- призначити керівництво ДП «НАЕК «Енергоатом»;
- забезпечити формування нового складу наглядової ради із здійснення контролю за використанням та інвестуванням коштів фінансового резерву, призначеного для зняття з експлуатації діючих енергоблоків атомних електростанцій;
- доручити Міністерству енергетики України вирішити питання погашення заборгованості ДП «НАЕК «Енергоатом» на формування фінансового резерву, у тому числі за 2007–2009 роки;
- доручити Міністерству енергетики України та Міністерству фінансів України вирішити у короткі терміни питання захисту від знецінення внаслідок інфляційних процесів коштів фінансового резерву, призначеного для зняття з експлуатації діючих енергоблоків атомних електростанцій;
- забезпечити актуалізацію власних рішень, спрямованих на реалізацію Закону України «Про впорядкування питань, пов'язаних із забезпеченням ядерної безпеки».

Міністерству енергетики України:

- забезпечити перегляд Концепції зняття з експлуатації діючих атомних електростанцій України; врегулювати питання контролю за формуванням фінансового резерву;
- посилити контроль та забезпечити своєчасність надходження до державного бюджету платежів, та забезпечити дохід від розміщення цих коштів у цінні папери;
- вжити заходів щодо належного ведення обліку коштів фінансового резерву, у тому числі розробити форму річного звіту про надходження і використання коштів фінансового резерву;
- вирішити питання погашення заборгованості ДП «НАЕК «Енергоатом» на формування фінансового резерву, у тому числі за 2007 – 2009 роки.

РЕАГУВАННЯ

Термін реагування не настав.

2.5. ЗАХОДИ У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ ОБ'ЄКТАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ, ЩО МАЮТЬ ФІНАНСОВІ НАСЛІДКИ ДЛЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

За цим напрямом було проведено 2 контрольні заходи, за результатами яких встановлено порушень і недоліків на загальну суму майже **1,3 млрд грн**, що становить **4,8 %** загальної суми виявлених Рахунковою палатою порушень та недоліків за звітний рік.

- Аудит ефективності акціонерного товариства «Українська залізниця» з питань використання і розпорядження державним майном регіональною філією «Південно-Західна залізниця», що мають фінансові наслідки для державного бюджету. Відповідальна – член Рахункової палати **Іванова Ірина Миколаївна**
- Аудит ефективності управління Фондом державного майна корпоративними правами держави, що мають фінансові наслідки для державного бюджету. Відповідальна – член Рахункової палати **Іванова Ірина Миколаївна**

Рахункова палата

Аудит ефективності акціонерного товариства «Українська залізниця» з питань використання і розпорядження державним майном регіональною філією «Південно-Західна залізниця», що мають фінансові наслідки для державного бюджету

(рішення Рахункової палати від 13.10.2020 № 27-3)

Об'єкти контролю:

АТ «Укрзалізниця»
(регіональна філія ПЗЗ)

Охоплений контрольним
заходом період:
2017–2019 роки

Предмет контрольного заходу:

діяльність у 2017–
2019 роках
АТ «Укрзалізниця» щодо
управління державним
майном, власником якого
є держава, що має
фінансові наслідки для
державного бюджету в
частині регіональної
філії ПЗЗ

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

АТ «Укрзалізниця» не забезпечило ефективну організацію управління державним майном упродовж 2017–2019 років.

Статутний капітал ПАТ «Укрзалізниця» (229 млрд 879 млн 115 тис. грн) частково сформовано з недотриманням вимог законодавства, а саме статті 86 Господарського кодексу України в частині заборони включення до статутного капіталу майна, яке відповідно до закону не підлягає приватизації, та статті 5 Закону України від 04.07.1996 № 273 «Про залізничний транспорт» в частині, що залізничні станції, тягові підстанції тощо закріплюються за АТ «Укрзалізниця» на праві господарського відання.

АТ «Укрзалізниця» протягом 2019 року не перераховано до державного бюджету частку прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у 2018 році, в розмірі 206,2 млн грн (60 %).

До статутного капіталу АТ «Укрзалізниця» включено майно, яке не підлягає приватизації, зокрема, окремі будівлі пасажирських вокзалів, пасажирських платформ, павільйонів тощо на загальну суму 448,8 млн гривень.

Правління, як виконавчий орган ПАТ «Укрзалізниця», не забезпечило вжиття заходів з переоформлення правовстановлюючих документів на 94 об'єкти нерухомого майна (виробничі будівлі, будівлі тягової підстанції, переїзні пости, пости чергових тощо) загальною вартістю 39 млн гривень.

Філією за результатами інвентаризацій необоротних активів та запасів, проведених за 2017, 2018 та 2019 роки, виявлено нестач необоротних активів та запасів на загальну суму 107,9 млн грн, що може мати ознаки кримінального правопорушення.

Фінансова звітність Філії містить невідповідності даних за 2017–2019 роки на загальну суму 37,5 млн грн,

що свідчить про відсутність дієвої системи внутрішнього контролю в АТ «Укрзалізниця».

Недоотримано доходів
підприємств при
управлінні державним
майном

4 250 млн грн

Використано з
недотриманням вимог
законодавства

525,3 млн грн

Виявлено нестач
необоротних
активів та запасів

107,9 млн грн

Не сплачено до
державного бюджету
дивідентів

206,2 млн грн

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Кабінетові Міністрів України:

- Вжити заходів щодо забезпечення перерахування до державного бюджету 206,2 млн грн дивідендів АТ «Укрзалізниця» за 2018 рік.
- Вжити заходів щодо узгодження з нормами статті 86 Господарського кодексу України та вимогами статті 5 Закону України «Про залізничний транспорт» статутного капіталу АТ «Укрзалізниця».

АТ «Укрзалізниця» забезпечити переоформлення правовстановлюючих документів на 94 об'єкти нерухомого майна.

РЕАГУВАННЯ

Термін реагування не настав.

Рахункова палата

Аудит ефективності управління Фондом державного майна корпоративними правами держави, що мають фінансові наслідки для державного бюджету

(рішення Рахункової палати від 27.10.2020 № 28-6)

Об'єкти контролю:

Фонд державного майна України

Охоплений контрольним заходом період:

2019 рік – I півріччя
2020 року

Предмет контрольного заходу:

нормативно-правові, організаційно-розпорядчі, інші акти та документи, які регулюють питання управління корпоративними правами держави; управлінські рішення об'єкта аудиту, що стосуються питання аудиту; управління у 2019 році та I півріччі 2020 року Фондом корпоративними правами держави, аудит планових і звітних матеріалів об'єкта аудиту; матеріали перевірок, інші документи щодо контролю за своєчасністю сплати до державного бюджету дивідендів господарськими товариствами, що належать до сфери управління Фонду

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Фонд державного майна України (ФДМУ) у 2019 та I півріччі 2020 року неефективно управляв корпоративними правами держави в частині виконання власних повноважень.

Посадовими особами Фонду у 2019 році та I півріччі 2020 року **не забезпечено контролю за відрахуванням господарськими товариствами, що належать до сфери його управління, доходів (дивідендів/частини чистого прибутку) до Державного бюджету України за встановленими нормативами та розрахунками.**

У 27 суб'єктах господарювання, що знаходяться в управлінні Фонду, призначалися не керівники, а тимчасово виконуючі обов'язки/виконуючі обов'язки керівників. При цьому при зміні керівника суб'єкта господарювання не проводилися позапланові перевірки фінансово-господарської діяльності.

Фондом **не забезпечено утворення складу Наглядових рад** у 9 суб'єктах господарювання, що входять в сферу його управління.

ФДМУ не виконував свої повноваження щодо затвердження фінансових планів господарських товариств.

Із 56 наявних у Фонді примірників статутів затверджено Фондом лише 12 статутів суб'єктів господарювання.

Недоотримано доходів
(дивідендів/частини чистого прибутку)

419,7 млн грн

Порушення, допущені при управлінні та використанні державного майна

8,9 млн грн

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Кабінетові Міністрів України вжити заходів щодо забезпечення перерахування господарськими товариствами, управління корпоративними правами яких здійснюється Фондом, до Державного бюджету

України сум дивідендів/частини чистого прибутку в повному обсязі.

Фонду державного майна України:

- забезпечити належний контроль за сплатою в повному обсязі господарськими товариствами, що належать до сфери управління, належної суми дивідендів/частини чистого прибутку до Державного бюджету України;
- вжити заходів щодо своєчасного затвердження фінансових планів господарських товариств, призначення керівників господарських товариств та членів наглядових рад відповідно до законодавства;
- забезпечити зберігання примірників статутів та перезатвердження статутів господарських товариств, що належать до сфери управління, відповідно до законодавства.

РЕАГУВАННЯ

Кабінет Міністрів України надав доручення ФДМУ вжити заходів до усунення виявлених недоліків.

ФДМУ ухвалено план заходів щодо врахування висновків і пропозицій Рахункової палати.

2.6. ЗАХОДИ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ

Рахунковою палатою у звітному році за цим напрямом здійснено 8 заходів зовнішнього державного фінансового контролю (аудиту), одному з яких присвоєно гриф «Таємно», а одному – гриф «Для службового користування».

За результатами зазначених заходів встановлено порушень і недоліків на загальну суму майже **1,9 млрд грн**, що становить **7,1 %** загальної суми виявлених Рахунковою палатою порушень та недоліків за звітний рік.

- Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на загальне керівництво та управління у сфері культури. Відповідальний – член Рахункової палати **Дідик Андрій Миколайович**
- Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Державній казначейській службі України на керівництво та управління у сфері казначейського обслуговування. Відповідальний – член Рахункової палати **Огонь Цезар Григорович**
- Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Антимонопольному комітету України. Відповідальний – член Рахункової палати **Дідик Андрій Миколайович**
- Аудит ефективності використання коштів державного бюджету Центральною виборчою комісією у 2017–2019 роках. Відповідальний – заступник Голови Рахункової палати **Майснер Андрій Васильович**
- Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Національному агентству України з питань державної служби на професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування. Відповідальний – член Рахункової палати **Дідик Андрій Миколайович**
- Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Міністерству закордонних справ України на керівництво та управління у сфері державної політики щодо зовнішніх відносин. Відповідальний – член Рахункової палати **Огонь Цезар Григорович**
- Аудит ефективності використання коштів державного бюджету Адміністрацією Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України («Таємно»). Відповідальний – член Рахункової палати **Яремчук Ігор Миколайович**
- Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на обслуговування та організаційне, інформаційно-аналітичне та матеріально-технічне забезпечення діяльності Кабінету Міністрів України. Відповідальна – член Рахункової палати **Іванова Ірина Миколаївна**

Рахункова палата

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на загальне керівництво та управління у сфері культури

(рішення Рахункової палати від 25.02.2020 № 3-2)

Об'єкти контролю:

Міністерство культури
України

Охоплений контрольним заходом період:

2017–2018 роки та
9 місяців 2019 року

Предмет контрольного заходу:

КПКВК 1801010 «Загальне
керівництво та управління
у сфері культури»

Обсяг коштів, перевірених контрольним заходом:

226,5 млн грн

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Міністерством культури України всупереч вимогам законодавства України, Середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року, Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, планів пріоритетних дій Уряду на 2017 та 2019 роки **не розроблено та не подано** до Кабінету Міністрів України **законопроєкту про внесення змін до деяких актів законодавства щодо створення електронного інформаційного ресурсу культурної спадщини і культурних цінностей**; не видано наказів **щодо затвердження положення про електронний інформаційний ресурс культурної спадщини та культурних цінностей та порядку його ведення**; не розроблено та не впроваджено в електронній формі свідоцтво на право вивезення (тимчасового вивезення) культурних цінностей з території України; не розроблено технічного завдання для тестової версії програмного забезпечення та впровадження пілотного проєкту генерації та обміну електронними уніфікованими даними про об'єкти культурної спадщини та культурні цінності.

Крім того, не сформовано і не ведеться в електронному вигляді **Державний реєстр національного культурного надбання**, що свідчить про бездіяльність посадових осіб Міністерства культури України та, відповідно, **позбавляє державу можливості збирати унікальні культурні цінності, які мають виняткове історичне, художнє, наукове та інше культурне значення для формування вітчизняного культурного простору і визначення внеску українського народу у всесвітню культурну спадщину**.

Протягом 2018 року та дев'яти місяців 2019 року в порушення вимог постанови Кабінету Міністрів України від 18.08.2017 № 644 «Деякі питання упорядкування структури Секретаріату Кабінету Міністрів України, апарату міністерств та інших центральних органів виконавчої влади» **два структурних підрозділи Мінкульту**

продовжували здійснювати повноваження і функції, передані до утворених директоратів, більше шести місяців з дня призначення керівників таких директоратів та заповнення понад 50 % вакансій у підрозділах.

Мінкульт при здійсненні публічних закупівель не забезпечено дієвого внутрішнього контролю за використанням коштів державного бюджету на закупівлю робіт з капітального ремонту приміщень та заміни віконних блоків по вул. Івана Франка, 19 у м. Києві, що призвело до порушення вимог Закону України «Про публічні закупівлі», Цивільного та Господарського кодексів України.

Використано з
порушенням вимог
чинного законодавства

8 млн грн

Неефективне
управління коштами

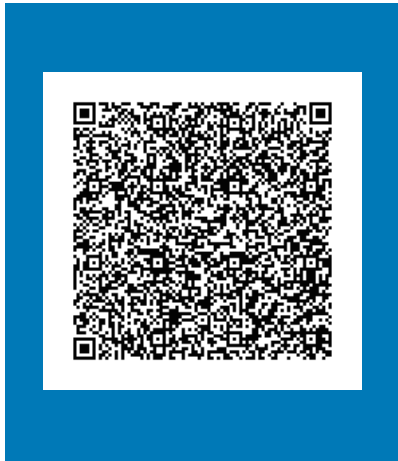
19,3 млн грн

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Міністерству культури, молоді та спорту України:

- розробити та внести на розгляд Кабінетові Міністрів України пропозиції щодо вдосконалення нормативно-правових актів, зокрема щодо створення та запровадження електронного інформаційного ресурсу культурної спадщини та культурних цінностей;
- розробити технічне завдання для тестової версії програмного забезпечення та впровадження пілотного проєкту генерації та обміну електронними уніфікованими даними про об'єкти культурної спадщини та культурні цінності;
- вжити заходів щодо формування та ведення Державного реєстру національного культурного надбання;
- затвердити Порядок створення страхових копій документів та колекцій, які внесені та/або підлягають внесенню до Державного реєстру національного культурного надбання;
- оформити технічний паспорт будівлі по вул. Івана Франка, 19 у м. Києві;
- забезпечити внутрішній контроль за плануванням та ефективним використанням бюджетних коштів.

РЕАГУВАННЯ

Міністерством розроблено і затверджено Порядок обліку музейних предметів в електронній формі; Концепцію впровадження електронного обліку і презентації об'єктів культурної спадщини та культурних цінностей; внесені зміни до Порядку обліку об'єктів культурної спадщини.

Частково виконані рекомендації щодо оформлення технічного паспорта будівлі по вул. Івана Франка, 19 у м. Києві та забезпечення внутрішнього контролю за плануванням та ефективним використанням бюджетних коштів.

Рахункова палата

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Державній казначейській службі України на керівництво та управління у сфері казначейського обслуговування

(рішення Рахункової палати від 23.06.2020 № 14-1)

Об'єкти контролю:

Міністерство фінансів
України; Державна
казначейська служба
України (далі – ДКСУ);
головне управління ДКСУ
у Київській, Вінницькій,
Дніпропетровській,
Закарпатській,
Запорізькій,
Миколаївській,
Полтавській, Рівненській,
Харківській областях;
Управління ДКСУ у
Рокитнянському та
Сквирському районах
Київської області.

Охоплений контрольним
заходом період:
2018–2019 роки

Предмет контрольного заходу:

КПКВК 3504010
«Керівництво та
управління в сфері
казначейського
обслуговування»

Обсяг коштів, перевічених
контрольним заходом:
4 млрд 354,7 млн грн

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Державною казначейською службою України на забезпечення діяльності протягом 2018–2019 років використано майже 4,4 млрд грн, з яких 82,4 % – видатки на заробітну плату та нарахування на неї. Визначену Казначейству потребу у видатках забезпечено у 2018 році – на 63,9 %, у 2019 році – на 60,8 %.

Діюча організаційна структура Казначейства потребує оптимізації в частині упорядкування статусу територіальних органів, змісту їх завдань і функцій, оскільки територіальні органи Казначейства є юридичними особами публічного права, мають однаковий статус розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня та наділені правом проведення закупівель товарів, робіт і послуг, укладання господарських договорів, складання фінансової та бюджетної звітності, як наслідок – послаблення Казначейством і його головними управліннями внутрішнього контролю за фінансово-господарською діяльністю управлінь (відділень) ДКСУ.

Мінфіном як головним розпорядником коштів державного бюджету за КПКВК 3504010 не забезпечено включення до бюджетного запиту на 2018 і 2019 роки достовірної інформації про обсяги капітальних видатків, що призвело до затвердження в законах про Державний бюджет України на ці роки необґрунтованих бюджетних призначень загалом на суму 34,4 млн грн, тобто порушено вимоги статті 35 Бюджетного кодексу України, що відповідно до пункту 1 частини першої статті 116 цього Кодексу є порушенням бюджетного законодавства. За цим фактом згідно з частиною першою статті 164¹² Кодексу України про адміністративні правопорушення складено протокол про адміністративне правопорушення про вчинення адміністративного правопорушення посадовою особою Міністерства фінансів України.

Казначейством та його територіальними органами протягом 2018–2019 років на проведення капітальних ремонтів адміністративних приміщень загалом використано 101,3 млн грн, але частину коштів використано неекономно та з порушенням вимог

законодавства. Через незаконні управлінські рішення начальника Управління ДКСУ у Рокитнянському районі Київської області завдано матеріальної шкоди на суму **633,3 тис. гривень**.

Казначейством та його територіальними органами протягом 2018–2019 років загалом використано майже 55 млн грн бюджетних коштів за договорами, укладеними за результатами процедур закупівель, проведених з недотриманням вимог законодавства про публічні закупівлі.

Стратегія реформування системи управління державними фінансами в частині розвитку системи управління державними фінансами повною мірою не виконана, що впливає на здійснення Казначейством його функцій.

Неефективне
використання коштів

13,2 млн грн

Порушення,
допущені при плануванні
бюджетних коштів

34,4 млн грн

Використано з
порушенням вимог
чинного законодавства

26,4 млн грн

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Кабінету Міністрів України доручити Мінфіну спільно з Державною казначейською службою України вжити заходів щодо оптимізації організаційної структури органів Казначейства з метою покращення ефективності та дотримання режиму економії використання бюджетних коштів, а також забезпечення належного внутрішнього контролю.

Міністерству фінансів України дослідити питання планування, використання та відображення в бухгалтерському обліку в державному секторі витрат, спрямованих на закупівлю послуг із постачання програмної продукції (розроблення, надання змін, оновлень, доповнень та/або розширення функціоналу систем у вигляді прикладної комп'ютерної програми (її компонентів)), а також особливостей застосування податкової пільги з податку на додану вартість під час закупівлі зазначених послуг.

Державній казначейській службі України:

- розглянути факти встановлених порушень та недоліків і притягнути до відповідальності державних службовців – працівників апарату Казначейства та керівників територіальних органів і їх заступників, що їх допустили;

- забезпечити своєчасне здійснення заходів внутрішнього контролю за ефективним використанням бюджетних коштів та управлінням державним майном;
- забезпечити належну взаємодію з Мінфіном при плануванні та використанні бюджетних коштів.

РЕАГУВАННЯ

Урядом реорганізовано деякі територіальні органи ДКСУ шляхом приєднання до окремих територіальних органів ДКСУ та доручено ДКСУ здійснити заходи, пов'язані з реорганізацією територіальних органів (постанова КМУ від 23.11.2020 № 1147 «Деякі питання функціонування територіальних органів Державної казначейської служби»).

Мінфіном розроблено проєкт оновленої Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2020–2024 роки та відповідного проєкту Плану заходів з її реалізації. з урахуванням рекомендацій МВФ, висновків РЕФА, рекомендацій експертів SIGMA, рекомендацій Рахункової палати за результатами проведеного аудиту, а також накопиченого досвіду та проведених консультацій із заінтересованими сторонами, в тому числі проведеного обговорення в робочих підгрупах в рамках діяльності Міжвідомчої робочої групи з питань реформування системи управління державними фінансами.

Казначейством та його територіальними органами затверджені Плани заходів щодо усунення порушень, встановлених Рахунковою палатою.

ДКСУ повідомлено про застосування заходів впливу до 19 посадових осіб Казначейства та територіальних органів Казначейства.

Відкрито дисциплінарне провадження стосовно начальника Управління Казначейства у Рокитнянському районі Київської області.

Антимонопольним комітетом України повідомлено про проведення відповідного дослідження щодо ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції у діях учасників процедури закупівлі.

Кагарлицькою місцевою прокуратурою внесено відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань № 4202011110000086 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого частиною першою статті 366 Кримінального кодексу України, та доручення здійснювати подальше досудове розслідування у Рокитнянському ВП Миронівського ВП ГУНП в Київській області.

Рахункова палата

Аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Антимонопольному комітету України

(рішення Рахункової палати від 14.07.2020 №17-3)

Об'єкти контролю:

Антимонопольний комітет
України

Охоплений контрольним
заходом період:
2018–2019 роки

Предмет контрольного заходу:

КПКВК 6011010
«Керівництво та управління у
сфері конкурентної політики,
контроль за дотриманням
законодавства про захист
економічної конкуренції»;
КПКВК 6011020 «Прикладні
наукові дослідження у сфері
конкурентної політики та
права»

Обсяг коштів, перевічених
контрольним заходом:
420 млн грн

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

У 2018–2019 роках Антимонопольним комітетом України не забезпечено у повному обсязі ефективного управління, продуктивного, результативного та законного використання коштів державного бюджету, виділених на управління у сфері конкурентної політики, а також на прикладні наукові дослідження у сфері конкурентної політики та права.

Використано з
порушенням вимог
чинного законодавства

5,8 млн грн

Неефективне
використання коштів

21,9 млн грн

Неефективне
управління коштами

4,2 млн грн

Бюджетна програма, яка стосується прикладних розробок та наукових досліджень у сфері конкурентної політики та права, має ознаки неефективної. Фактично із 6 науково-дослідницьких робіт, виконаних у 2018–2019 роках, тільки 2 були застосовані у діяльності АМКУ. При цьому в порушення вимог законодавства замовником – АМКУ – не організовано практичного застосування результатів науково-дослідних робіт та не визначено порядку реалізації цих робіт.

Упродовж 2018 року інформація оброблялася та використовувалася в інформаційно-аналітичній системі «Реєстр державної допомоги» без застосування комплексної системи захисту інформації з підтвердженою відповідністю. Тобто відсутність підтвердженої КСЗІ цього Реєстру ставить під сумнів достовірність внесених до нього відомостей, оскільки інформація могла бути скоригована зовнішніми користувачами.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Антимонопольному комітету України:

- забезпечити ефективне управління бюджетними коштами та не допускати повернення невикористаних виділених асигнувань до державного бюджету;
- розглянути питання про внесення в установленому порядку відповідних пропозицій щодо зупинення реалізації бюджетної програми за КПКВК 6011020 як неефективної, а також доцільність подальшого функціонування Центру комплексних досліджень з питань антимонопольної політики у сфері управління АМКУ;
- вжити невідкладних заходів щодо забезпечення дотримання вимог чинного законодавства при здійсненні закупівель товарів, робіт і послуг;
- вжити належних заходів для забезпечення внутрішнього контролю (аудиту) за використанням бюджетних коштів.

РЕАГУВАННЯ

Антимонопольним комітетом України 09.10.2020 затверджений План заходів щодо усунення порушень та недоліків установлених Рахунковою палатою.

Рахункова палата

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету Центральною виборчою комісією у 2017–2019 роках

(рішення Рахункової палати від 22.09.2020 № 25–1)

Об'єкти контролю:
Центральна виборча
комісія

**Охоплений контрольним
заходом період:**
2017–2019 роки

**Предмет контрольного
заходу:**
кошти державного
бюджету, що
спрямовувалися у 2017–
2019 роках на
забезпечення діяльності
ЦВК, підготовку та
проведення
загальнодержавних
виборів, функціонування
Державного реєстру
виборців

**Обсяг коштів, перевічених
контрольним заходом:**
5,1 млрд гривень

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

ЦВК як головний розпорядник коштів державного бюджету за чотирма бюджетними програмами не забезпечила у 2017–2019 роках повною мірою законного, продуктивного, результативного та економного використання коштів Державного бюджету України, виділених за цей період на забезпечення діяльності ЦВК та виконання нею покладених завдань, організацію та проведення чергових виборів Президента України та позачергових виборів народних депутатів України, функціонування Реєстру.

Зазначене спричинено насамперед **незабезпеченням ЦВК належного і обґрунтованого планування видатків** на відповідні цілі; **недотриманням встановлених законодавством норм бюджетної дисципліни та порядку використання державних фінансових і матеріальних ресурсів; незабезпеченням належного внутрішнього контролю; законодавчою неврегульованістю порядку здійснення публічних закупівель** в умовах швидкоплинності підготовки та проведення у 2019 році позачергових виборів народних депутатів України, а також **неналежним виконанням рекомендацій Рахункової палати.**

Неефективне
використання коштів

49,9 млн грн

Викривлення
бухгалтерської та
бюджетної звітності

0,3 млн грн

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Центральній виборчій комісії:

- провести функціональне обстеження з метою подальшої оптимізації структури та чисельності працівників апарату ЦВК відповідно до покладених завдань і повноважень;
- підготувати пропозиції щодо внесення змін: до частини другої статті 37 Закону України «Про Центральну виборчу комісію», якою передбачено

встановлення членам ЦВК, працівникам Секретаріату та Служби щомісячної персональної надбавки у розмірі 70 % посадового окладу з урахуванням доплати за ранг і надбавки за вислугу років, з метою узгодження цього Закону із Законом України «Про державну службу»;

до статті 113 Виборчого кодексу України щодо проведення ЦВК оплати державним поліграфічним підприємствам за рахунок коштів державного бюджету лише вартості фактично виготовлених виборчих бюлетенів без відшкодування вартості понесених підприємствами технологічних втрат;

до Виборчого кодексу України та Закону України «Про публічні закупівлі» в частині особливостей здійснення закупівель під час виборчого процесу, зокрема позачергових виборів;

- здійснити заходи щодо вирішення питання мінімізації витрат на виготовлення виборчих бюлетенів шляхом перегляду встановлених законодавством вимог, а також способів захисту бюлетенів з урахуванням міжнародного досвіду та поетапного запровадження електронного голосування;
- удосконалити порядок контролю за станом зберігання у міжвиборчий період та використання під час виборчого процесу виборчих скриньок, придбаних малоцінних предметів та інвентарю, запровадження обов'язкового відшкодування в установленому порядку відповідальними особами заподіяних збитків у разі пошкодження та псування таких скриньок.

РЕАГУВАННЯ

Інформація про стан врахування рекомендацій ще не надходила

Рахункова палата

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Національному агентству України з питань державної служби на професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування

(рішення Рахункової палати від 13.10.2020 № 27-5)

Об'єкти контролю:

Національне агентство
України з питань
державної служби;

Українська школа
урядування

Охоплений контрольним заходом період:

2018–2019 роки та
I півріччя 2020 року

Предмет контрольного заходу:

КПКВК 6121020
«Професійне навчання
державних службовців та
посадових осіб
місцевого
самоврядування»

Обсяг коштів,
перевіраних
контрольним заходом:
211,1 млн гривень

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Показники державного замовлення у 2018–2019 роках НАДС у цілому не виконано, лише забезпечено виконання доведених обсягів державного замовлення з прийому магістрів.

Проектні показники випуску осіб на 2018–2020 роки НАДС не збиралися та не узагальнювалися, фактично такі дані формувалися НАДС самостійно на підставі затверджених обсягів прийому на рік без урахування руху контингенту протягом усього періоду навчання осіб.

Відсутність Порядку розрахунку вартості підготовки за державним замовленням одного кваліфікованого робітника, фахівця, аспіранта, докторанта, слухача за рівнем освіти, науковим ступенем, спеціальністю, напрямом підготовки, галуззю знань, видом економічної діяльності (для професійно-технічного навчального закладу), професією та формою навчання на плановий рік призвела до формальної процедури формування державного замовлення за вартісними показниками.

У 2018–2019 роках та у I півріччі 2020 року виконання державного замовлення НАДС на підвищення кваліфікації здійснювалося без проведення конкурсного відбору 7 закладами освіти.

При цьому надання Всеукраїнським центром підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування (з 21.02.2019 – Українською школою урядування) протягом 2018–2019 років освітніх послуг із професійного навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування без належним чином оформленої ліцензії ставить під сумнів правочинність виданих сертифікатів про підвищення кваліфікації.

Використано з
порушенням вимог
чинного законодавства

442,2 млн грн

Нецільове
використання коштів

16,2 млн грн

Неефективне
управління коштами

6,4 млн грн

Нерезультативне
використання коштів

1,1 млн грн

Неекономне
використання коштів

25,5 млн грн

Непродуктивне
використання коштів

4,5 млн грн

Недоплати до бюджету за
результатами фінансово-
господарської діяльності

0,8 млн грн

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Національному агентству України з питань державної служби:

- забезпечити розміщення державного замовлення серед виконавців, що мають належним чином оформлену ліцензію, та виключно в межах ліцензійних обсягів;
- забезпечити ефективне управління бюджетними коштами та не допускати повернення невикористаних виділених асигнувань до державного бюджету;
- вжити належних заходів для налагодження внутрішнього контролю (аудиту) за використанням бюджетних коштів;
- розглянути питання щодо порушення питання притягнення до дисциплінарної відповідальності посадових осіб Агентства та Української школи урядування.

РЕАГУВАННЯ

Термін реагування не настав.

Рахункова палата

Об'єкти контролю:

Міністерство закордонних справ, Представництва МЗС на території України: у містах Львів, Одеса

Охоплений контрольним заходом період :
2018–2019 роки

Предмет контрольного заходу:

КПКВК 1401010

«Керівництво та управління у сфері державної політики щодо зовнішніх відносин»

Обсяг коштів, перевірених контрольним заходом:
592 млн грн

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Міністерству закордонних справ України на керівництво та управління у сфері державної політики щодо зовнішніх відносин

(рішення Рахункової палати від 13.10.2020 № 27–2)

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

МЗС протягом 2018–2019 років загалом використано 569,6 млн грн, з яких найбільшу питому вагу становили видатки на оплату праці та нарахування на неї (81,4 %), інші поточні видатки (10,7 %), видатки розвитку (7,9 %).

Внаслідок неприйняття дієвих управлінських рішень **планування та використання бюджетних коштів здійснювалося неефективно**, що призвело до неповного їх використання та повернення до державного бюджету частини асигнувань загального фонду у сумі **22,3 млн гривень**.

Порушення, допущені при плануванні бюджетних коштів

17,7 млн грн

Використано з порушенням вимог законодавства

2,3 млн грн

Неефективне управління державними коштами

22,3 млн грн

Неефективне управління державним майном

2,5 млн грн

Непродуктивне використання коштів

1,4 млн грн

МЗС не забезпечено створення дієвої системи внутрішнього контролю за використанням бюджетних коштів, що унеможливило запобігання порушенням та недолікам, встановленим під час аудиту.

МЗС, при визначенні потреби в бюджетних коштах для заміни вікон адміністративної будівлі, **не забезпечено включення до бюджетних запитів на 2018 і 2019 роки достовірної та обґрунтованої інформації** про обсяги капітальних видатків, що призвело до затвердження в законах про державний бюджет на ці роки **необґрунтованих бюджетних призначень загалом на суму 17,7 млн гривень**. За цим фактом на посадових осіб МЗС, з вини яких допущено порушення

бюджетного законодавства, складено протоколи про адміністративне правопорушення.

МЗС, у порушення вимог статті 26 Закону України «Про охорону культурної спадщини» **без письмового дозволу відповідного органу охорони культурної спадщини та розроблення науково-проектної документації** згідно з Державними будівельними нормами, **здійснило демонтаж, виготовлення та встановлення 11 дверних блоків (зовнішніх і внутрішніх) адміністративної будівлі МЗС, що є пам'яткою архітектури місцевого значення.**

Також встановлено **неефективне використання бюджетних коштів на озеленення прибудинкової території адміністративної будівлі МЗС** через завищення підрядником вартості висаджених дерев та на оплату технічного нагляду.

МЗС неефективно спрямовано майже 1,4 млн грн на створення системи електронного документообігу, яка на час проведення аудиту не була впроваджена.

При цьому в рамках розгортання та налаштування основних компонентів системи електронного документообігу МЗС у **порушення вимог Закону України «Про публічні закупівлі» уклало з юридичною особою договір про надання послуг на суму 646 тис. грн (з ПДВ), що не відповідає умовам проекту договору, наданого останнім у складі тендерної пропозиції.** Як наслідок, зазначений **договір визнано нікчемним.**

Міністерство та Представництво МЗС в м. Одесі протягом 2018–2019 років здійснювали придбання товарів, робіт та послуг з **системними порушеннями вимог законодавства у сфері публічних закупівель на загальну суму понад 45 млн гривень.**

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Міністерству закордонних справ України:

- розглянути в установленому порядку питання щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності посадових осіб МЗС, які допустили порушення та недоліки, встановлені аудитом, про результати поінформувати Рахункову палату та у разі необхідності правоохоронні органи;
- у зв'язку з тим, що договір про надання послуг на суму 646 тис. грн (з ПДВ) є нікчемним, вжити передбачених законодавством заходів за наслідками визнання договору нікчемним;
- забезпечити створення дієвої системи внутрішнього контролю;

- вжити заходів щодо відшкодування орендарем та користувачами приміщень витрат за надані комунальні послуги та енергоносії, передбачених відповідними договорами;
- вжити заходів щодо укладання договорів про передачу державного нерухомого майна, що перебуває на балансі МЗС, в платне користування.

РЕАГУВАННЯ

З метою усунення виявлених порушень під час використання бюджетних коштів **МЗС вживається комплекс невідкладних заходів**, а саме:

- розроблено наказ МЗС щодо організації та здійснення внутрішнього контролю та управління ризиками;
- підготовлено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Положення про Міністерство закордонних справ України», що буде внесений на розгляд Кабінету Міністрів України за результатами проведення правової експертизи;
- відповідно до вимог укладеного між МЗС та ТОВ «Будспецмонтаж» договору щодо озеленення прибудинкової території, **Міністерство в серпні 2020 року звернулось до підрядника з листом щодо двостороннього вирішення питання стосовно усунення виявлених недоліків в рамках гарантійного строку. В результаті замінено відповідні дерева, параметри яких відповідають кошторисній документації;**
- створено комісію з метою введення в дослідну експлуатацію, проведення оцінки та визначення терміну корисного використання об'єкта права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів. За результатами засідання цієї комісії розроблено акт введення в господарський оборот об'єкта права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів та розроблено акт приймання в дослідну експлуатацію автоматизованої системи класу 2 «Протокол», затверджений в установленому порядку;
- на заміну програмному забезпеченню «Парус-Бюджет» протягом 2020 року в центральному апараті МЗС **впроваджено платформу на базі програмного забезпечення «МІА: Облік І Звітність»** для автоматизації процесів, пов'язаних з веденням

бухгалтерського обліку та складанням фінансової та бюджетної звітності;

- **Міністерству відшкодовано недостачу в розмірі 27,9 тис. грн за об'ємом списаного пального, не підтвердженого пробігом;**
- в Положенні про тендерний комітет Міністерства закордонних справ України, затвердженому наказом МЗС від 09.11.2020 № 427, передбачено норму, що засідання комітету проводяться зі здійсненням аудіо/відео фіксації.

Вживаються передбачені законодавством заходи за наслідками визнання договору про надання послуг на суму 646 тис. грн (з ПДВ) нікчемним. Зокрема, вивчається можливість підготовки позовної заяви з вимогами про застосування наслідків нікчемного правочину, у тому числі з урахуванням можливих негативних наслідків для МЗС.

Також проведено ревізію укладених договорів оренди приміщень, балансоутримувачем яких є МЗС, та ведеться робота щодо дострокового одностороннього розірвання договорів, як таких, що укладені без дотримання вимог законодавства про оренду державного майна.

Проводиться робота з відшкодування орендарем та користувачами приміщень витрат за надані комунальні послуги та енергоносії, передбачених відповідними договорами, а також укладання договорів про передачу державного нерухомого майна, що перебуває на балансі МЗС, в платне користування.

Рахункова палата

**Аудит ефективності використання коштів
державного бюджету, виділених на обслуговування
та організаційне, інформаційно-аналітичне та
матеріально-технічне забезпечення діяльності
Кабінету Міністрів України**

(рішення Рахункової палати від 22.12.2020 № 34–2)

Об'єкти контролю:

Господарсько-
фінансовий департамент
Секретаріату Кабінету
Міністрів

**Охоплений контрольним
заходом період:**

2019 – I півріччя
2020 років

**Предмет контрольного
заходу:**

КПКВК 0411010
«Обслуговування та
організаційне,
інформаційно-аналітичне,
матеріально-технічне
забезпечення діяльності
Кабінету Міністрів
України»

Звіт доопрацьовується відповідно до вимог
Регламенту Рахункової палати.

2.7. ЗАХОДИ У СФЕРІ БЕЗПЕКИ, ЗВ'ЯЗКУ, ОБОРОНОЗДАТНОСТІ ДЕРЖАВИ ТА ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ

За цим напрямом Рахунковою палатою у звітному році здійснено 7 заходів зовнішнього державного фінансового контролю (аудиту), із них п'ять аудитів ефективності та 2 фінансових аудити, при цьому двом контрольним заходам присвоєно гриф «Цілком таємно», одному – гриф «Таємно».

Відповідальний за здійснення контрольних заходів – член Рахункової палати **Яремчук Ігор Миколайович**.

За результатами зазначених заходів встановлено порушень і недоліків на загальну суму **5,5 млрд грн**, що становить **21 %** загальної суми виявлених Рахунковою палатою порушень та недоліків за звітний рік.

- Аудит ефективності використання коштів державного бюджету Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів
- Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на проведення гірничорядувальних заходів і заходів з охорони праці та підвищення техніки безпеки на вугледобувних підприємствах
- Аудит ефективності використання бюджетних коштів, виділених Службі зовнішньої розвідки України («Таємно»)
- Аудит ефективності використання бюджетних коштів, передбачених Міністерству оборони України на закупівлю, розробку і модернізацію озброєння та військової техніки («Цілком таємно»);
- Фінансовий аудит Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, за 2019 рік
- Фінансовий аудит Державної інспекції ядерного регулювання України за 2019 рік
- Аудит виконання рекомендацій Рахункової палати за результатами аудиту Міністерства оборони України з питань ефективності використання бюджетних коштів на забезпечення живучості та вибухопожежобезпеки арсеналів, баз і складів озброєння, ракет і боєприпасів Збройних Сил України («Цілком таємно»)

Рахункова палата

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету Національними агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів

(рішення Рахункової палати від 10.03.2020 № 5-3)

Об'єкт контролю:

Національне агентство
України з питань
виявлення, розшуку та
управління активами,
одержаними від
корупційних та інших
злочинів

Охоплений контрольним заходом період:

2017–2018 роки та
9 місяців 2019 року

Предмет контрольного заходу:

КПКВК 6431010
«Керівництво та
управління у сфері
розшуку та управління
активами, одержаними від
корупційних та інших
злочинів»

Обсяг коштів, перевірених контрольним заходом:

184,1 млн грн

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (Агентство з розшуку та менеджменту активів, Національне агентство, АРМА), **не забезпечило належний рівень управління арештованими активами.** Відсутність їх систематизованого обліку, невизначеність алгоритму дій і контрольних заходів відповідальних працівників створюють корупційні ризики щодо кожного операційного процесу та призводять до помилок і зловживань.

Внаслідок неефективного управління арештованими активами встановлено факти їх безоплатного використання комерційними організаціями, які визначалися управителями таких активів. При цьому до державного бюджету **кошти від цієї діяльності не спрямовувалися.**

Рішення щодо відбору управителів та реалізаторів активів приймалися Тендерним комітетом Національного агентства без належних на те повноважень та з порушенням вимог законодавства України. Крім того, керівництво АРМА приймало незаконні рішення щодо зміни керівництва господарських товариств, корпоративні права яких арештовано.

Національним агентством не забезпечено також виконання однієї з головних функцій – **формування та ведення Єдиного державного реєстру активів, на які накладено арешт у кримінальному провадженні.**

Упродовж 2017–2018 років та 9 місяців 2019 року Національне агентство використало **186 млн грн коштів загального фонду держбюджету, з яких 142,6 млн грн (77 %) спрямовано на виплату заробітної плати, з них майже 50 % – це стимулюючі виплати (премія та надбавка за інтенсивність праці).** При цьому понад 6,4 млн грн використано з порушеннями.

Протягом 2017–2018 років та 9 місяців 2019 року Національному агентству надійшло 180 млн грн від реалізації активів на електронних майданчиках;

191 млн грн, 215 тис. дол. США та 1,3 млн євро – передано в управління. **Зазначені кошти розміщалися на депозитних рахунках, державні банки нараховували відсотки, які у гривневому еквіваленті становили майже 37 млн гривень.**

Використано з порушенням вимог чинного законодавства та укладених договорів

2,3 млн грн

Непродуктивне використання коштів

1,9 млн грн

Неекономне використання коштів

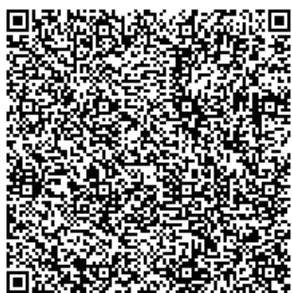

2,2 млн грн

Існуюча модель управління активами не передбачає одержання ані державою, ані АРМА частки таких відсотків. Перерахування в дохід держави відсотків на депозит арештованих або переданих в управління коштів можливе лише у випадку їх конфіскації.

Слід зазначити, що зовнішня оцінка діяльності АРМА в 2017–2019 роках не проводилася, оскільки комісія у складі трьох осіб (по одному представнику від Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України) не була сформована. Відсутність комісії, головна мета діяльності якої – здійснення незалежного зовнішнього оцінювання, веде до відсутності механізму контролю за ефективною роботою Національного агентства та прийняття ним дієвих управлінських рішень.

Незважаючи на те, що Національне агентство підзвітне Парламенту, воно жодного разу не направляло звіт про свою роботу. Обов'язковий зовнішній аудит діяльності агентства був проведений лише за 2018 рік, який здійснила аудиторська компанія ПрАТ «Де Візу», а його результати не були оприлюднені.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Кабінету Міністрів України:

визначити представника від Кабінету Міністрів України до складу комісії із зовнішнього контролю, яка має здійснювати незалежну зовнішню оцінку діяльності Національного агентства;

затвердити порядок відбору Національним агентством управителів для здійснення управління арештованими активами.

Національному агентству України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів:

розробити та подати на розгляд і затвердження Міністерству фінансів України проєкт порядку ведення обліку та застосування рахунків балансового/позабалансового обліку щодо активів, переданих в управління, на які накладено арешт або які конфісковано у кримінальному провадженні, з урахуванням особливостей діяльності Національного агентства;

розробити та подати на затвердження Кабінету Міністрів України проєкт порядку відбору Національним агентством управителів для здійснення управління арештованими активами;

забезпечити затвердження Положення про Єдиний державний реєстр, порядок його формування та ведення;

виконати роботи із створення і впровадження комплексної системи захисту інформації та ввести в промислову експлуатацію Єдиний державний реєстр;

забезпечити належний контроль за ефективністю управління управителями активами та своєчасністю і повнотою сплати належних платежів до державного бюджету;

забезпечити організацію здійснення рецензування звітів про оцінку майна;

з метою ефективного використання бюджетних коштів, передбачених на утримання міжрегіональних територіальних управлінь, розглянути питання перегляду їх статусу юридичних осіб і оптимізації у зв'язку із цим їх штатної чисельності та подати відповідні пропозиції Кабінету Міністрів України;

забезпечити здійснення видатків для відшкодування орендодавцям витрат на утримання орендованих приміщень за обґрунтованими розрахунками.

 РЕАГУВАННЯ

Національним агентством 03.06.2020 затверджено План заходів щодо усунення зауважень, недоліків роботи АРМА.

Рахункова палата

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на проведення гірничорятувальних заходів і заходів з охорони праці та підвищення техніки безпеки на вугледобувних підприємствах

(рішення Рахункової палати від 10.03.2020 № 5-2)

Об'єкти контролю:

Міністерство енергетики та захисту довкілля України; Центральний штаб Державної воєнізованої гірничорятувальної служби у вугільній промисловості; Львівсько-Волинський воєнізований гірничорятувальний (аварійно-рятувальний) загін, Восьмий воєнізований гірничорятувальний загін, Десятий воєнізований гірничорятувальний загін; ДП «Львіввугілля»; ДП «Мирноградвугілля»

Охоплений контрольним заходом період:
2017–2019 роки

Предмет контрольного заходу:

КПКВК 1101100 «Гірничорятувальні заходи на вугледобувних підприємствах», КПКВК 1101160 «Заходи з охорони праці та підвищення техніки безпеки на вугледобувних підприємствах» (2017–2018 роки), КПКВК 2401100 «Гірничорятувальні заходи на вугледобувних підприємствах» (2019 рік)

Обсяг коштів, перевічених контрольним заходом:
966,2 млн грн

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Вугільна галузь є найбільш небезпечною за рівнем травматизму серед виробничих галузей промисловості країни.

У 2017 році у вугільній галузі травмовано 780 працівників, з яких 23 – смертельно, у 2018 році – 725 і 21, у 2019 році – 690 і 20 відповідно. При цьому **на державних підприємствах виявлено удвічі більше порушень вимог нормативних документів щодо безпечного ведення робіт, ніж на приватних.**

Діяльність Міненерговугілля щодо здійснення гірничорятувальних заходів і заходів з охорони праці та підвищення техніки безпеки на вугледобувних підприємствах недостатньо ефективна, бюджетні кошти використовувалися з порушенням чинного законодавства. Визначення потреби держпідприємств у засобах охорони праці, розподіл та витрачання бюджетних коштів були неефективними.

Використано з порушенням вимог чинного законодавства

134,9 млн грн

Неефективне управління коштами

0,6 млн грн

Обсяг видатків, передбачених на фінансування гірничорятувальних заходів на вугледобувних підприємствах, забезпечував потребу Державної воєнізованої гірничорятувальної служби у вугільній промисловості України (далі – ДВГРС) у бюджетних коштах лише частково. Капітальні видатки на зміцнення та розвиток матеріально-технічної бази ДВГРС у 2017–2019 роках не виділялись.

Чинне законодавство не забезпечує цілісного регулювання питань проведення гірничорятувальних заходів і заходів з охорони праці та підвищення техніки безпеки на вугледобувних підприємствах.

Зокрема, питання функціонування і розвитку ДВГРС до стратегічних і програмних документів реформування та розвитку вугільної галузі не включалися, що не забезпечило сталої роботи ДВГРС та ефективного виконання завдань.

Кодекс цивільного захисту України містить неузгоджені норми щодо механізму фінансування аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Дві відомчих комісії Міненерговугілля, залучені до управління бюджетними коштами, дублювали функції підрозділів Міністерства, що призводило до розпорошення відповідальності.

Не врегульовано питання визначення механізмів відшкодування витрат на проведення окремих аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, здійснених силами цивільного захисту, а також розрахунку вартості постійного та обов'язкового аварійно-рятувального обслуговування суб'єктів господарювання. Відсутність таких механізмів призводить до збільшення фінансового навантаження на державний бюджет.

Разом з тим **середньооблікова кількість працівників у ДВГРС щороку зменшується** через низькі заробітні плати. Внаслідок недостатнього фінансування фактична **кількість відділень окремих загонів ДВГРС не відповідає нормативам**, що може ускладнювати вчасне виконання завдань.

Автомобільна та спеціальна техніка морально і технічно застаріла і потребує заміни.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Кабінету Міністрів України та Міністерству енергетики та захисту довкілля України:

- забезпечити своєчасне розроблення та затвердження Концепції реформування вугільної галузі;
- опрацювати питання надання ДВГРС права надавати суб'єктам господарювання обов'язкові до виконання приписи щодо усунення порушень техніки безпеки та дотримання нормативно-правових актів з питань охорони праці;
- розробити та внести на розгляд Верховної Ради України проєкт змін до законодавчих актів щодо визначення механізму відшкодування підприємствами, установами та організаціями усіх форм власності витрат на проведення окремих аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, здійснених силами цивільного захисту.
- забезпечити розроблення та затвердження Програми реформування та розвитку ДВГРС;
- ініціювати внесення змін до нормативних актів щодо врегулювання питання розрахунку вартості постійного та обов'язкового аварійно-рятувального обслуговування суб'єктів господарювання.

РЕАГУВАННЯ

Мінекоенерго підготовлено та надано на погодження проекти змін до законодавства в частині визначення механізму відшкодування витрат на проведення окремих аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, а також врегулювання відносин між вугледобувними підприємствами та аварійно-рятувальними службами щодо постійного та обов'язкового аварійно-рятувального обслуговування.

Розпочато низку заходів із розроблення Концепції (Програми) реформування вугільної галузі, після затвердження якої буде розроблена Програма реформування ДВГРС.

Прийнято на користь ДВГРС судові рішення про зняття арешту з транспортних засобів і надання права оперативного управління ними.

Крім того, Мінекоенерго надано доручення ДВГРС щодо врахування в штатному розписі посад підрозділу внутрішнього контролю та забезпечення розроблення плану заходів з усунення недоліків та порушень, виявлених Рахунковою палатою, та посилено контроль за забезпеченням на державних вугледобувних підприємствах виконавської дисципліни, відповідно до відомих актів Міністерства.

Рахункова палата

Фінансовий аудит Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, за 2019 рік

(рішення Рахункової палати від 14.07.2020 № 17-5)

Об'єкт контролю:

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації (НКРЗІ)

Охоплений контрольним заходом період:
2019 рік

Предмет контрольного заходу:

Фінансова та бюджетна звітність НКРЗІ за 2019 рік; облікова політика; фінансово-господарські операції; первинні документи бухгалтерського обліку за 2019 рік; документи щодо здійснення публічних закупівель; договори, які уклались та виконувались у 2019 році; накази та інші акти індивідуальної дії; планові документи; документи, які застосовувались для обліку робочого часу, при нарахуванні та для виплати заробітної плати; регістри синтетичного обліку – меморіальні ордери (накопичувальні відомості); регістри аналітичного обліку – книги і картки; книга «Журнал-головна»; елементи автоматизації бухгалтерського обліку; інші статистичні і довідкові матеріали, які характеризують стан використання НКРЗІ

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Фінансова та бюджетна звітність НКРЗІ станом на 01.01.2020 достовірна і у всіх суттєвих аспектах відображає її фінансовий стан, фінансові результати, а також доходи і видатки за 2019 рік.

У фінансовій та бюджетній звітності НКРЗІ за 2019 рік виявлено ряд викривлень, які є суттєвими, але не всеохоплюючими.

До суттєвих порушень вимог чинного законодавства у 2019 році призвели такі випадки:

- НКРЗІ у грудні 2018 року не нараховано 36,4 тис. грн по листах непрацездатності, чим порушено норми Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо відображення господарських операцій в облікових регістрах у тому звітному періоді, в якому вони були здійснені;
- в порушення п. 4 розділу I Інструкції про службові відрядження в межах України та за кордон Національною комісією не забезпечено у 2019 році працівників авансом на поточні витрати під час службового відрядження на загальну суму 138,4 тис. гривень.

Використано
з порушенням вимог
чинного законодавства

174,9 тис. грн

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації:

- забезпечити виконання рекомендацій за результатами внутрішнього аудиту; своєчасно відображати в обліку здійснені господарські операції;
- вдосконалити систему внутрішнього контролю; передбачити в договорах порядок контролю за орендованими транспортними засобами;
- розробити нову редакцію наказу про облікову політику НКРЗІ та графік документообігу;

коштів; система
внутрішнього контролю.

**Обсяг коштів, перевірених
контрольним заходом:**
86,6 млн грн

- переглянути граничну чисельність працівників НКРЗІ та вирішити питання заповнення вакантних посад;
- оптимізувати видатки на придбання активів з огляду на нагальність потреби у їх використанні;
- розробити та затвердити Положення про здійснення допорогових закупівель;
- працівникам, які відряджаються, необхідно виплачувати аванс на витрати відповідно до наказу Міністерства фінансів України від 13.03.1998 № 59 «Про затвердження Інструкції про службові відрядження в межах України та за кордон»;
- дотримуватись норм Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та відображати господарські операції в облікових регістрах у тому звітному періоді, в якому вони були здійснені.

РЕАГУВАННЯ

НКРЗІ 08.09.2020 затверджено План заходів з виконання рішення Рахункової палати.

Фінансовий аудит Державної інспекції ядерного регулювання України за 2019 рік

(рішення Рахункової палати від 28.07.2020 № 19-1)

Об'єкти контролю:

Державна інспекція
ядерного регулювання
України

Охоплений контрольним
заходом період:
2019 рік

Предмет контрольного заходу:

КПКВК 5271010
«Керівництво та
управління у сфері
ядерного регулювання»

Обсяг коштів, перевірених
контрольним заходом:
74,6 млн гривень

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Фінансова та бюджетна звітність Держатомрегулювання станом на 01.01.2020 достовірно, у всіх суттєвих аспектах, відображає її фінансовий стан, фінансові результати, а також доходи та видатки за 2019 рік. У звітності за 2019 рік виявлено низку викривлень, які є суттєвими, але не всеохоплюючими.

До суттєвих порушень вимог чинного законодавства у 2019 році призвели такі випадки:

- несвоєчасно нараховано та виплачено заробітної плати 40 працівникам;
- на підставі наказів попередніх періодів нараховано та виплачено залишки матеріальної допомоги та надбавки;
- порушено строки розрахунку з 8 працівниками при їх звільненні;
- несвоєчасно нараховано та виплачено заробітну плату за час відпустки 8 працівникам;
- у низці платіжних доручень некоректно відображалася сутність платежів;
- окремим основним засобам присвоювалися інвентарні номери, які вже були раніше присвоєні (у 2005–2006 роках) іншим об'єктам основних засобів.

Через неврахування у договорах оренди нерухомого майна збільшення його балансової вартості, у бухгалтерському обліку залишок активів позабалансового обліку занижений. Не забезпечено своєчасне зарахування на баланс матеріальних цінностей, що надійшли за період 2007–2018 років у межах проєктів міжнародної технічної допомоги.

Використано з
порушенням вимог
чинного законодавства

1,9 млн грн

Неналежне ведення
бухгалтерського обліку

42,3 млн грн

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Державній інспекції ядерного регулювання України:

- провести зарахування з позабалансового рахунку на баланс матеріальних цінностей міжнародної технічної допомоги з дотриманням вимог законодавства та відображенням їх в бухгалтерському обліку та звітності;
- усунути недоліки у нарахуванні заробітної плати та забезпечити дотримання вимог чинного законодавства щодо правильності нарахування заробітної плати, її виплати, відображення у бюджетній звітності;
- привести у відповідність фактичні матеріальні витрати при підготовці бюджетної та фінансової звітності;
- здійснити коригування в обліку запасів;
- виправити показники внесеного капіталу при складанні річної фінансової та консолідованої звітності;
- забезпечити створення та функціонування системи внутрішнього контролю, спроможної здійснювати оцінку правильності складання бюджетної та фінансової звітності до її надання у відповідні державні органи;
- розмістити на вебсторінці річну фінансову звітність, річну консолідовану звітність за 2019 рік;
- відобразити у звітності вартість орендованого майна.

РЕАГУВАННЯ

Держатомрегулюванням затверджено 11.09.2020

План заходів Держатомрегулювання щодо усунення недоліків та впровадження аудиторських рекомендацій за результатами фінансового аудиту Державної інспекції ядерного регулювання України за 2019 рік, проведеного Рахунковою палатою. Держатомрегулювання зобов'язалося щокварталу подавати Рахунковій палаті інформацію про виконання Плану заходів.

Держатомрегулювання здійснюються організаційні заходи щодо приведення у відповідність із законодавством питань зарахування з позабалансового рахунку на баланс матеріальних цінностей міжнародної технічної допомоги; відкрито рахунок спеціального фонду; частково усунено недоліки щодо нарахування заробітної плати, забезпечується дотримання вимог чинного законодавства щодо правильності нарахування і

виплати заробітної плати, відображення її у бюджетній звітності; виправлено неправильне відображення в обліку запасів необоротних матеріальних активів; відкоригована звітність; організаційно забезпечено функціонування системи внутрішнього контролю, спроможної здійснювати оцінку правильності складання бюджетної та фінансової звітності до її надання у відповідні державні органи; річну фінансову звітність і річну консолідовану звітність за 2019 рік розміщено на вебсторінці; підготовлено проєкт розподілу між виконавцями питань виконання бюджетних програм; вилучено в електронних програмах бухгалтерського обліку застарілі форми первинних документів.

2.8. ЗАХОДИ У СФЕРІ СУДОВОЇ ТА ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

З питань функціонування судової влади та діяльності правоохоронних органів проведено 4 контрольних заходи, за результатами яких встановлено порушень і недоліків на загальну суму **449,2 млн гривень**.

- Аудит ефективності використання бюджетних коштів на забезпечення діяльності апеляційних загальних судів. Відповідальний – член Рахункової палати **Яременко Олександр Степанович**
- Аудит ефективності використання бюджетних коштів, виділених Генеральній прокуратурі України на здійснення прокурорсько-слідчої діяльності, підготовки та підвищення кваліфікації кадрів прокуратури. Відповідальний – член Рахункової палати **Яременко Олександр Степанович**
- Аудит ефективності використання бюджетних коштів, виділених на забезпечення діяльності Конституційного Суду України. Відповідальний – член Рахункової палати **Невідомий Василь Іванович**
- Аудит ефективності використання бюджетних коштів, виділених на забезпечення діяльності Державного бюро розслідувань (ДСК). Відповідальний – член Рахункової палати **Яремчук Ігор Миколайович**

Аудит ефективності використання бюджетних коштів на забезпечення діяльності апеляційних загальних судів

(рішення Рахункової палати від 24.03.2020 № 7-3)

Об'єкти контролю:

Київський апеляційний суд, Донецький апеляційний суд, Львівський апеляційний суд, Одеський апеляційний суд, Харківський апеляційний суд

Охоплений контрольним заходом період:

2018 та 2019 роки

Предмет контрольного заходу:

КПКВК 0501020
«Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними та вищими спеціалізованими судами» (2018 рік),
КПКВК 0501020
«Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними судами та функціонування органів і установ системи правосуддя» (2019 рік)

Обсяг коштів, перевічених контрольним заходом:

4 млрд 698,6 млн грн

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Довготривалість процедури переведення суддів під час ліквідації судів гальмувала судову реформу, що стало тягарем для державного бюджету через надлишкові непродуктивні витрати на виплату суддівської винагороди та інших виплат суддям, що не здійснювали правосуддя в апеляційних судах, за період з жовтня 2018 року по січень 2020 року у загальній сумі понад 65,9 млн гривень.

Нові науково обґрунтовані нормативи навантаження на суддів знаходяться в стадії розробки, водночас затверджена Державною судовою адміністрацією України та погоджена Вищою радою правосуддя гранична кількість суддів в апеляційних загальних судах станом на 01.01.2020 заповнена лише на 66,4 % посад, що призводить до значного навантаження на суддів, які здійснюють правосуддя, тривалого розгляду справ, накопичення нерозглянутих справ та, відповідно, соціальної напруги і недовіри до суду. Так, залишок нерозглянутих модельних справ станом на 01.01.2020 збільшився до 50 тис. порівняно із залишком на 01.01.2019 – 46,6 тис. справ.

Положення Закону України від 16.10.2019 № 193 «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування» щодо припинення з 07.11.2019 повноважень членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (далі – ВККСУ) фактично заблокували проведення конкурсів на посади суддів до призначення нового складу ВККСУ, що негативно вплинуло на укомплектування посад суддів.

Використано з порушенням вимог чинного законодавства

68,8 млн грн

Неефективне використання коштів

69,7 млн грн

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Державній судовій адміністрації України:

- ініціювати перед Комітетом Верховної Ради України з питань правової політики розгляд питання правового врегулювання неузгодженості частини другої статті 148 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» зі статтею 55 Бюджетного кодексу України в частині визначення захищеними статтями Державного бюджету України видатків на утримання судів;
- з метою виконання Указу Президента України від 29.12.2017 № 452 «Про ліквідацію апеляційних судів та утворення апеляційних судів в апеляційних округах» встановити ліквідаційним комісіям апеляційних судів додаткові строки для передання нерухомого майна на баланс новоутворених судів, вжити заходів щодо прискорення процесів оформлення речових прав на земельні ділянки та об'єкти нерухомого майна;
- вжити вичерпних заходів щодо забезпечення апеляційних судів приміщеннями відповідно до вимог Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та рекомендацій державних будівельних норм.

РЕАГУВАННЯ

Конституційний Суд України у 2020 році ухвалив рішення № 4-р/2020 щодо відповідності Конституції України окремих положень законів України від 02.06.2016 № 1402 «Про судоустрій і статус суддів», від 16.10.2019 № 193 «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування», від 21.12.2016 № 1798 «Про Вищу раду правосуддя», яким, зокрема, визнав неконституційною та такою, що втрачає чинність з дня ухвалення рішення, частину першу статті 94 Закону України від 02.06.2016 № 1402 «Про судоустрій і статус суддів» (зі змінами, внесеними Законом України від 16.10.2019 № 193 «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування»).

Вища рада правосуддя ухвалила рішення від 17.03.2020 № 793/0/15- 20, яким визнала неможливим утворення конкурсної комісії для проведення конкурсу на зайняття посади члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, таким, що не відбувся, конкурс на зайняття посади члена Вищої

кваліфікаційної комісії суддів України, оголошений відповідно до рішення Вищої ради правосуддя від 12.12.2019 № 3474/0/15-19, **а Положення про проведення конкурсу на зайняття посади члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України**, затверджене рішенням Вищої ради правосуддя від 10.12.2019 № 3407/0/15-19, – **таким, що втратило чинність**.

Вихід із ситуації, яка унеможливила формування Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Вища рада правосуддя вбачає у якнайшвидшому внесенні змін до законодавства щодо кількісного складу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та механізмів її формування.

Державною судовою адміністрацією України затверджено План заходів щодо усунення недоліків і порушень, яким, зокрема, передбачено ініціювати перед Комітетом Верховної Ради України з питань правової політики розгляд питання правового врегулювання неузгодженості частини другої статті 148 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» зі статтею 55 Бюджетного кодексу України, вживати вичерпних заходів щодо забезпечення апеляційних судів приміщеннями тощо.

Рахункова палата

Аудит ефективності використання бюджетних коштів, виділених Генеральній прокуратурі України на здійснення прокурорсько-слідчої діяльності, підготовки та підвищення кваліфікації кадрів прокуратури

(рішення Рахункової палати від 24.03.2020 № 7-2)

Об'єкти контролю:

Офіс Генерального прокурора, прокуратура Дніпропетровської, Львівської, Одеської, Харківської областей та міста Києва

Охоплений контрольним заходом період:

2018 та 2019 роки

Предмет контрольного заходу:

КПКВК 0901010
«Здійснення прокурорсько-слідчої діяльності, підготовка та підвищення кваліфікації кадрів прокуратури»

Обсяг коштів, перевічених контрольним заходом:

14 млрд 365,1 млн грн

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Управління бюджетними коштами здійснювалося з наданням пріоритету видаткам споживання, насамперед на оплату праці, та неефективно, що призвело до неповного їх використання та повернення до державного бюджету частини асигнувань загального фонду в сумі понад 71 млн гривень.

Заходи, які вживалися Генпрокуратурою щодо виконання пропозицій Рахункової палати за результатами попередніх аудитів, були недостатніми. Як наслідок, головні причини порушень не усунено, що призвело до подальшого непродуктивного і неекономного використання бюджетних коштів.

Посадовими особами органів прокуратури не вживалися ефективні заходи, зокрема, спрямовані на усунення та недопущення недоліків організаційного і кадрового характеру. Як наслідок, судами приймалися рішення на користь позивачів, що призвело до непродуктивних витрат на виплату середнього заробітку за час вимушеного прогулу за 2018–2019 роки у сумі 16,5 млн гривень.

Не дотримано органами прокуратури принципу максимальної економії та ефективності при закупівлі та використанні автомобільного транспорту, а також здійсненні витрат на пальне при його експлуатації. Придбані у 2018 році два автомобілі Mitsubishi Outlander коштували Генпрокуратурі 719,9 тис. грн за одиницю, що у 12 разів більше визначеного для керівників інших органів виконавчої влади, бюджетних установ і організацій (60 тис. грн) розміру граничних витрат на придбання автомобілів, встановлених постановою Кабінету Міністрів України від 04.04.2001 № 332 (у редакції, чинній до 14.04.2018).

До непродуктивних витрат бюджетних коштів призвело тривале не прийняття Київською міською державною адміністрацією рішень про припинення органам прокуратури права постійного користування земельними ділянками, потреби в яких вже немає. Як наслідок, Генпрокуратурою лише у 2019 році сплачено 144,7 тис. грн земельного податку за три земельні ділянки, які перебувають на її балансі і на яких збудовано житлові об'єкти.

Використано з
порушенням вимог
чинного законодавства

2,5 млн грн

Неефективне
використання коштів

21,5 млн грн

Неефективне
управління коштами

71 млн грн

Викривлення
бухгалтерської та
бюджетної звітності

1 млн грн

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Кабінету Міністрів України:

- прискорити розроблення та внесення до Верховної Ради України законопроєкту про створення подвійної системи регулярних пенітенціарних інспекцій.

Офісу Генерального прокурора:

- привести власні нормативно-правові та розпорядчі акти, пов'язані з діяльністю органів прокуратури, у відповідність із вимогами Закону України «Про прокуратуру» (враховуючи зміни, внесені Законом України від 19.09.2019 № 113);
- розробити програму забезпечення та підвищення якості внутрішнього аудиту Офісу Генерального прокурора;
- вжити заходів щодо забезпечення дотримання вимог чинного законодавства при проведенні публічних закупівель, а також при здійсненні видатків на оплату праці та інших соціальних виплат працівникам органів прокуратури;
- посилити контроль за призначенням і виплатою працівникам органів прокуратури одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервістів, які призвані на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві;
- спільно з місцевими органами виконавчої влади вжити невідкладних заходів щодо передачі з державної до комунальної власності земельних ділянок, потреби в яких немає, тощо.

РЕАГУВАННЯ

Мін'юстом здійснюється розроблення проєкту Закону України «Про створення подвійної системи регулярних пенітенціарних інспекцій», який після

погодження із заінтересованими органами буде внесено на розгляд Уряду.

Виконавчим органом Київської міської ради 22.05.2020 повідомлено Офіс Генерального прокурора **про порядок припинення права постійного користування земельними ділянками.**

Офісом Генерального прокурора та прокуратурами Харківської, Львівської області та міста Києва розроблено плани заходів щодо усунення встановлених аудитом порушень і недоліків.

Офісом Генерального прокурора затверджено Програму забезпечення та підвищення якості внутрішнього аудиту в Офісі Генерального прокурора на 2020 рік, затверджено новий склад тендерного комітету, призначено уповноважених осіб з питань публічних закупівель. З метою раціонального використання земельних ділянок, потреба в яких відпала, надіслано звернення до Київської міськдержадміністрації із заявою про добровільну відмову від права постійного користування земельною ділянкою площею 0,6474 га за адресою: провулок Лабораторний, 7, у м. Києві, та про припинення права постійного користування земельною ділянкою площею 0,8678 га, розташованою по вул. Березняківській, 26-а, у м. Києві; вжито заходів щодо переєстрації земельної ділянки по вул. Горького, 74–78, у м. Києві та списання її вартості з обліку; затверджено Положення про Комісію Офісу Генерального прокурора з розгляду питань, пов'язаних із призначенням і виплатою одноразової грошової допомоги військовослужбовцям військових прокуратур та членам їх сімей відповідно до Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», та наказом Генерального прокурора утворено зазначену комісію; затверджено нову форму подорожнього листа щодо використання службового транспортного засобу, в якому передбачено відмітку про кожну поїздку посадової особи, в розпорядженні якої перебував автомобіль.

Прокуратурою Одеської області замовлено витяги з технічної документації про нормативно-грошову оцінку земельних ділянок для подальшого обліку на позабалансовому рахунку.

Прокуратурою Дніпропетровської області заплановано передачу Фонду державного майна України нежитлового приміщення по вул. Обнорського, 82 у м. Кривий Ріг, яке не використовується у зв'язку з непридатністю для експлуатації.

Аудит ефективності використання бюджетних коштів, виділених на забезпечення діяльності Конституційного Суду України

(рішення Рахункової палати від 10.11.2020 № 30-3)

Об'єкти контролю:

Конституційний Суд України та Автобаза Конституційного Суду України

Охоплений контрольним заходом період:

2018–2019 роки та I квартал 2020 року

Предмет контрольного заходу:

КПКВК 0801010
«Забезпечення конституційної юрисдикції в Україні»

Обсяг коштів, перевірених контрольним заходом:

506,7 млн грн

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Конституційним Судом у 2018 році із 23 результативних показників, затверджених паспортом бюджетної програми, виконано тільки частину – 56 %, у 2019 році із 13 – 54 %. Зокрема, Суд лише частково забезпечив виконання одного з основних результативних показників паспорта бюджетної програми – розгляд конституційних скарг та подань у встановлений законодавством строк, за загальної тенденції до збільшення кількості конституційних звернень та звернень громадян.

Протягом 2019 року, коли Суд працював не у повному складі, кількість звернень, які надходили, постійно збільшувалась.

Загальна кількість звернень громадян у 2019 році збільшилась – до 1073 (у 2018 році – 725). Протягом 2019 року звільнено 5 суддів, у вересні – жовтні 2019 року на посадах працювало 14 суддів. З 18 посад суддів Конституційного Суду з грудня 2019 року і до часу завершення аудиту залишалися незаповненими три вакансії. Дві вакансії мала заповнити Верховна Рада України, одну – з'їзд суддів України.

Витрати на діяльність КС та його Автобази у 2018–I кварталі 2020 роках становили 507 млн гривень. З них 75 % – на оплату праці. Відповідно до Закону України «Про Конституційний Суд України», видатки на фінансування Суду не можуть бути меншими за обсяг видатків у попередньому році (таке положення не узгоджується з одним із принципів бюджетної системи України – принципом обґрунтованості).

При цьому слід зазначити, що **внаслідок введення в дію незбалансованих з показниками бюджету 2018 року законодавчих актів**, зокрема положень Закону України від 03.10.2017 № 2147 «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» щодо визначення розміру посадового окладу державних службовців, інших працівників Секретаріату Суду, працівників патронатних служб, неврахування у бюджетних

запитах на 2019 рік законодавчо збільшених розмірів суддівської винагороди суддів, **бюджетні призначення у 2018 та 2019 роках фактично не забезпечували потреби Суду у коштах на оплату праці.**

Це призвело до виплати вихідної допомоги трьом звільненим суддям Конституційного Суду в межах бюджетних призначень, але у розмірах, менших за законодавчо визначені, недоплати у загальній сумі понад 1,7 млн грн і, відповідно, судових позовів про її стягнення до головного розпорядника бюджетних коштів.

Використано з порушенням вимог чинного законодавства		7,1 млн грн
Неефективне використання коштів		0,2 млн грн
Неефективне управління коштами		1,7 млн грн

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Конституційному Суду України рекомендувати:

- забезпечити належний внутрішній контроль за дотриманням вимог чинних нормативно-правових актів відповідальними структурними підрозділами Суду під час надання пропозицій до формування бюджетних запитів та при підготовці розрахунків до проєкту кошторису;
- з метою дотримання режиму економії бюджетних коштів затверджувати структуру і штатну чисельність на підставі обґрунтованих розрахунків щодо необхідної кількості посад, забезпечити розроблення проєкту управлінського рішення про упорядкування чисельного складу внутрішніх підрозділів Секретаріату Суду та затвердження єдиного підходу до їх створення;
- розглянути питання про доцільність оптимізації штатної чисельності Автобази Конституційного Суду України та провести оцінку собівартості наданих послуг;
- посилити внутрішній контроль за плануванням потреби у фінансових ресурсах, ефективним використанням автотранспорту та бюджетних коштів Автобазою Конституційного Суду України;
- з метою ефективного здійснення внутрішніх аудитів розглянути питання створення структурного підрозділу внутрішнього аудиту;

- затвердити Порядок організації та здійснення внутрішнього контролю у Конституційному Суді України (з урахуванням розподілу відповідальності та взаємодії структурних підрозділів) та Порядок контролю за виконанням укладених договорів.

РЕАГУВАННЯ

Конституційним Судом розроблено та затверджено План заходів щодо усунення недоліків і порушень.

Розпорядженням Голови Суду від 31.08.2020 затверджено Порядок організації та здійснення внутрішнього контролю в Конституційному Суді.

2.9. Заходи у соціальній сфері, у сферах освіти та охорони здоров'я

У 2020 році соціальним питанням, питанням освіти та охорони здоров'я було присвячено 3 заходи державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту). За результатами цих заходів було встановлено порушень і недоліків на загальну суму **1,2 млрд грн**, що становить **4,6 %** загальної суми встановлених порушень та недоліків за звітний рік.

Відповідальний за здійснення контрольних заходів – член Рахункової палати **Невідомий Василь Іванович**

- Аудит ефективності впровадження проєкту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України», що підтримується коштами Міжнародного банку реконструкції та розвитку
- Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Міністерству освіти і науки України на забезпечення підручниками, посібниками
- Аудит ефективності виконання заходів з протидії захворюванню на туберкульоз

Рахункова палата

Аудит ефективності впровадження проєкту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України», що підтримується коштами Міжнародного банку реконструкції та розвитку

(рішення Рахункової палати від 14.04.2020 № 10-4)

Об'єкти контролю:

Мінсоцполітики, об'єкти
Проєкту в
Дніпропетровській,
Тернопільській,
Житомирській областях і
містах Хмельницький,
Кропивницький.
Мінфін і Український фонд
соціальних інвестицій
(запити)

Період аудиту:

2018 та 2019 роки

Предмет аудиту:

КПКВК 2501630
«Модернізація системи
соціальної підтримки
населення України»

Обсяг коштів, перевічених аудитом:

500,4 млн гривень

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

За п'ять років впровадження Проєкту (02.10.2014–01.10.2020) за рахунок позики МБРР загальним обсягом 300 млн дол. США Мінсоцполітики **не забезпечено його успішної реалізації і досягнення головної мети – удосконалення існуючої громіздкої системи соціальної допомоги та соціальних послуг.**

Через слабкий менеджмент Проєкту та організаційні недоліки на початок 2020 року за частиною 2 «Інвестиції на підтримку зміцнення інституційної спроможності адміністрування» і 3 «Інвестиції на підтримку розвитку сімейних форм опіки для забезпечення підтримки дітей-сиріт, дітей, позбавлених піклування, дітей-інвалідів та соціально вразливих сімей у вибраних регіонах» **використано лише 24,1 із 99,3 млн дол. США** на реалізацію 18 із 20 заходів, з яких **виконано чотири**. За частиною 1 «Удосконалення надання соціальної допомоги найбільш уразливим верствам населення» до загального фонду державного бюджету надійшло **135 із передбачених позикою 200 млн дол. США** (67,5 %), оскільки **досягнуто тільки 10 із 17 індикаторів**, які обумовлюють такі виплати.

Непродуктивне
використання коштів
усього з часу реалізації
Проєкту

94,1 млн грн

(з них у 2018 та
2019 роках –
36,1 млн грн)

Не використано
коштів позики
(станом на 01.01.2020)

140,1 млн дол. США

Неефективне
управління коштами
позики (залишок на
спецрахунку Проєкту)

17 млн грн

Заплановано з
недотриманням вимог
законодавства

71,6 млн грн

Використано з
недотриманням вимог
законодавства

7,6 млн грн

Укладено договорів з
порушенням вимог
МБРР і Посібника
Проекту щодо
закупівель

58 млн дол. США

(використано
у 2018–2019 роках –
308,8 млн грн)

Основні заходи, розпочаті для реформування системи, не завершено:

- **заплановано розпочати пілотування 12 із 213 ділових процесів** Єдиної інформаційно-аналітичної системи управління соціальною підтримкою населення України E-Social, яка мала забезпечити підвищення ефективності адміністрування соціальних виплат та послуг, **у трьох регіонах, а відставання від графіка впровадження становило 7–12 місяців;**
- створена у грудні 2018 року Державна соціальна служба України **не розпочала функціонування, а реформу інституту державних соціальних інспекторів не завершено;**
- **не імплементовано** в країні успішні результати пілотного проєкту «Рука допомоги»;
- для чотирьох пілотних регіонів **розроблено 12 із 42 планів трансформації** інтернатних закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, однак жодного закладу не реформовано. Через відсутність впроваджених планів трансформації та ознаки зловживань з боку виконавців договорів, Мінсоцполітики ініціювало розірвання трьох незавершених договорів, за якими станом на 01.01.2020 сплачено **56,1 млн грн, що може призвести до втрат державного бюджету** і завдало істотної шкоди охоронюваним законом державним інтересам і містить ознаки кримінального правопорушення, передбаченого **статтею 367 «Службова недбалість» Кримінального кодексу України;**
- відсутність результатів трансформації інтернатних закладів унеможливила проведення в них ремонтних робіт, а зволікання Мінсоцполітики з прийняттям рішення щодо продовження участі УФСІ в реалізації Проєкту призвело до непродуктивного використання **1,2 млн грн;**
- комп'ютерним обладнанням забезпечено **273 із 1045 ОТГ**, а розширення їх переліку призупинено внаслідок відміни закупівлі за цим напрямом, яка тривала понад 8 місяців;
- обладнання та меблі на суму 31,2 млн грн для забезпечення центрів надання соціальних послуг у форматі «Прозорий офіс» тривалий час не використовувалося або використовувалося не за

- призначенням. Повноцінно функціонують 18 із 22 центрів, забезпечених обладнаннями та меблями;
- збільшення у кінці 2019 року чисельності індивідуальних консультантів без чіткого розмежування їх компетенції призвело до непродуктивного використання 0,2 млн гривень.

Внаслідок неналежного виконання рекомендацій Рахункової палати за результатами попереднього аудиту існує ризик втрати належного державі майна на суму, за розрахунками, 34 млн дол. США, придбаного у 2012 році в межах проєкту МБРР «Удосконалення системи соціальної допомоги» та переданого структурним підрозділам з питань соціального захисту населення, та відповідних зловживань.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Верховній Раді України пришвидшити прийняття законопроекту «Про внесення змін до деяких законів України щодо підвищення соціальних гарантій для певних категорій осіб» від 25.11.2019 № 2494.

Кабінету Міністрів України розглянути питання щодо вжиття заходів стосовно забезпечення повноцінного функціонування системи соціального інспектування; розвитку сімейних форм опіки та визначення підходів до реформування інтернатних закладів.

Міністерству соціальної політики України вжити заходів щодо:

- забезпечення повноцінного функціонування системи соціального інспектування, визначення підходів до реформування інтернатних закладів;
- пришвидшення темпів впровадження системи E-Social, ефективної координації роботи всіх залучених сторін для пришвидшення впровадження окремих складових цієї системи із визначенням відповідальності за несвоєчасне та неякісне виконання необхідних заходів, посилити контроль за дотриманням умов договорів;
- встановлення наявності та стану використання структурними підрозділами з питань соціального захисту населення матеріальних цінностей, придбаних в межах проєкту МБРР «Удосконалення системи соціальної допомоги».

Про встановлені порушення повідомлено Державне бюро розслідувань та Офіс Генерального прокурора.

 РЕАГУВАННЯ

Інформацію про результати аудиту **розглянуто 04.06.2020 на засіданні підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету**, за результатами якого ухвалено рішення опрацювати результати аудиту та вжити заходів реагування. Зокрема, рекомендовано Мінсоцполітики утворити Міжвідомчу робочу групу з оцінки ефективності впровадження та шляхів подальшої побудови Єдиної інформаційно-аналітичної системи управління соціальною підтримкою населення України (далі – система E-SOCIAL); провести на базі цієї робочої групи аналіз існуючих інформаційних систем, що адмініструються Мінсоцполітики, установами та підприємствами, які перебувають в його управлінні, органами соціального захисту населення, фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, а також аналіз контракту, технічного завдання та плану виконання робіт із створення системи E-SOCIAL.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 703-р затверджено План заходів з реалізації II етапу Національної стратегії реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017–2026 роки із їх розподілом за центральним і місцевим рівнями та за трьома розділами (створення та розбудова надання послуг в громадах на підтримку дітей та сімей з дітьми, що дозволило б дитині залишатися з батьками; безпосереднє реформування закладів інституційного догляду; комунікація в суспільстві, з громадами, з батьками щодо сутності реформи) та доручено міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади, обласним, Київській та Севастопольській міським держадміністраціям подавати щороку до 15 лютого і 15 липня Мінсоцполітики інформацію про стан виконання цього Плану та показників ефективності його реалізації.

Постановою Кабінету Міністрів України від 26.08.2020 № 783 утворено Національну соціальну сервісну службу України шляхом ліквідації Державної соціальної служби, затверджено Положення та здійснюються заходи щодо організації її діяльності.

Наказом Мінсоцполітики від 30.06.2020 № 442 затверджено склад **Міжвідомчої робочої групи з оцінки ефективності впровадження та шляхів подальшої побудови системи E-SOCIAL** (далі – Міжвідомча група).

Станом на 20.08.2020 проведено сім засідань Міжвідомчої групи, одне з яких виїзне на базі Пенсійного фонду України з метою ознайомлення з функціонуванням його інформаційної системи.

За результатами аналізу Міжвідомчою групою встановлено численні порушення та помилки у ході реалізації договору із впровадження системи E-SOCIAL, зокрема системні тривалі зриви термінів надання послуг, низьку якість робіт, неякісну підготовку документації постачальником, реалізацію існуючих ділових процесів на базі застарілих технологій, неякісне виконання договору в частині захисту інформації та побудову системи E-SOCIAL на базі програмного забезпечення однієї приватної компанії, що несе ризики державній безпеці, тощо.

На підставі наведених вище висновків Міжвідомчої групи Мінсоцполітики прийнято рішення завершити дію договору про створення програмного забезпечення системи E-SOCIAL та надати пропозиції щодо позасудового врегулювання спору за цим договором.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28.10.2020 № 1353-р схвалено Стратегію цифрової трансформації соціальної сфери, що передбачає створення Єдиної інформаційної системи соціальної сфери, в межах якої функціонуватиме створений на базі реєстру застрахованих осіб державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування Єдиний соціальний реєстр, до якого включатиметься інформація про отримувачів усіх видів соціальної допомоги.

Мінсоцполітики затверджено План заходів з усунення недоліків та порушень, виявлених за результатами аудиту ефективності впровадження проєкту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України», що підтримується коштами Міжнародного банку реконструкції та розвитку.

На виконання Плану заходів Мінсоцполітики 22.07.2020 внесено зміни до положень про Групу управління Проєктом та комітет конкурсних торгів, серед яких встановлення персональної відповідальності за виконання визначених для їх членів завдань та прийняті ними під час засідань рішення. Оновлений план заходів на 2014–2023 роки (з урахуванням продовження строку реалізації Проєкту до 31.03.2023) затверджено на засіданні Групи управління Проєктом 31.08.2020. План закупівель з урахуванням змін, внесених до плану заходів,

затверджено на засіданні комітету з конкурсних торгів 03.09.2020. Опрацьовано питання доцільності та можливості створення в Мінсоцполітики Офісу управління Проектом (на базі діючої Групи управління Проектом), розробки матриці відповідальності членів проєктної команди – з наданням відповідних розпорядчих документів з персональної відповідальності за своєчасність виконання етапів впровадження системи E-SOCIAL кожному з них.

Наказом Мінсоцполітики від 03.12.2020 № 791 затверджено зміни до частини третьої «Фінансові процедури» Операційного посібника Проекту, які зокрема, містять методичні рекомендації щодо обліку матеріальних цінностей об'єктами Проекту.

Державним бюро розслідувань за результатами розгляду фактів порушень **внесено відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 6202000000000477** за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого частиною другою статті 367 КК України.

Офісом Генерального прокурора та Національною поліцією України за результатами розгляду фактів порушень їх **долучено до матеріалів кримінального провадження від 09.10.2017 № 42017000000003203** за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених частиною п'ятою статті 191 і частиною третьою статті 212 КК України.

Рахункова палата

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Міністерству освіти і науки України на забезпечення підручниками, посібниками

(рішення Рахункової палати від 28.04.2020 № 11-1)

Об'єкти контролю:

МОН, державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти» (ІМЗО), Департамент освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (КМДА, департаменти (управління) освіти і науки облдержадміністрацій, Державне підприємство «Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «СВІТ» (м. Львів); ТОВ «Видавництво «Перун» (Київська обл., м. Ірпінь); ТОВ «Творче об'єднання «Соняшник» (м. Харків); ТОВ «Видавництво Абетка» (Хмельницька обл., м. Кам'янець-Подільський); Акціонерне товариство «Державна акціонерна компанія «Українське видавничо-поліграфічне об'єднання», ДП «Луганськучторгпостач»

Предмет аудиту:

КПКВК 2201170 в частині забезпечення підручниками, посібниками

Період аудиту:

2019 рік

Обсяг коштів, перевірених аудитом:

681,2 млн грн

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

МОН упродовж 2019 року не виконало покладених на нього законодавством повноважень із забезпечення потреб здобувачів повної загальної середньої освіти (далі – ЗСО) і педагогічних працівників у навчальній літературі відповідно до обсягів, визначених у нормативних актах. Одна з причин невиконання – відсутність бюджетних призначень на 2019 рік на суму понад 400 млн гривень. Наслідок – проблеми із забезпеченням навчальною літературою у 2019/2020 навчальному році майже 400 тис. здобувачів повної ЗСО.

Доставка навчальної літератури (понад 6 млн примірників) до обласних книжкових баз здійснювалася після початку навчального року (із затримкою від 1 до 6 місяців). Відповідні місцеві райдержадміністрації також не дотримувалися встановленого 15-денного терміну доставки до закладів ЗСО навчальної літератури в межах адміністративно-територіальних одиниць. **З обласних книжкових баз до безпосередніх користувачів – закладів освіти навчальна література надходила із затримкою від 16 до 149 календарних днів.**

Департаментами освіти не вирішено питання рівномірного розподілу підручників, посібників між відділами освіти районних державних адміністрацій, а останніми між закладами освіти.

Протягом 2019 року МОН не підготовлено та не ухвалено рішення щодо закупівлі за бюджетні кошти е-підручників. Як наслідок, жодного примірника е-підручника для здобувачів ЗСО у 2019 році не передано закладам освіти.

МОН практично не здійснював контролю за якісним виконанням Державною науковою установою «Інститут модернізації змісту освіти» (ІМЗО) функції забезпечення підготовки і видання підручників, посібників і методичної літератури.

Запроваджений МОН конкурсний відбір підручників, які видавалися у 2019 році для дітей з порушеннями слуху та з інтелектуальними порушеннями, був формальним, оскільки 100 %

поданих до конкурсу проєктів підручників включено до переліку підручників, що видавалися за бюджетні кошти. При цьому виключне авторське право на 15 із 16 підручників передано видавництву ДП «СВ «Либідь». Крім того, нормативними актами МОН не врегульовано процедури адаптації підручників, зокрема для дітей з порушеннями зору. **Контроль за якістю таких підручників держава не здійснює.**

Система конкурсного відбору підручників із застосуванням інформаційно-телекомунікаційної системи ДІСО була недосконалою і не забезпечувала об'єктивного відбору найкращих підручників.

Порушення,
допущені при плануванні
бюджетних коштів

816,7 млн грн

Неефективне
управління коштами

19 млн грн

Нерезультативне
використання коштів

97,8 млн грн

Непродуктивне
використання коштів

15,9 млн грн

Неекономне
використання
бюджетних коштів

18,8 млн грн

Використано з
недотриманням вимог
законодавства

2,2 млн грн

Використано з
порушенням умов
договорів

7,3 млн грн

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Кабінету Міністрів України:

- доручити Міністерству фінансів України спільно з МОН щороку передбачати у державному бюджеті кошти для забезпечення визначеної відповідно до нормативних актів потреби у підручниках і посібниках для здобувачів повної ЗСО і педагогічних працівників;
- доручити обласним державним адміністраціям розглянути питання притягнення до передбаченої законом відповідальності посадових осіб структурних підрозділів освіти і науки, якими не забезпечено доставку підручників, посібників до безпосередніх користувачів – закладів освіти у встановлений законодавством строк.

Міністерству освіти і науки України:

- розглянути питання розроблення і затвердження стратегії забезпечення підручниками, посібниками здобувачів повної ЗСО і педагогічних працівників;
- унормувати питання визначення накладу підручників, видання яких передбачено за кошти державного бюджету;
- унормувати процедуру видання за кошти державного бюджету підручників для закладів ЗСО у перекладі мовами національних меншин і корінних народів, здійснення контролю за їх якістю та відповідальності;
- з метою економного використання бюджетних коштів та поліпшення якості підручників розробити критерії конкурсного відбору їх проєктів, які б забезпечили зменшення кількості альтернативних підручників з одного предмета, що можуть друкуватися за кошти державного бюджету;
- вжити заходів щодо недопущення видання за бюджетні кошти підручників для осіб з особливими освітніми потребами без проведення конкурсного відбору;
- передбачити у розпорядчих актах МОН умови доставки підручників, посібників до закладів освіти до початку навчального року;
- ініціювати внесення змін до Плану заходів на 2017–2029 роки в частині термінів виконання етапів експерименту «Електронний підручник»;
- вирішити питання впровадження е-підручників в освітню діяльність закладів ЗСО з урахуванням результатів експерименту «Електронний підручник»;
- вжити заходів щодо вирішення питання пролонгації терміну дії невиключної ліцензії на використання програмного забезпечення для анкетування респондентів за методиками для проведення комплексної оцінки розвитку дітей з особливими освітніми потребами (тестами);
- вжити заходів щодо запровадження ефективного внутрішнього контролю МОН за виданням підручників і посібників на всіх етапах – від планування видатків до доставки підручників і посібників до закладів освіти.

РЕАГУВАННЯ

Кабінетом Міністрів України внесено зміни до Порядку забезпечення підручниками та посібниками здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників (далі – Порядок), зокрема передбачено, що підручники (крім електронних) з окремих навчальних предметів, що були раніше видані за кошти державного бюджету, за рішенням МОН можуть бути повторно видані, у тому числі іншим видавцем, без

проведення конкурсного відбору з урахуванням результатів їх вибору закладами освіти.

Крім того, змінами внесеними до Порядку передбачено доставку підручників, посібників до закладів освіти, за результатами конкурсного відбору, до початку навчального року.

Наказами МОН з метою якісного відбору підручників нормативно збільшено час, необхідний для ознайомлення закладів освіти з усіма запропонованими фрагментами електронних версій оригінал-макетів підручників; з метою недопущення видання за бюджетні кошти підручників для осіб з особливими освітніми потребами без проведення конкурсного відбору **забезпечено у 2020 році відбір навчальної літератури для дітей з особливими освітніми потребами на конкурсних засадах.**

Для вирішення питання розроблення норм витрат паперу на виготовлення підручників, посібників для сучасного поліграфічного обладнання та їх затвердження МОН звернулося до закладів вищої освіти та наукових установ, що належать до сфери управління МОН та спеціалізуються на питаннях видавничої справи, щодо розроблення норм витрат паперу на виготовлення підручників, посібників для сучасного поліграфічного обладнання та їх затвердження.

З метою приведення нормативно-правових актів у відповідність до законодавства України втратив чинність наказ МОН від 14.12.2012 № 1427 «Про затвердження Порядку забезпечення студентів вищих навчальних закладів, учнів загальноосвітніх і професійно-технічних навчальних закладів та вихованців дошкільних навчальних закладів підручниками та навчальними посібниками, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України».

МОН 23.07.2020 звернулося до голів обласних та Київської міської держадміністрацій з проханням взяти під особистий контроль питання своєчасної доставки підручників до районних (міських) відділів освіти, об'єднаних територіальних громад та закладів середньої освіти. Обласні державні адміністрації інформують Міністерство про стан виконання плану доставки підручників адресатам. Узагальнені дані про доставку підручників до областей розміщуються на сайті ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» (<https://imzo.gov.ua/vydannia-ta-dostavka-pidruchnykyiv-u-2020-rotsi/>), а також організовано телефонну «гарячу лінію». Також МОН звернулося до департаментів (управлінь) освіти і науки обласних, Київської міської державних адміністрацій щодо забезпечення навчання

на базі обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти фахівців інклюзивно-ресурсних центрів з використання методик для проведення комплексної оцінки розвитку дітей з особливими освітніми потребами відповідно до навчальної програми «Користування психодіагностичними методиками WISC-IV, Leiter-3, Conners-3, PEP-3 та CASD», затвердженої наказом МОН від 17.05.2019 № 671 «Про деякі питання організації навчання фахівців інклюзивно-ресурсних центрів».

МОН 28.10.2020 звернулося до керівників органів управління освітою обласних, Київської міської державних адміністрацій, закладів загальної середньої освіти щодо аналізу інвентаризації підручників українською мовою для 5–11 класів, проведеного за допомогою інформаційно-телекомунікаційної системи «Державна інформаційна система освіти»,

Станом на 18.12.2020 за оперативною інформацією департаментів (управлінь) освіти і науки обласних, Київської міської державних адміністрацій протягом 2020 року **на базі обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти пройшли відповідне навчання 170 фахівців Інклюзивно-ресурсних центрів, продовжують навчання 247 фахівців.**

Державною науковою установою «Інститут модернізації змісту освіти» розроблено та затверджено на засіданні тендерного комітету форму типового договору про видання підручників за бюджетні кошти. Крім того, для ефективного планування логістичних процесів доставки підручників та посібників до регіонів від видавництва отримано інформацію щодо способу пакування та фасування друкованої продукції; з метою контролю виконання зобов'язань виконавцями послуг у договорах про видання підручників та посібників за бюджетні кошти у 2020 році передбачено складання переліку пунктів навантаження та плану-графіка навантаження з зазначенням дати, місця та обсягу підручників та посібників для транспортування; встановлено також термін складання звіту про стан виконання таких договорів.

За результатами аудиту відповідно до складеного протоколу про адміністративне правопорушення, передбачене частиною першою статті 164¹⁴ Кодексу України про адміністративні правопорушення, на секретаря тендерного комітету ІМЗО **накладено адміністративне стягнення у виді штрафу на суму 1700 гривень.**

Рахункова палата

Аудит ефективності виконання заходів з протидії захворюванню на туберкульоз

(рішення Рахункової палати від 18.08.2020 № 22-2)

Об'єкти контролю:

МОЗ, Державна установа «Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України», Державна установа «Інститут медицини праці імені Ю. І. Кундієва Національної академії медичних наук України».

Охоплений контрольним заходом період:
2018–2019 роки

Предмет контрольного заходу:

- заходи з протидії захворюванню на туберкульоз

- КПКВК 2301400 в частині закупівлі матеріальних цінностей для діагностики та лікування туберкульозу; матеріальні цінності для діагностики та лікування цього захворювання, закуплені за кошти Глобального фонду для боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією

Обсяг коштів, перевічених контрольним заходом:
1 млрд 720,1 тис. грн

Аудит проводився паралельно з ВОА Азербайджану, Білорусі, Вірменії, Грузії в рамках реалізації проєкту

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Впродовж останніх років спостерігається тенденція до зменшення темпів захворювання на туберкульоз, однак рівень захворюваності, як і 25 років тому, перевищує епідемічний поріг (50 випадків на 100 тис. населення). При цьому за даними ВООЗ, щороку в Україні не виявляється близько 25 % випадків захворювання на туберкульоз, що призводить до подальшого його поширення.

Державна політика, сформована МОЗ у сфері протидії захворюванню на туберкульоз, не забезпечує ефективної відповіді на епідемію туберкульозу в Україні, яка триває з 1995 року, а отже, підлягає суттєвому перегляду.

З метою протидії захворюванню на туберкульоз центральними та місцевими органами виконавчої влади здійснювалася робота за Планом заходів щодо реалізації Стратегії забезпечення сталої відповіді на епідемії туберкульозу, в тому числі хіміорезистентного, та ВІЛ-інфекції/СНІДу на період до 2020 року.

Проте протягом 2017–2019 років у повному обсязі виконано лише 20,7 % заходів. Визначені у ньому джерела фінансування заходів не містять обсягів коштів, а показники виконання заходів – цифрових значень, що ускладнює комплексну оцінку ефективності здійснених витрат та результатів досягнення цілей.

МОЗ і ДУ «Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України» (далі – Центр) не володіють інформацією щодо загального обсягу коштів, використаних на протидію захворюванню на туберкульоз, за винятком коштів державного бюджету в обсязі 729 млн грн, використаних на закупівлю матеріальних цінностей для діагностики та лікування туберкульозу, і Глобального фонду у сумі 2,7 млн грн – на виконання заходів із навчання. В той же час, за інформацією обл(міськ)держадміністрацій, з місцевих бюджетів на утримання протитуберкульозних закладів використовувалося понад 2 млрд грн щороку.

Неналежно також була профілактика захворюваності.

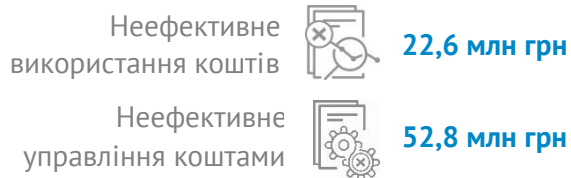
Показники успішності лікування хворих на

Німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ) «Посилення спроможності вищих органів аудиту країн східного партнерства здійснювати моніторинг досягнення цілей сталого розвитку порядку денного ООН на період до 2030 року»

туберкульоз, визначені ВООЗ, в Україні не досягнуті.

МОЗ і Центр належно не моніторили забезпеченість потреби регіонів України у медичних виробках для діагностики туберкульозу та лікарських засобів для його лікування. Наслідок – через закінчення терміну придатності не використано лікарських засобів, закуплених коштом Глобального фонду на 20,9 млн грн та державного бюджету на 1,7 млн гривень. Крім того, існує ризик невикористання лікарських засобів ще 52,8 млн грн до завершення терміну придатності, придбаних за бюджетні кошти.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Міністерству охорони здоров'я України:

- переглянути державну політику у сфері протидії захворюванню на туберкульоз з метою підвищення рівня обізнаності населення з питань туберкульозу, забезпечення раннього виявлення хворих, у тому числі з уразливих на туберкульоз груп населення, підвищення рівня ефективності лікування таких хворих для подолання епідемії туберкульозу і виконання взятих Україною міжнародних зобов'язань;
- спільно з ДУ «Національний інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф. Г. Яновського Національної академії медичних наук України» і місцевими органами виконавчої влади розробити конкретні заходи щодо реформування протитуберкульозних закладів з урахуванням особливостей епідемічної ситуації в адміністративно-територіальних одиницях та матеріальної бази закладів, кваліфікації медичного персоналу, забезпечення доступності населення до медичної допомоги;
- спільно з Центром переглянути визначені критерії відбору хворих на туберкульоз та встановити пріоритетні категорії таких хворих для медико-соціального супроводу;
- провести аналіз забезпечення потреби адміністративно-територіальних одиниць України у витратних матеріалах для діагностики туберкульозу та лікарських засобах для його лікування з метою уникнення фактів їх невикористання через закінчення терміну придатності;

- спільно з Центром запровадити дієву систему внутрішнього контролю за використанням матеріальних цінностей для діагностики та лікування хворих на туберкульоз, закуплених коштом державного бюджету та Глобального фонду;
- переглянути Порядок надання первинної медичної допомоги, затверджений наказом МОЗ від 19.03.2018 № 504, передбачивши алгоритм дій для своєчасного виявлення хворих на туберкульоз;
- внести зміни до чинних нормативних актів, якими передбачити врахування даних щодо випадків пізнього виявлення хворих на туберкульоз та випадків встановлення діагнозу «туберкульоз» після смерті серед громадян, з якими укладені декларації, при визначенні обсягу оплати праці лікарів, які надають первинну медичну допомогу.

РЕАГУВАННЯ

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18.11.2020 № 1463-р затверджено План заходів щодо реалізації Державної стратегії розвитку системи протитуберкульозної медичної допомоги населенню на 2020–2023 роки.

МОЗ розроблено та 21.10.2020 оприлюднено на офіційному сайті для громадського обговорення проєкт розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження Плану заходів на 2021–2023 роки щодо реалізації Державної стратегії у сфері протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу, туберкульозу та вірусним гепатитам на період до 2030 року».

Також МОЗ 19.10.2020 затверджено План заходів щодо усунення порушень та недоліків, виявлених під час аудиту Рахункової палати.

2.10. Заходи у сфері АПК, природоохоронної діяльності та запобігання надзвичайним ситуаціям

Рахунковою палатою у 2020 році проведено 3 заходи державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), що присвячені питанням АПК, природоохоронної діяльності та запобігання надзвичайним ситуаціям.

За результатами зазначених заходів встановлено порушень і недоліків на загальну суму майже **6,9 млрд грн**, що становить **26,2 %** загальної суми встановлених порушень та недоліків за звітний рік.

Відповідальний за здійснення контрольних заходів – член Рахункової палати **Богун Віктор Павлович**.

- Аудит ефективності використання Національною академією аграрних наук України коштів державного бюджету та управління об'єктами державної власності, що мають фінансові наслідки для державного бюджету
- Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на підтримку у безпечному стані енергоблоків та об'єкта «Укриття» та заходи щодо підготовки до зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС
- Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на ліквідацію та екологічну реабілітацію території впливу гірничих робіт державного підприємства «Солотвинський солерудник» Тячівського району Закарпатської області.

Рахункова палата

Аудит ефективності використання Національною академією аграрних наук України коштів державного бюджету та управління об'єктами державної власності, що мають фінансові наслідки для державного бюджету

(рішення Рахункової палати від 09.06.2020 № 13-1)

Об'єкти контролю:

Національна академія аграрних наук України, 15 підпорядкованих їй інститутів, 6 дослідних станцій, 24 дослідних господарства та Біосферний заповідник «Асканія-Нова»

Охоплений контрольним заходом період:
2018–2019 роки

Предмет контрольного заходу:

кошти державного бюджету, виділені НААН за бюджетними програмами КПКВК 6591020; КПКВК 6591060; КПКВК 6591080; КПКВК 6591100; об'єкти державної власності, що перебувають в управлінні НААН.

Обсяг коштів, перевічених контрольним заходом:
2 млрд 463,1 млн грн

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Наукова та науково-технічна діяльність НААН є недостатньою для забезпечення належного розвитку галузей агропромислового комплексу.

Громіздка, багаторівнева з централізованою системою управління структура НААН на сьогодні не сприяє належній діяльності, а отже потребує оптимізації та реформування.

Державну атестацію не пройшли 17,9 % наукових установ мережі НААН. У зв'язку з низьким рівнем наукової діяльності 34,5 % наукових установ НААН не включено до Державного реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави, діяльність яких має важливе значення для розвитку науки, економіки і виробництва.

Наукове супроводження в галузі агропромислового комплексу, яке є метою створення наукових установ і їх фінансування з державного бюджету, у 2018 та 2019 роках отримали відповідно 9,7 і 8,3 % суб'єктів господарювання. Кількість укладених науковими установами НААН ліцензійних договорів та угод про використання об'єктів права інтелектуальної власності за останні 10 років скоротилася більше ніж у три рази. За останні 5 років половиною бюджетних наукових установ НААН не укладались такі угоди взагалі, оскільки результати наукової діяльності цих установ не користувались попитом серед сільгосптоваровиробників та підприємств сфери АПК.

НААН, якій на праві господарського відання належить державне майно (первісною вартістю 5,6 млрд грн), передала його в оперативне управління державним підприємствам та бюджетним установам. При цьому відомості про третину земельних ділянок, які перебувають у постійному користуванні установ, організацій та підприємств мережі НААН, до Державного земельного кадастру не внесені, чим не дотримано вимоги Земельного кодексу України.

Діяльність державних підприємств та організацій, які перебувають у віданні НААН, здійснювалась недостатньо ефективно. Причинами низької ефективності є те, що урожайність основних сільськогосподарських культур у

державних підприємствах НААН в 2018 та 2019 роках **була нижчою, ніж в середньому в Україні**. Під час реалізації виробленої продукції **не враховувались тенденції ринку сільськогосподарської продукції**, а придбання сировини та матеріалів за завищеними цінами при виробництві продукції **призвело до завищення її собівартості**.

Використано з порушенням
вимог чинного
законодавства

880,8 млн грн

Нецільове використання
бюджетних коштів

589,5 млн грн

Неефективне
використання коштів

10,8 млн грн

Неефективне
управління коштами

1,3 млн грн

Неналежне ведення
бухгалтерського обліку

102,4 млн грн

Недоплати
до бюджету за результатами
фінансово-господарської
діяльності суб'єктів
господарювання

9,2 млн грн

Недоотримання чистого
доходу (виручки)
державними
підприємствами через
неефективне управління
державним майном

3 683 млн грн

Завищення
собівартості продукції

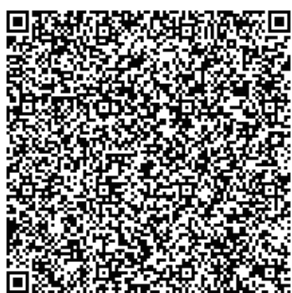

152 млн грн

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Кабінету Міністрів України:

- внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо основних засад і напрямів державної політики у сфері наукової та науково-технічної діяльності; пропозиції щодо визначення пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки;
- схвалити Концепцію реформування аграрної науки України;
- розглянути можливість внесення змін до законодавства з метою удосконалення механізмів фінансування наукових установ, які перебувають у віданні НААН, та недопущення затягування процедури банкрутства;

- зупинити реалізацію бюджетної програми за КПКВК 6591080 «Здійснення заходів щодо підтримки науково-дослідних господарств» у наступному бюджетному періоді у зв'язку з її неефективністю.

Національній академії аграрних наук України вжити заходів щодо:

- впровадження завершених наукових розробок у виробництво;
- своєчасної державної реєстрації відповідних прав інтелектуальної власності на наукові розробки;
- забезпечення належного фінансування Біосферного заповідника «Асканія-Нова» з метою підтримки відповідного рівня його функціонування та збереження природно-заповідного фонду;
- притягнення до відповідальності керівників наукових установ, що перебувають у віданні НААН, які не забезпечили в установленому порядку державну атестацію наукової установи, реорганізацію чи ліквідацію;
- затвердження стратегічних планів розвитку державних підприємств та контроль за їх виконанням;
- обов'язкове подання державними підприємствами планів заходів з підвищення операційної ефективності строком на три роки;
- проведення інвентаризації об'єктів нерухомого майна;
- внесення до Державного земельного кадастру відомостей про земельні ділянки, які перебувають у користуванні суб'єктів господарювання її відання;
- проведення реєстрації речових прав на нерухоме майно підприємств, установ, організацій відання НААН.

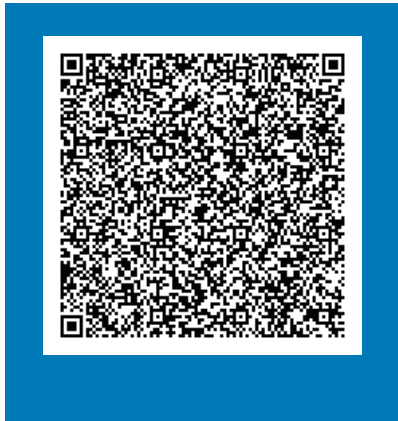
Про виявлені ознаки кримінального правопорушення при здійсненні аудиту поінформовано **Офіс Генерального прокурора**.

РЕАГУВАННЯ

НААН розірвано контракти із керівниками 6 наукових установ 16 державних підприємств, які не забезпечили належне використання коштів державного бюджету та управління об'єктами державної власності.

Наказом НААН від 14.08.2020 № 51 зобов'язано керівників установ, підприємств та організацій мережі НААН забезпечити проведення суцільної інвентаризації об'єктів нерухомого майна, включаючи земельні ділянки, об'єкти незавершеного будівництва,

оформлення права власності на об'єкти нерухомості та права користування земельними ділянками.

Підприємствами мережі НААН в Державному земельному кадастрі зареєстровано 40 тис. га земельних ділянок, документи на решту 115 тис. га землі знаходяться на розгляді в Держгеокадастрі.

Припинено реалізацію бюджетної програми за КПКВК 6591080 «Здійснення заходів щодо підтримки науково-дослідних господарств».

Рахункова палата

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на підтримку у безпечному стані енергоблоків та об'єкта «Укриття» та заходи щодо підготовки до зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС

(рішення Рахункової палати від 09.06.2020 № 13-2)

Об'єкти контролю:

Міністерство енергетики
та захисту довкілля
України, Державне
агентство України з
управління зоною
відчуження, Державне
спеціалізоване
підприємство
«Чорнобильська АЕС»,
Державне спеціалізоване
підприємство «Центральне
підприємство з
поводження з
радіоактивними
відходами», Інститут
проблем безпеки атомних
електростанцій
Національної академії
наук України

Охоплений контрольним
заходом період:
2018–2019 роки

Предмет аудиту:

КПКВК 2408120
«Підтримка у безпечному
стані енергоблоків та
об'єкта «Укриття» та
заходи щодо підготовки
до зняття з експлуатації
Чорнобильської АЕС»
КПКВК 6541140
«Здійснення науково-
дослідницьких та
дослідно-
конструкторських робіт
Інститутом проблем
безпеки атомних
електростанцій
Національної академії
наук України»

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Загальнодержавна програма зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему в планових обсягах та у встановлені терміни не виконується.

З шести очікуваних результатів виконання досягнуто тільки два: завершення будівництва та введення в експлуатацію сховища відпрацьованого ядерного палива і конфайнмента над об'єктом «Укриття». Загальне відставання виконання Загальнодержавної програми за термінами в цілому становить майже 6 років, за окремими ключовими напрямками – понад 2 роки.

Згідно зі звітом про виконання Загальнодержавної програми, підготовленим ДАЗВ, станом на 01.01.2020:

ступінь реалізації етапу остаточного закриття та консервації першого, другого, третього енергоблоків Чорнобильської АЕС становить лише 4,4 %;

систему поведження з радіоактивними відходами в повному обсязі не створено: з передбачених трьох об'єктів інфраструктури для поведження з радіоактивними відходами та відпрацьованим ядерним паливом створено лише один;

будівельні роботи на сховищі відпрацьованого ядерного палива – 2 та новому безпечному конфайнменті закінчено, проте об'єкти в експлуатацію остаточно не введено, а отже, належний рівень їх захисту не забезпечено.

Неефективне
управління коштами

17 млн грн

Використано з
недотриманням вимог
законодавства

37,8 млн грн

Використано з
ознаками нецільового
використання коштів

339,9 млн грн

Нанесено збитків
державному бюджету

19,6 млн грн

Обсяг коштів,
перевіраних контрольним
заходом:

2 млрд 734,2 млн грн

Нерезультативне
використання коштів

725,2 млн грн

Непродуктивне
використання коштів

47,2 млн грн

Неекономне
використання коштів

240,4 млн грн

Науково-технічна та інформаційна підтримка робіт щодо зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему протягом 2018–2019 років фактично не здійснювалася.

Термінового вирішення потребують питання фінансового забезпечення відшкодування витрат Пенсійному фонду України на виплату та доставку пільгових пенсій, а також встановлення заробітної плати працівникам ДСП «ЧАЕС» в розмірі, не нижчому від середньої заробітної плати працівників відповідних професій та посад на діючих атомних електростанціях України.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Кабінету Міністрів України доручити Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України, Міністерству фінансів України та іншим уповноваженим центральним органам виконавчої влади за участі Національної академії наук України та громадськості підготувати узгоджені пропозиції щодо:

- науково обґрунтованих концептуальних підходів до зняття з експлуатації атомних електростанцій, у тому числі Чорнобильської АЕС;
- концепції нової Загальнодержавної програми зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему з 2020 року та в подальшому – проєкт відповідної Загальнодержавної програми;
- джерел, прогнозованих обсягів фінансування і термінів виконання за кожним об'єктом фінансування на довгостроковий, середній та короткостроковий періоди;
- критеріїв оцінки результативних показників виконання заходів за кожним об'єктом фінансування;
- визначення суб'єктів господарювання, на балансі яких перебувають об'єкти фінансування, виконавців за відповідними напрямками виконання бюджетної програми;

- реалізації державних інвестиційних проєктів за об'єктами, визначеними Загальнодержавною програмою, та заходами, які здійснюються на таких об'єктах; виокремлення видатків державного бюджету, які спрямовуються на соціальне забезпечення працівників, задіяних у заходах із зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему, в окрему бюджетну програму.

Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України та Державному агентству України з управління зоною відчуження:

- розробити та ініціювати внесення змін до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки у безпечному стані енергоблоків та об'єкта «Укриття» і здійснення заходів щодо підготовки до зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС;
- надати на розгляд Кабінету Міністрів України пропозиції щодо внесення змін до Загальнодержавної програми
- розглянути доцільність виконання Загальнодержавної програми шляхом розроблення та реалізації державних інвестиційних проєктів за заходами програми та запровадження нової бюджетної програми для виконання Загальнодержавної програми за напрямом соціального забезпечення тощо.

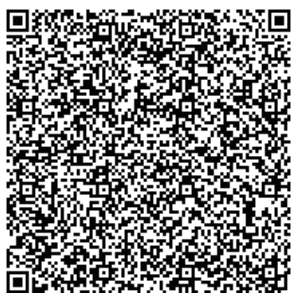

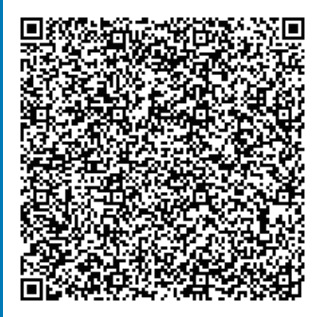
РЕАГУВАННЯ

Відповідно до затверджених планів заходів щодо усунення виявлених порушень і недоліків за результатами здійсненого аудиту **Державне агентство України з управління зоною відчуження та Державне спеціалізоване підприємство «ЧАЕС» станом на 01.01.2021 розпочали роботу за всіма заходами.**

Зокрема, **ДАЗВ розроблено законопроект «Про внесення змін до Загальнодержавної програми зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему» на період з 2021 до 2031 роки.** Проєкт Закону здійснив усі процедури щодо проходження Стратегічної екологічної оцінки та 23.09.2020 направлений на погодження до Мінфіну, однак станом на 01.01.2021 висновок від Мінфіну не отримано.

Указом Президента України від 09.12.2020 № 556/2020 дано завдання Кабінету Міністрів України **опрацювати питання щодо актуалізації загальнодержавної цільової екологічної програми поводження з радіоактивними відходами та**

**загальнодержавної програми зняття з експлуатації
Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта
«Укриття» на екологічно безпечну систему.**

ДСП ЧАЕС, з метою захисту інтересів підприємства, та, враховуючи незгоду з прийнятими судами рішеннями, здійснюється їх оскарження в апеляційному або касаційному порядку. Крім того, виплати, пов'язані з поновленням працівників на роботі, здійснюються/будуть здійснюватися за рахунок власних надходжень підприємства.

Законодавець не передбачив у Загальнодержавній програмі відшкодування витрат на виплату і доставку пільгових пенсій окремим категоріям громадян. Законопроекти з цього питання вже декілька років вносяться до Верховної Ради України (зокрема законопроект за реєстр. № 2380 від 05.11.2019).

Рахункова палата

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на ліквідацію та екологічну реабілітацію території впливу гірничих робіт державного підприємства «Солотвинський солерудник» Тячівського району Закарпатської області

(рішення Рахункової палати від 27.10.2020 № 28-2)

Об'єкти контролю:

Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України та державне підприємство «Виробнича дирекція з ліквідації Солотвинського солерудника»

Охоплений контрольним заходом період:

2018–2019 роки та I півріччя 2020 року

Предмет контрольного заходу:

КПКВК 2801160 (2018 рік) та КПКВК 2801160 / 1201080 (2019 рік)
«Ліквідація та екологічна реабілітація території впливу гірничих робіт державного підприємства «Солотвинський солерудник» Тячівського району Закарпатської області»

Обсяг коштів, перевічених контрольним заходом:

17,6 млн грн

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Заходи з ліквідації надзвичайної ситуації державного рівня (схвалені ще у 2012 році), що виникла на державному підприємстві «Солотвинський солерудник» та у смт Солотвино, які розподілені на три черги і мали бути завершені у 2019 році, станом на 01.07.2020 виконані лише за першою чергою на 22,4 відсотка. Як наслідок, не забезпечено запобігання поширенню та ліквідацію надзвичайної ситуації державного рівня, яка виникла 10 років тому на ДП «Солотвинський солерудник» та у смт Солотвино.

Обсяг коштів, який виділявся з державного бюджету в плановому порядку, **був недостатнім** і забезпечував лише поточне функціонування одержувача бюджетних коштів державного підприємства «Виробнича дирекція з ліквідації Солотвинського солерудника» та **унеможлиблював виконання запланованих робіт, стан фінансування та використання коштів державного бюджету був незадовільним.**

Продовжують збільшуватися об'єми карстових провалів, зокрема у період з лютого 2009 року по серпень 2020 року – майже втричі, до 5,46 млн куб. м, при цьому в січні-серпні 2020 року – більш як на 1000 куб. метрів.

Інтенсивно деформується земна поверхня в зоні впливу гірничих робіт ДП «Солотвинський солерудник». **У зоні впливу небезпечних геологічних процесів перебувають житлові будинки та інфраструктурні об'єкти** смт Солотвино, населення якого становить понад 8 тис. чол., зокрема, дві школи, лікарня, мережа централізованого водопостачання та водовідведення, лінія електромереж, ділянка автодороги державного значення Мукачево – Рогатин. Спостерігається просування провальних воронок у борті Чорного Мочара до сміттєзвалища.

На тлі фактичної відсутності практичних заходів з ліквідації та екологічної реабілітації території впливу гірничих робіт ДП «Солотвинський солерудник» виникли нові екологічні ризики, пов'язані, зокрема, з управлінням відходами в смт Солотвино, які

потрапляють до карстових провалів, несанкціонованим відбором води з карстових провалів, а також ризики забруднення питної води в смт Солотвино та вод ріки Тиси.

Нерезультативне
використання коштів

9,2 млн грн

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Кабінету Міністрів України:

- розробити та прийняти Стратегію екологічної та економічної реабілітації території Солотвинського солерудника та смт Солотвино Тячівського району Закарпатської області;
- вжити заходів щодо підготовки проєктів актів законодавства для удосконалення положень Гірничого закону України у зв'язку з втратою чинності законів України «Про підприємства в Україні», «Про аварійно-рятувальні служби», «Про цивільну оборону України» та «Про пожежну безпеку»;
- розглянути питання подальшого використання житла та інфраструктурних об'єктів, які збудовано у 2013 році в с. Теремля Тячівського району Закарпатської області для переселення мешканців смт Солотвино, що проживають у прогнозованій зоні деформації земної поверхні, та до тепер використовуються частково;
- зобов'язати Міністерство розвитку громад та територій України внести до Кабінету Міністрів України пропозиції щодо сприяння комплексному соціально-економічному розвитку смт Солотвино, у тому числі щодо розвитку на його території рекреаційної діяльності;
- зобов'язати відповідні центральні органи виконавчої влади встановити належний контроль за станом охорони навколишнього природного середовища.

Міністерству розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України:

- ініціювати перед Кабінетом Міністрів України створення відповідної міжвідомчої комісії під керівництвом Віцепрем'єр-міністра України з метою поліпшення координації роботи центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування й інших зацікавлених організацій, діяльність яких може забезпечити розв'язання проблем, що виникли на державному

підприємстві «Солотвинський солерудник» та в смт Солотвино;

- вжити заходів щодо забезпечення коригування проєктної документації та належного фінансового забезпечення капітальних видатків для реалізації заходів з ліквідації та екологічної реабілітації території впливу гірничих робіт державного підприємства «Солотвинський солерудник»;
- забезпечити впровадження постійного комплексного еколого-геологічного моніторингу на території Солотвинського солерудника для об'єктивного встановлення масштабів поширення карстових процесів.

РЕАГУВАННЯ

Термін реагування не настав.

2.11. Заходи у сфері взаємовідносин Державного бюджету України з місцевими бюджетами

За цим напрямом Рахунковою палатою у звітному році здійснено 4 заходи державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) та встановлено порушень і недоліків на загальну суму **2,5 млрд грн**, що становить **9,6 %** загальної суми встановлених порушень та недоліків за звітний рік.

Відповідальний за здійснення контрольних заходів – заступник Голови Рахункової палати **Майснер Андрій Васильович**.

- Аудит ефективності використання коштів місцевих бюджетів Вінницької області у частині капітальних видатків, які визначаються функціями держави
- Аудит ефективності використання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження
- Аудит ефективності використання коштів субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам, спрямованих на розвиток системи екстреної медичної допомоги
- Аудит ефективності використання субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для деяких категорій осіб

Рахункова палата

Аудит ефективності використання коштів місцевих бюджетів Вінницької області у частині капітальних видатків, які визначаються функціями держави

(рішення Рахункової палати від 14.04.2020 №10-3)

Об'єкти контролю:

Департаменти фінансів, охорони здоров'я, будівництва, містобудування та архітектури Вінницької облдержадміністрації

Охоплений контрольним заходом період:

2018–2019 роки

Предмет контрольного заходу:

кошти обласного бюджету Вінницької області, спрямовані за КПКВК МБ 1517321, 1517322, 1517323, 1517324, 1517325, 1517330, 1517361, 1517367, 1517370, 0712010, 0717363, 0712152, 0717361, 0712020, 3719490, 0110180, 0813101, 0817361, 1517340, 1517363

Обсяг коштів, перевірених контрольним заходом:

397,8 млн грн

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Вінницькою обласною радою, як представницьким органом спільних інтересів територіальних громад сіл, селищ, міст області, **Вінницькою облдержадміністрацією**, як місцевим органом виконавчої влади в регіоні, та її окремими структурними підрозділами не забезпечено повною мірою ефективного управління і використання у 2018–2019 роках коштів місцевих бюджетів Вінницької області у частині капітальних видатків, які визначаються функціями держави.

Бюджетні призначення за тематикою аудиту в обласному бюджеті на 2018 і 2019 роки встановлені рішеннями Вінницької обласної ради у сумі майже 950 млн гривень. Фактично здійснено видатки у сумі 381 млн гривень. **Не проведено видатки на 267 млн грн, або щороку на рівні 28 %** затверджених бюджетних призначень.

У результаті не досягнуто цілей низки бюджетних програм щодо надання населенню якісних соціальних, освітніх і культурних послуг, що є наслідком нефінансування передбачених програмними документами робіт.

Зокрема **не здійснено:**

- **реконструкції** будівлі обласної станції переливання крові, ортопедичного та неврологічного відділень КУ «Жмеринська лікарня відновного лікування», відділення реабілітації для дітей з ураженням центральної нервової системи та порушенням опорно-рухового апарату Тульчинського обласного будинку дитини,
- **ремонту об'єктів** Печерської лікарні відновного лікування, а також **не завершено роботи з реконструкції окремих соціальних об'єктів**, серед яких будівля одного із корпусів Вінницької обласної клінічної лікарні ім. М. І. Пирогова, частина інфекційного відділення Вінницької обласної дитячої клінічної лікарні, приміщення адміністративної будівлі майбутнього лялькового театру.

За результатами аудиту дотримання законодавства з питань публічних закупівель **складено сім протоколів**

про адміністративні правопорушення за статтею 164¹⁴ КУпАП. За наслідками розгляду правопорушень Вінницьким міським судом винесено рішення визнати трьох посадових осіб винними у вчиненні адміністративних правопорушень та **накладено на двох осіб адміністративне стягнення у вигляді штрафу в розмірі 11,9 тис. грн на кожного**, ще одну особу звільнено від адміністративної відповідальності.

Про виявлені під час аудиту ознаки кримінальних правопорушень поінформовано **Генеральну прокуратуру України.**

Використано з
недотриманням вимог
законодавства

35,7 млн грн

Неефективне
використання коштів

63,4 млн грн

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Кабінету Міністрів України підготувати та внести на розгляд Верховної Ради України проєкт Закону України про внесення змін до Бюджетного кодексу України в частині визначення переліку видатків, які визначаються функціями держави і можуть бути передані на виконання АР Крим та місцевому самоврядуванню.

Міністерству розвитку громад та територій України розглянути питання щодо винесення на розгляд Атестаційної архітектурно-будівельної комісії питання позбавлення осіб – представників ДП «Архітектурно-будівельний інжиніринг», якими допущено підписання актів приймання будівельних робіт, що фактично не виконано, кваліфікаційних сертифікатів.

Вінницькій обласній раді:

- узгодити між собою інвестиційні проєкти (програми), визначені Стратегією збалансованого розвитку Вінницької області на період до 2020 року, Планом заходів з реалізації у 2018–2020 роках цієї Стратегії, Програмою економічного і соціального розвитку Вінницької області на 2020 рік;
- розглянути доцільність делегування Вінницькій обласній державній адміністрації повноважень щодо перерозподілу бюджетних призначень, крім міжбюджетних трансфертів соціального спрямування;
- передати 17 спеціалізованих автомобілів марки «RENAULT DUSTER» на загальну суму понад

9 млн грн на баланс місцевих амбулаторій сімейної медицини загальної практики, які функціонують;

- КНП «Авторемонтна база закладів охорони здоров'я Вінницької обласної ради» розірвати укладений з Вінницьким обласним комунальним спеціалізованим лісогосподарським підприємством «Віноблагроліс» договір оренди автомобіля марки SKODA OCTAVIA вартістю 539 тис. гривень.

Крім того, **поінформовано Державну податкову службу України** про можливі порушення платником податків ФОП Парицький законодавства, контроль за яким покладено на Службу, зокрема, про використання праці найманих осіб без належного оформлення трудових відносин та виплати доходів у вигляді заробітної плати без сплати податків до бюджету та **Державну службу України з питань праці** про виявлені ознаки порушення ФОП Парицький законодавства про працю щодо неоформлення та/або порушення порядку оформлення трудових відносин.

РЕАГУВАННЯ

Міністерством фінансів України у рамках реалізації Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні і відповідно до Плану заходів з реалізації нового етапу реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні на 2019–2021 роки передбачено прийняття законодавчих актів з метою формування ефективного місцевого самоврядування на всіх рівнях адміністративно-територіального устрою, розмежування повноважень з урахуванням принципу субсидіарності та повсюдності місцевого самоврядування.

Рішеннями Вінницької обласної ради передано 17 спеціалізованих автомобілів на баланс місцевих амбулаторій сімейної медицини загальної практики загальною вартістю понад 9 млн грн; додатково угодою розірвано договір оренди автомобіля SKODA OCTAVIA з Вінницьким обласним комунальним спеціалізованим лісогосподарським підприємством «Віноблагроліс».

Вінницькою обласною державною адміністрацією затверджено План заходів щодо виконання рекомендацій Рахункової палати, які реалізовано у повному обсязі.

Рахункова палата

Аудит ефективності використання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження

(рішення Рахункової палати від 25.02.2020 № 3-1)

Об'єкти контролю:

Мінрегіон, відділ освіти Маневицької РДА, комунальне підприємство «Маневицька центральна районна лікарня», управління благоустрою, інфраструктури та комунального господарства Нікопольської міської ради, виконком Дніпрорудненської міської ради, комунальна установа «Дніпрорудненська міська лікарня Дніпрорудненської міської ради Василівського району», управління капітального будівництва Миколаївської ОДА, управління житлово-комунального господарства та капітального будівництва Вознесенської міської ради, департамент інфраструктури міського господарства Южноукраїнської міської ради, департамент з питань будівництва та архітектури Рівненської ОДА, управління освіти виконавчого комітету Вараської міської ради, Славутський ліцей II–III ступенів Хмельницької обласної ради, виконавчий комітет Славутської міської ради, відділ освіти, молоді та спорту Ізяславської РДА

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Впроваджений механізм формування та надання субвенції у 2017–2019 роках не забезпечив одержання населенням (близько 800 тис. осіб), що проживає на території зони спостереження (далі – ТЗС) атомних електростанцій ДП НАЕК «Енергоатом», належної компенсації ризику, визначеної Законом України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».

Загальна сума субвенції на компенсацію ризику за 2017–2019 роки становила 412,5 млн гривень. Щороку на компенсацію ризику спрямовувалося 137,5 млн грн, що становить близько третини обсягу збору на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на території зони спостереження, одержаного до державного бюджету. В результаті населення, яке проживає на ТЗС, щороку недоотримувало передбаченої законодавством компенсації ризику на суму понад 250 млн гривень, а за 2017–2019 роки мешканці зон спостереження навколо АЕС недоотримали понад 800 млн грн компенсації ризику.

Лева частина виділених грошей – понад 310 млн грн з 353,3 млн грн пішли на будівництво та ремонт об'єктів соціальної інфраструктури; 32,6 млн грн – на ремонт захисних споруд цивільної оборони; 9,7 млн грн – на закупівлю препаратів калій-йоду, респіраторів, проведення навчання.

За ці кошти проведено ремонт на 91 захисній споруді та 472 об'єктах спеціальної соціальної інфраструктури – закладах освіти та медицини, дорожньої інфраструктури. Водночас аудит виявив, що ремонт на захисних спорудах у Волинській, Дніпропетровській, Запорізькій, Миколаївській, Рівненській та Хмельницькій областях суттєво не підвищив рівень їх готовності. Адже частина протирадіаційних укриттів розміщена у підвалах багатоквартирних будинків, де створено ОСББ. Комунальні служби часто мають проблеми з доступом до цих приміщень, а придбане обладнання та меблі для укриттів утримуються неналежно.

**Охоплений контрольним
заходом період:**
2017–2018 роки і 9
місяців 2019 року

**Предмет контрольного
заходу:**
КПКВК 2761350
«Субвенція з державного
бюджету місцевим
бюджетам на
фінансування заходів
соціально-економічної
компенсації ризику
населення, яке проживає
на території зони
спостереження»

**Обсяг коштів, перевірених
контрольним заходом:**
412,5 млн грн (з них
перевірено в регіонах –
135 млн гривень)

Механізм субвенції потребує вдосконалення за напрямками: зарахування збору до спеціального фонду державного бюджету; унормування системи контролю за його справлянням; урегулювання питання розподілу коштів субвенції між бюджетами об'єднаних територіальних громад (далі – ОТГ); чіткого визначення Порядком та умовами надання субвенції можливості спрямування коштів субвенції на виконання низки заходів з поліпшення умов проживання та праці населення, яке мешкає на ТЗС.

Незважаючи на те, що збір є неподатковим надходженням до бюджету та справляння його Податковим кодексом України не передбачено, адміністрування збору у 2017–2019 роках здійснювалося органами Державної фіскальної служби України. **Невизначення при цьому законодавством відповідальності за несвоєчасну та неповну сплату збору суб'єктами господарювання створило ризики недієвості контролю за його справлянням.**

За результатами контрольних заходів складено **сім протоколів про адміністративні правопорушення за статтею 164¹⁴ Кодексу України про адміністративні правопорушення.**

Використано з порушенням вимог чинного законодавства		4,9 млн грн
Неефективне використання коштів		11,1 млн грн
Неефективне управління коштами		59,2 млн грн
Порушення при закупівлях товарів, робіт і послуг		51,2 млн грн
Порушення законодавства з питань містобудівної діяльності		47,6 млн грн

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Кабінетові Міністрів України:

- забезпечити супроводження внесення змін до Бюджетного кодексу України з метою закріплення цільового принципу використання коштів збору шляхом віднесення його до джерел формування спеціального фонду державного бюджету;
- доручити Міністерству енергетики та захисту довкілля України підготувати та внести в

установленому порядку Кабінетові Міністрів України законопроект про внесення змін до Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» щодо унормування системи контролю за справлянням збору, визначення відповідальності за його сплату та урегулювання питання розподілу коштів субвенції між бюджетами відповідних ОТГ;

- доручити Мінекоенерго та Державній службі України з надзвичайних ситуацій розглянути питання стратегії створення захисних споруд цивільної оборони в зонах спостереження, зокрема про доцільність існування протирадіаційних укриттів у підвальних приміщеннях багатоквартирних житлових будинків та фінансування ремонтних робіт у них за рахунок коштів субвенції.

Міністерству енергетики та захисту довкілля України (наразі – Міністерство енергетики України):

- підготувати та внести на затвердження Кабінетові Міністрів України порядок та умови надання субвенції, в яких, зокрема, передбачити: граничні терміни внесення місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування пропозицій Мінекоенерго щодо переліків відповідних об'єктів і заходів; можливість спрямування коштів субвенції на виконання додаткових заходів з поліпшення умов проживання та праці населення, яке мешкає на ТЗС, в тому числі на фінансування заходів з благоустрою населених пунктів; право розпорядників бюджетних коштів на місцях визначати пріоритетність видатків за субвенцією в межах визначених Порядком та умовами надання субвенції напрямів використання її коштів;
- спільно з облдержадміністраціями областей, в яких проведено аудит, розробити та затвердити план заходів щодо виконання рекомендацій Рахункової палати, забезпечити подальшу їх реалізацію.

РЕАГУВАННЯ

За результатами розгляду рішення Рахункової палати Кабінет Міністрів України доручив відповідним органам вжити належних заходів для усунення виявлених недоліків та врегулювання проблемних питань.

Пропозиції Рахункової палати щодо внесення змін до Бюджетного кодексу України і Порядку та умов

надання субвенції, а також підготовки законопроекту про внесення змін до Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» **не реалізовано.**

На виконання рекомендацій Рахункової палати **Міністерством енергетики України 19.06.2020 затверджено План заходів з їх виконання.**

Рахункова палата

Аудит ефективності використання коштів субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам, спрямованих на розвиток системи екстреної медичної допомоги

(рішення Рахункової палати від 27.10.2020 № 28-1)

Об'єкти контролю:

Міністерство охорони
здоров'я України;
Вінницький, Донецький,
Одеський, Полтавський,
Тернопільський обласні та
Київський міський центри
екстреної медичної
допомоги і медицини
катастроф, департамент
охорони здоров'я КМДА,
КО «Київмедспецтранс»,
об'єднане
автогосподарство закладів
та установ охорони
здоров'я Полтавської
області, управління з
експлуатації майнового
комплексу Тернопільської
обласної ради

Охоплений контрольним заходом період:

2019 рік та I півріччя
2020 року

Предмет контрольного заходу:

КПКВК 2311470
«Субвенція з державного
бюджету місцевим
бюджетам на створення
оперативно-
диспетчерських служб, на
реалізацію пілотного
проекту щодо розвитку
системи екстреної
медичної допомоги у
Вінницькій, Донецькій,
Одеській, Полтавській,
Тернопільській областях
та м. Києві» (2019 рік);
КПКВК 2311470
«Субвенція з державного
бюджету місцевим
бюджетам на розвиток

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Кабінетом Міністрів України протягом останніх восьми років не розроблялося державної цільової програми, спрямованої на зміцнення матеріально-технічної бази системи екстреної медичної допомоги (далі – ЕМД), як це передбачено частиною першою статті 6 Закону України «Про екстрену медичну допомогу».

Протягом 7 років МОЗ не встановило порядку здійснення та розміру плати за проведення підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати домедичну допомогу, як це визначено Порядком підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати домедичну допомогу.

Окремими положеннями Порядку та умов надання субвенції створено умови для придбання в окремих учасників ринку спеціалізованого санітарного транспорту категорії N, який за показниками комфорту не відповідає потребам перевезення хворих або травмованих людей.

Внаслідок віднесення спеціалізованих санітарних автомобілів до медичних виробів постачальниками одержано податкових пільг з податку на додану вартість, за розрахунками, на 71,5 млн гривень.

Використано
з порушенням вимог
чинного законодавства

86,2 млн грн

Неефективне
використання коштів

252,1 млн грн

Неефективне
управління коштами

114,6 млн грн

Порушення при
закупівлях товарів,
робіт і послуг

714,9 млн грн

системи екстреної
медичної допомоги»

Обсяг коштів,
перевіраних
контрольним заходом:
1 млрд 42 млн грн

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Кабінетові Міністрів України:

- розглянути питання про доцільність розробки державної цільової програми розвитку системи ЕМД на відповідний період;
- забезпечити встановлення МОЗ порядку здійснення та розміру плати за проведення підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати домедичну допомогу;
- забезпечити оновлення державних стандартів, що визначають вимоги до спеціалізованих автомобілів ЕМД, шляхом доповнення їх вимогами щодо комфортного транспортування пацієнтів у невідкладному стані;
- вжити заходів для забезпечення використання майна, придбаного у 2012 році за кошти державного бюджету в рамках національного проєкту «Вчасна допомога».

Міністерству охорони здоров'я України:

- вдосконалити механізм централізованої закупівлі спеціалізованого санітарного транспорту ЕМД та засобів оснащення навчально-тренувальних відділів;
- в цілях бухгалтерського обліку забезпечити виокремлення постачальниками спеціалізованого санітарного транспорту у видаткових накладних та/або інших документах про передачу транспортних засобів вартості медичного обладнання, яким вони укомплектовані;
- організувати виконання заходів щодо розвитку системи ЕМД, передбачених Указом Президента України «Про невідкладні заходи з проведення реформ та зміцнення держави» та планом заходів щодо реалізації Концепції розвитку системи екстреної медичної допомоги, зокрема:
- оперативно внести на розгляд Кабінету Міністрів України проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення надання першої допомоги»;
- підготувати та затвердити нормативно-правовий акт з питань надання екстреної медичної допомоги, методичні матеріали і комунікаційні стратегії щодо проведення всеукраїнської інформаційної кампанії з метою зменшення кількості непрофільних викликів бригад ЕМД.

Вінницькій, Донецькій, Одеській і Полтавській облдержадміністраціям, Київській міській державній адміністрації та Тернопільській обласній раді вжити заходів щодо:

- забезпечення центрів ЕМД необхідною кількістю медичних працівників для укомплектування бригад ЕМД згідно з нормативами;
- пришвидшення виконання у відповідних регіонах ремонтних робіт у приміщеннях навчально-тренувальних відділів центрів ЕМД з метою належного використання придбаних у 2019 році манекенів-тренажерів.

РЕАГУВАННЯ

Термін реагування не настав.

Рахункова палата

Об'єкти контролю:

Мінсоцполітики,
Міністерство у справах
ветеранів України,
Міністерство розвитку
громад та територій
України, 29 об'єктів в
регіонах

**Охоплений контрольним
заходом період:**

2017–2019 роки та
6 місяців 2020 року

**Предмет контрольного
заходу:**

кошти субвенцій у
2017–2019 роках за
КПКВК 2511120,
2511190, 2511200,
2511210; у 2020 році – за
КПКВК 1511040, 1511050,
1511060, 1511070

**Обсяг коштів, перевірених
контрольним заходом:**

2 млрд 578,4 млн грн

Аудит ефективності використання субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для деяких категорій осіб

(рішення Рахункової палати від 10.11.2020 № 30-2)

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Запровадження з 2017 року надання з державного бюджету місцевим бюджетам субвенцій на виплату грошової компенсації для придбання житла ветеранам війни та членам їх сімей, які потребують поліпшення житлових умов та мають інвалідність внаслідок війни, **дало змогу розпочати реалізацію гарантій держави на їх соціальний захист у цій сфері як вияв шани за їх особистий внесок у захист незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України.**

Завдяки виділенню протягом 2017–2019 років 2 млрд грн грошової компенсації 1632 учасники антитерористичної операції, 369 воїнів-інтернаціоналістів, 22 постраждалих під час Революції Гідності та члени їх сімей змогли реалізувати закріплене за ними законодавством право на житло.

Водночас на час завершення аудиту право більше ніж 4 тис. ветеранів війни залишилося нереалізованим. На це за даними Міністерства у справах ветеранів України потрібно щонайменше 5 млрд грн та 10 років безперервного фінансування відповідних видатків у обсягах на рівні попередніх років.

Поряд з недостатністю щорічних обсягів фінансового забезпечення, негативно вплинуло на досягнення запланованих цілей неналежне планування та розподіл коштів субвенцій, недосконалість механізму забезпечення права таких осіб на житло та окремих положень законодавства, які регулюють питання взяття громадян на квартирний облік, призначення та виплати їм грошової компенсації. Це з боку окремих ветеранів війни породило низку зловживань своїм правом на отримання грошової компенсації, а службових осіб окремих місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування – невиконання або неналежне виконання своїх службових обов'язків при прийнятті рішень про визнання осіб потребуючими поліпшення житлових умов, призначенні їм грошової компенсації та визначенні її розміру.

Про виявлені під час аудиту ознаки кримінальних правопорушень поінформовано Генеральну прокуратуру України.

Використано
з порушенням вимог
чинного законодавства

32,5 млн грн

Неефективне
використання коштів

15,9 млн грн

Неефективне
управління коштами

3,4 млн грн

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Кабінетові Міністрів України:

– розробити та внести на розгляд Верховної Ради України законопроекти:

про внесення змін до Житлового кодексу Української РСР в частині осучаснення положень щодо забезпечення житлом громадян, які потребують соціального захисту;

про внесення змін до Бюджетного кодексу України в частині передбачення у переліку видатків, що здійснюються з бюджету Автономної Республіки Крим та обласних бюджетів, бюджетів територіальних громад, видатки на виплату грошової компенсації ветеранам війни за належні для отримання жилі приміщення;

– внести зміни до Правил реєстрації місця проживання, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 № 207, в частині удосконалення положень щодо реєстрації місця проживання/перебування осіб в Україні.

Міністерству соціальної політики України врахувати результати аудиту при формуванні та реалізації державної політики у сфері соціального захисту населення.

Міністерству у справах ветеранів України підготувати та внести на розгляд Кабінету Міністрів України проекти постанов про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 19.10.2016 № 719, від 28.03.2018 № 214, від 18.04.2018 № 280 та від 20.02.2019 № 206.

Міністерству розвитку громад та територій України:

– внести зміни до Порядку визначення та застосування показників опосередкованої вартості спорудження житла за регіонами України, затвердженого наказом Державного комітету України з будівництва та архітектури від 27.09.2005 № 174, в частині осучаснення порядку визначення опосередкованої вартості спорудження житла, а також

передбачення термінів опублікування таких показників;

– опрацювати разом з Міністерством фінансів України питання щодо фінансового забезпечення функціонування Єдиного державного реєстру громадян, які потребують поліпшення житлових умов.

РЕАГУВАННЯ

Термін реагування не настав.

**2.12. РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗІВ ЗВІТІВ Фонду державного майна України,
Антимонопольного комітету України,
Міністерства економічного розвитку і торгівлі України
(в частині аналізу функціонування системи публічних закупівель)**

Відповідно до Закону України «Про Рахункову палату», у звітному році проведено:

- аналіз звіту Фонду державного майна України за 2019 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету. Відповідальна – член Рахункової палати **Іванова Ірина Миколаївна**
- аналіз Звіту Антимонопольного комітету України за 2019 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету. Відповідальний – член Рахункової палати **Дідик Андрій Миколайович**
- аналіз щорічного звіту Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, що містить аналіз функціонування системи публічних закупівель та узагальнену інформацію про результати здійснення контролю у сфері закупівель. Відповідальний – член Рахункової палати **Богун Віктор Павлович**

Рахункова палата

Аналіз звіту Фонду державного майна України за 2019 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету

(рішення Рахункової палати від 08.09.2020 № 24-1)

Об'єкт контролю:

Фонд державного майна України

Охоплений контрольним заходом період:
2019 рік**Предмет контрольного заходу:**

Звіт про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна у 2019 році.

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Внаслідок невиконання Фондом державного майна України на кінець 2019 року планових надходжень від приватизації **Уряд зменшив планові показники в понад 24 рази – з 17,1 до 0,7 млрд гривень, але навіть такий план Фонд не виконав на 150 млн гривень.**

Невиконаний Фондом показник надходжень у сумі 16,4 млрд грн від приватизації державного майна покрито за рахунок збільшення запозичень, що призвело до зростання державного боргу та, відповідно, додаткових витрат державного бюджету з його обслуговування.

Продаж об'єктів великої приватизації у 2019 році не відбувся. Загальна сума доходу від продажу об'єктів малої приватизації становить 660 млн. грн, проте у додатку 3 до Звіту ФДМУ зазначено 622,1 млн грн, різниця – 37,9 млн гривень. За даними Річного звіту про виконання Державного бюджету України за 2019 рік сума надходжень становить 549,5 млн гривень.

При складанні Звіту ФДМУ Фондом не забезпечено достовірності окремих показників: надходження до державного бюджету від приватизації державного майна, кількості прийнятих в управління протягом року єдиних майнових комплексів державних підприємств, кількості нерухомого майна, що тимчасово не використовується у господарській діяльності підприємств та може бути передано в оренду.

Через недотримання затверджених наказом Фонду від 31.07.2018 № 1018 Методичних рекомендацій окремі розділи Звіту ФДМУ мають низку недоліків: не висвітлюються проблемні питання в сферах, що належать до повноважень Фонду, та шляхи їх вирішення.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Кабінетові Міністрів України забезпечити:

- обґрунтованість щорічного планування показників надходжень від приватизації державного майна та виконання запланованих показників;
- детальний аналіз нормативно-правових актів у сфері приватизації державного і комунального

майна, управління об'єктами державної власності, формування та ведення Реєстру корпоративних прав держави з метою оновлення з урахуванням сучасних економічних умов та розглянути питання про внесення відповідних змін до цих актів.

Фонд державного майна України забезпечити:

- при складанні звітів за наступні роки повноту і достовірність інформації та даних, окреслення проблемних питань у сферах, віднесених до повноважень Фонду, чітке дотримання структури звіту, визначеної Методичними рекомендаціями щодо складання річного звіту та щоквартальної аналітичної довідки про роботу Фонду та хід приватизації державного майна;
- дієвий контроль за щорічним досягненням запланованих показників надходжень від приватизації державного майна.

РЕАГУВАННЯ

Кабінет Міністрів України надав доручення ФДМУ вжити заходів до усунення виявлених недоліків. ФДМУ затвердив наказ від 11.12.2020 щодо врахування пропозицій та рекомендацій Рахункової палати, проте інформації щодо виконання плану заходів не надано, зокрема **не надано інформації щодо розгляду звіту ФДМУ за 2019 рік на засіданні колегії Фонду.**

Рахункова палата

Аналіз Звіту Антимонопольного комітету України за 2019 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету

(рішення Рахункової палати від 23.06.2020 № 14-2)

Об'єкт контролю:Антимонопольний комітет
України**Охоплений контрольним
заходом період:**
2019 рік**Предмет контрольного
заходу:**Звіт Антимонопольного
комітету України за
2019 рік

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Розрахунок економічного ефекту діяльності Антимонопольного комітету України у 2019 році становив 4,3 млрд грн, що на 0,3 млрд грн (8,2 %) більше, ніж у 2018 році. При цьому кількість припинених порушень у 2019 році становила 2071, що на 727 (54,1 %) більше, ніж у 2018 році.

Із 2071 порушення 1439 (69,5 %) припинено шляхом прийняття рішень про застосування передбаченої чинним законодавством відповідальності та 632 (30,5 %) – шляхом надання рекомендацій органами АМКУ.

Результати всебічної оцінки повноти і достовірності висвітленої у річному Звіті інформації про діяльність АМКУ свідчать, що інформація є неповною і частково не підтверджується фактичними даними. Розпочаті ще у 2015–2018 роках АМКУ дослідження ринків постійно відтерміновуються, що призводить до зміни товарних меж ринків, крім того, часові межі дослідження втрачають актуальність.

Із запланованих 18 заходів з дослідження ринків завершено лише один – підготовку та схвалення Звіту про результати дослідження ринку м'яса курячого (часові межі – 2016–2018 роки), розпочатий у 2016 році.

Крім того, у 2019 році Комітетом проводились окремі дослідження ринків, не включені до Плану роботи. Не закінчені в попередніх роках дослідження також не включались до Плану роботи, що свідчить про непрозорість у діяльності Комітету в частині проведення досліджень.

Порівняно з попередніми роками у діяльності АМКУ щодо накладення штрафів є значні позитивні зрушення: сума штрафів, накладених на суб'єктів господарювання, порівняно з попереднім роком, збільшилася на 8,4 млрд грн (у 31,3 раза), що насамперед зумовлено прийняттям майже в два рази більшої кількості рішень, об'єднанням справ, підсиленням доказової бази перед прийняттям рішення. Водночас аналіз інформації про сплату штрафів за 2019 рік засвідчив, що порівняно з

2017 роком цей показник зменшився на 185,9 млн грн (у 2,2 раза), порівняно з 2018 роком – на 28,1 млн грн (15,4 %). Отже, у 2018 і 2019 роках спостерігалася тенденція до несплати добровільно суб'єктами господарювання накладених штрафів, що свідчить про погіршення платіжної дисципліни підприємств та їх взаємодії з органами влади у сфері захисту економічної конкуренції. Під час аналізу інформації про сплату штрафів за 2019 рік також встановлено, що 88,2 % штрафів та пені сплачено суб'єктами господарювання за здійснені порушення законодавства про захист економічної конкуренції у попередні роки.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Антимонопольному комітету України:

- розробити і подати Кабінету Міністрів України пропозиції щодо внесення змін до Закону України «Про захист економічної конкуренції» у частині запровадження додаткової відповідальності засновників та керівників у разі доведення юридичних осіб – відповідачів, на яких органами Комітету накладено штрафи, до банкрутства (неплатоспроможності) з метою уникнення сплати накладених штрафів;
- розробити та затвердити документ для врегулювання алгоритму планування Комітетом діяльності на короткострокову (1 рік) і середньострокову (3 роки) перспективу;
- встановити пріоритети діяльності на соціально важливих ринках і завершення триваючих на них досліджень із відповідними конкретними рекомендаціями і заходами для учасників ринку та органів державної влади;
- вжити заходів для запровадження ведення єдиного реєстру рішень щодо розгляду скарг учасниками закупівель;
- розглянути дії Торгово-промислової палати України на предмет вивчення ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції під час видачі довідок про єдиного виробника/постачальника продукції/робіт/послуг на відповідність вимогам про захист економічної конкуренції;
- оприлюднювати на своєму офіційному сайті інформацію про план роботи на рік, зокрема з урахуванням пріоритетних заходів щодо діяльності Комітету.

РЕАГУВАННЯ

28.08.2020 затверджено **План заходів Антимонопольного комітету України щодо впровадження пропозицій**, зазначених у рішенні Рахункової палати про результати аналізу Звіту Антимонопольного комітету України за 2019 рік в частині, що впливає на виконання державного бюджету.

Рахункова палата

Об'єкт контролю:

Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України

Охоплений контрольним заходом період:
2019 рік

Предмет контрольного заходу:

звіт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, що містить аналіз функціонування системи публічних закупівель та узагальнену інформацію про результати здійснення контролю у сфері закупівель за 2019 рік

Аналіз щорічного звіту Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, що містить аналіз функціонування системи публічних закупівель та узагальнену інформацію про результати здійснення контролю у сфері закупівель

(рішення Рахункової палати від 30.06.2020 № 15-1)

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Аналіз даних, наведених у щорічному Звіті за 2019 рік, з питань здійснення контролю у сфері закупівель, зокрема обсягів виявлених у 2019 році недоліків та порушень, які стосуються використання понад 74 млрд грн, та скарг на процедури закупівель (лотів), загальна вартість яких перевищує 155 млрд грн, вказує на те, що **неналежне виконання законодавства про закупівлі є масштабним та всеохоплюючим.**

При здійсненні закупівель, вартість яких є меншою **порогових меж, замовники мали можливість уникати використання електронної системи закупівель (ЕЗЗ)**, у свою чергу проведення закупівель поза ЕЗЗ не дає можливостей для здійснення громадського контролю за витрачанням коштів платників податків.

Зловживання правом оскарження процедури закупівлі низкою учасників, які, штучно затягуючи проведення такої процедури закупівлі, **чинять тиск на замовників.**

Недоліки в організації контролю у сфері закупівель використовуються як організаторами, так і недобросовісними учасниками закупівель, що в свою чергу призводить до порушень принципів законодавства та до неправомірного і неефективного витрачання публічних коштів.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Кабінетові Міністрів України:

- з метою забезпечення належного виконання міжнародних зобов'язань України у сфері публічних закупівель відповідно до Угоди про асоціацію з ЄС посилити контроль за станом виконання Стратегії реформування системи публічних закупівель («дорожня карта»);
вжити заходів щодо встановлення:
- вимог до структури та змісту щорічного звіту, що містить аналіз функціонування системи публічних закупівель та узагальнену інформацію про результати здійснення контролю у сфері закупівель;

- порядку затвердження, оприлюднення та подання до Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України та Рахункової палати щорічного звіту, що містить аналіз функціонування системи публічних закупівель та узагальнену інформацію про результати здійснення контролю у сфері закупівель.

РЕАГУВАННЯ

Законом України від 19.09.2019 № 114-IX «Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення публічних закупівель», який набрав чинності 20 жовтня 2019 року та введений у дію 19 квітня 2020 року, передбачено підготовку та подання щорічного звіту, що містить аналіз функціонування системи публічних закупівель та узагальнену інформацію про результати здійснення контролю у сфері закупівель, за такими показниками, як кількісні і вартісні показники закупівель у розрізі процедур і предметів закупівель, рівень конкуренції, кількість скарг. Водночас нова редакція Закону не містить вимог та обмежень щодо структури, форми та наповнення щорічного звіту.

При цьому Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України вважає, що оскільки підстав для затвердження нормативно-правового акта про порядок складання та оприлюднення щорічного звіту цим Законом не передбачено, ураховуючи вимоги статті 19 Конституції України, аналіз здійснюватиметься з дотриманням вимог зазначеного Закону за такими показниками, як кількісні і вартісні показники закупівель у розрізі процедур і предметів закупівель, рівень конкуренції, кількість скарг.

2.13. РЕЗУЛЬТАТИ МІЖНАРОДНИХ КООРДИНОВАНИХ АУДИТІВ

Рахунковою палатою Рахунковою палатою протягом 2020 року в межах діяльності робочої групи EUROSAI з аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф, завершено два міжнародні аудити та затверджено звіти за результатами їх проведення.

Відповідальний за здійснення контрольних заходів – член Рахункової палати **Богун Віктор Павлович**.

- Міжнародний координований аудит попередження та ліквідації наслідків паводків
- Міжнародний аудит у сфері поводження з відходами та їх видалення

Рахункова палата

Міжнародний координований аудит попередження та ліквідації наслідків паводків

(рішення рахункової палати від 23.06.2020 № 14-3)

Об'єкти аудиту:

уповноважені органи країн
BOA – учасників аудиту та
на рівні ЄС, відповідальні
за реалізацію політики з
протиаводкового захисту

Охоплений аудитом період:

2015–2018 роки залежно
від національних програм
BOA – учасників аудиту

Предмет аудиту:

діяльність органів влади,
спрямована на створення,
розвиток і функціонування
систем прогнозування та
захисту від затоплень, у
тому числі в межах
міжнародного
співробітництва; кошти
державного бюджету,
виділені на зазначені цілі,
порядок їх використання

Учасники аудиту:

вищі органи аудиту
Республіки Білорусь,
Грузії, Республіки Польща,
Республіки Сербія,
України, Турецької
Республіки та
Європейський суд
аудиторів

Координатор аудиту:

BOA України

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Міжнародний аудит засвідчив, що у країнах, вищі органи аудиту (далі – BOA) яких брали участь в аудиті, та на рівні ЄС (відповідно до висновків Європейського суду аудиторів):

- нормативно-правові та організаційні засади планування та управління протиаводковими заходами загалом створено, проте є необхідність у подальшому доопрацюванні програмних документів, конкретизації розроблених політик, посиленні координації між уповноваженими органами та забезпеченні належного дотримання вимог європейського та національного законодавства;
- запроваджено систему управління ризиками затоплень за басейновим принципом та утворено районні органи управління річковими басейнами, проте комплексне управління ризиками затоплень не забезпечено більшістю цих країн, а міжнародні плани ризику затоплень на рівні міжнародних річкових басейнів не розроблені окремими країнами – членами ЄС;
- заходи, спрямовані на протиаводковий захист, не реалізовано ефективно, у тому числі через невчасне прийняття управлінських рішень;
- підходи до фінансування протиаводкових заходів є недосконалими та не забезпечують потребу в коштах, а плани управління ризиками затоплень не завжди визначають джерела фінансування;
- існує необхідність у покращенні прогнозованості ризиків затоплень у майбутньому та застосування просторового планування в управлінні ризиками повеней.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

BOA – учасники аудиту рекомендують урядам та уповноваженим органам своїх країн вживати належних заходів для створення, розвитку та функціонування систем прогнозування та захисту від паводків. Для цього, зокрема, необхідно:

- у стратегіях, програмах та планах дій встановлювати конкретні цілі політик, забезпечувати та

підтримувати взаємозв'язок між цілями, діями та фінансуванням заходів протипаводкового захисту;

- забезпечувати узгодження програмних документів, які регулюють питання протипаводкового захисту, із змінами чинного національного законодавства;

- країнам, які підписали Угоду про асоціацію, забезпечити гармонізацію національного законодавства із законодавством ЄС, зокрема Директивою про затоплення;

- забезпечити чітку координацію співпраці між органами, уповноваженими на здійснення протипаводкових заходів, порядок обміну необхідними даними та інформацією між ними, а також координоване управління ризиками затоплень у транснаціональних річкових басейнах;

- вжити необхідних заходів для підготовки планів управління ризиками затоплень, у тому числі міжнародних, карт уразливості від повеней та карт ризиків затоплень територій, здійснити впорядкування обліку водозахисних об'єктів;

- забезпечити контроль за реалізацією планів управління ризиками затоплень шляхом визначення кількісних показників заходів та показників ефективності;

- забезпечити належне фінансування протипаводкових заходів, у тому числі транскордонних заходів на міжнародних річкових басейнах, усунути недоліки із забезпеченням фінансування, особливо на стадії завершення проєктів, залучати джерела фінансування, альтернативні бюджетним коштам (державно-приватне партнерство, кредитні ресурси);

- визначати першочерговість об'єктів для фінансування на підставі об'єктивних та відповідних критеріїв;

- розробити та впровадити методику обліку збитків від затоплень з метою ефективного планування превентивних заходів;

- удосконалити систему прогнозування паводкопонебезпечних ситуацій, використовувати методи геопросторового планування до управління ризиками затоплень;

- посилити моніторинг вирубки лісів у прибережних зонах та враховувати у стратегічних документах заходи з відновлення лісів у річкових ущелинах.

РЕАГУВАННЯ

Відповідно до вимог національних законодавств країн BOA – учасників аудиту.

Рахункова палата

Міжнародний аудит у сфері поводження з відходами та їх видалення

(рішення рахункової палати від 23.06.2020 № 14-4)

Об'єкти аудиту:

національні органи виконавчої влади та інші суб'єкти, які мали повноваження прийняття управлінських рішень та несуть відповідальність за поводження з відходами

Охоплений аудитом період:

2015–2018 роки залежно від програм національних аудитів

Предмет аудиту:

діяльність органів влади, спрямована на покращення контролю та створення інфраструктури поводження з відходами та їх видалення, в тому числі в межах міжнародного співробітництва; кошти державного бюджету виділені на зазначені цілі, порядок їх використання

Учасники аудиту:

вищі органи аудиту Республіки Молдова, Республіки Сербія, України

Координатор аудиту:

ВОА України

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Для країн, ВОА яких брали участь в аудиті, спільними невідповідностями/прогалинами та проблемами в межах існуючих систем управління відходами є:

- відсутність інтегрованої, заснованої на заходах ієрархії управління та механізмі розширеної відповідальності виробника, системи управління відходами, яка застосовується в Європейському Співтоваристві;

- значні обсяги відходів (80–95 %), які щороку утворюються на території країн, залишаються в місцях їх утворення або видаляються на сміттєзвалища та полігони, при цьому лише незначна їх частина (3–10 %) передається на заготівельні пункти вторинної сировини для подальшої переробки. Будівництво сховищ тимчасового зберігання небезпечних та інших відходів, а також заводів для їх переробки не здійснюється, через, що сміттєзвалища та полігони займають значні території;

- національні нормативні акти у сфері поводження з відходами є неповними і неузгодженими, у тому числі з положеннями міжнародного законодавства та стандартів, зокрема Європейського Союзу. При цьому угодами про асоціацію з Європейським Союзом визначено дотримання країнами, які уклали такі угоди, норм і стандартів щодо екологічної безпеки;

- діяльність органів влади у сфері поводження з відходами, зокрема і через їх значну кількість, є недостатньо ефективною та узгодженою;

- урядами країн передбачаються кошти з державних бюджетів для досягнення цілей, визначених національною державною політикою у сфері управління відходами. При цьому внаслідок невчасного прийняття управлінських рішень уповноваженими органами та посадовими особами частина коштів не використана та повернена до бюджету або використана не за призначенням.

Результати міжнародного аудиту свідчать про необхідність посилення зусиль урядів для переходу з існуючої лінійної економіки до циркулярної, заснованої на максимальній переробці відходів, що утворюються на територіях країн, та створення

інтегрованої системи поводження з відходами відповідно до наявної в ЄС «ієрархії управління відходами» з метою зменшення негативного впливу на навколишнє середовище, здоров'я населення та запобігання виникненню екологічних та техногенних катастроф.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

ВОА – учасники аудиту рекомендують урядам своїх країн активізувати зусилля для більш широкого запровадження правових та економічних механізмів, спрямованих на запобігання утворенню відходів або зменшення їх обсягів та максимальну переробку (повторне використання). Для цього пропонується розробити та вжити таких заходів:

- посилити координацію, взаємодію та відповідальність державних органів влади з питань поводження з відходами, а також контроль за ефективним виконанням визначених їм функцій;
- узгодити національні нормативні акти у сфері поводження з відходами з вимогами міжнародного законодавства, зокрема визначеними угодами про асоціацію з країнами ЄС;
- посилити роль державного екологічного контролю, у тому числі у сфері поводження з відходами;
- підвищити рівень обізнаності громадян та суб'єктів господарювання з вимогами законодавства у сфері поводження з відходами; відповідальності за недотримання цього законодавства шляхом внесення змін до адміністративного та кримінального законодавства. Враховувати під час визначення збитків, завданих навколишньому середовищу забрудненням різними видами відходів, витрати, необхідні для ліквідації таких наслідків та відновлення навколишнього середовища;
- впровадити систему розширеної відповідальності виробника за принципом «забруднювач платить»;
- запровадити систему збору та повернення відходів упаковки, визначивши порядок фінансування відповідних заходів, перелік зобов'язань виробників відходів упаковки, вимоги до маркування упаковки та використання екоупаковки. Заборонити використання одноразового пластикового посуду та обмежити використання поліетиленового пакування;

- впровадити новітні природоохоронні та маловідходні технології виробництва та економічні механізми стимулювання суб'єктів господарювання до:

зменшення обсягів шкідливих викидів і відходів виробництва;

створення потужностей, які б відповідали міжнародним стандартам, з переробки, обробки та видалення небезпечних, промислових та інших відходів.

РЕАГУВАННЯ

Відповідно до вимог національних законодавств країн ВОА – учасників аудиту.

3. ВЗАЄМОДІЯ З ВЕРХОВНОЮ РАДОЮ УКРАЇНИ

Співпраця з Верховною Радою України є одним із основних пріоритетів у діяльності Рахункової палати.

У звітному періоді Рахункова палата продовжувала роботу із удосконалення взаємодії з комітетами Верховної Ради України. Розгляд і обговорення комітетами Верховної Ради України результатів проведених заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) та реагування на рішення Рахункової палати забезпечували реалізацію наданих Рахунковою палатою рекомендацій, насамперед органами виконавчої влади.

Представники Рахункової палати у 2020 році взяли участь у **139** засіданнях комітетів Верховної Ради України і підкомітетів, **38** засіданнях робочих груп, у парламентських слуханнях на тему «Організація протиракової боротьби в Україні. Проблеми та шляхи їх вирішення» та комітетських слуханнях комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики на тему «Концепція державної підтримки сільгосптоваровиробників в рамках реалізації аграрних реформ».

Протягом 2020 року питання за результатами здійснених Рахунковою палатою контрольних заходів розглядалися такими комітетами та підкомітетами Верховної Ради України:

- Комітетом з питань бюджету та його підкомітетами – 21 питання (у т. ч. 9 питань – Комітетом; 12 питань – підкомітетом з питань державного фінансового контролю та діяльності Рахункової палати);

- Комітетом з питань екологічної політики та природокористування – 1 питання;
- Комітетом з питань економічного розвитку – 1 питання;
- Комітетом з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування – 1 питання;
- Комітетом з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування – 1 питання.

Крім того, **члени Рахункової брали участь у засіданнях** комітетів Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки, з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, з питань транспорту та інфраструктури.

В засіданнях Рахункової палати у 2020 році під час розгляду звітів за результатами проведених контрольних заходів брали участь народні депутати України – представники 9 комітетів Верховної Ради України. Зокрема:

- з питань аграрної та земельної політики;
- з питань антикорупційної політики;
- з питань бюджету;
- з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування;
- з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва;
- з питань національної безпеки, оборони та розвідки;
- з питань правової політики;

- з питань транспорту та інфраструктури;
- з питань фінансів, податкової та митної політики.

Питання за результатами діяльності Рахункової палати не розглядалися такими комітетами:

- з питань аграрної та земельної політики;
- з питань антикорупційної політики;
- з питань гуманітарної та інформаційної політики;
- з питань енергетики та житлово-комунальних послуг;
- з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва;
- з питань інтеграції України до Європейського Союзу;
- з питань молоді і спорту;
- з питань освіти, науки та інновацій;
- з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин;
- з питань правової політики;
- з питань правоохоронної діяльності;
- з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України;
- з питань свободи слова;
- з питань фінансів, податкової та митної політики;
- з питань цифрової трансформації.

Упродовж 2020 року Рахункова палата ефективно співпрацювала з **Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету**: надавала звіти, висновки та інформацію, що використані при проведенні оцінки показників державного та місцевих бюджетів на стадії їх формування та виконання, висловлювала позицію щодо законопроектів, які впливають на показники бюджету, рішень Кабінету Міністрів України про розподіл за напрямками (об'єктами, заходами) бюджетних коштів, про перерозподіли (передачу) видатків між бюджетними програмами головних розпорядників бюджетних коштів, надсилала інформаційні матеріали та висновки щодо результатів аудитів.

Представники Рахункової палати брали участь у **49 засіданнях Комітету, у 73 засіданнях підкомітетів та у 34 засіданнях робочих груп** при підготовці проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік». Народні депутати – члени Комітету регулярно запрошувались на засідання Рахункової палати і брали участь в обговоренні найбільш актуальних питань.

3 червня 2020 року Комітет розглянув питання «Про звіт Кабінету Міністрів України про виконання Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» та *Висновки Рахункової палати про результати аналізу річного звіту про виконання Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік»* і ухвалив рішення: рекомендувати Верховній Раді України звіт Кабінету Міністрів України про виконання Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» взяти до відома, проаналізувати висновки Рахункової палати про результати аналізу річного звіту про виконання Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» та надати доручення Кабінету Міністрів України вжити заходів щодо недопущення порушень бюджетного законодавства у 2020 році та наступних бюджетних періодах і реалізації відповідних пропозицій Рахункової палати.

15 липня 2020 року Комітет розглянув питання «Про *Висновок Рахункової палати про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2020 рік у першому кварталі та інформацію щодо виконання державного бюджету у поточному році*» і ухвалив рішення: Висновок Рахункової палати про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2020 рік у першому кварталі та інформацію щодо виконання державного бюджету у поточному році взяти до відома та врахувати в роботі; рекомендувати Кабінетові Міністрів України вжити заходів щодо забезпечення належного виконання державного бюджету у 2020 році та опрацювати відповідні пропозиції Рахункової палати щодо можливості їх врахування.

30 вересня 2020 року Комітет розглянув питання «Про *Висновок Рахункової палати про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2020 рік у першому півріччі та інформацію щодо виконання державного бюджету у поточному році*» і ухвалив рішення: Висновок та інформацію взяти до відома, надати Кабінету Міністрів України відповідні рекомендації щодо забезпечення належного виконання державного бюджету в 2020 році.

2 листопада 2020 року Комітет розглянув питання підготовки до першого читання законопроєкту про Державний бюджет України на 2021 рік (реєстр. № 4000 від 14.09.2020), поданого Кабінетом Міністрів України. Пропозиції Рахункової палати, викладені у *Висновках за результатами експертизи проєкту Закону України про Державний бюджет України на 2021 рік*, за підсумками розгляду й обговорення на засіданнях створеної за рішенням комітету робочої групи з опрацювання пропозицій до законопроєкту про державний бюджет на 2021 рік та на засіданні Комітету Верховної Ради України з питань бюджету включено до таблиці пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи до проєкту закону про Державний бюджет України на 2021 рік.

3 грудня 2020 року Комітет розглянув питання «Про *Висновок Рахункової палати про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2020 рік у січні – вересні*» та інформацію щодо виконання державного бюджету у 2020 році. Вирішено рекомендувати Кабінету Міністрів України проаналізувати Висновок Рахункової палати, опрацювати відповідні пропозиції Рахункової

палати щодо можливості їх врахування, а також вжити невідкладних заходів щодо забезпечення належного виконання державного бюджету до завершення 2020 року.

Підкомітет з питань державного фінансового контролю та діяльності Рахункової палати Комітету Верховної Ради України з питань бюджету на засіданнях у 2020 році розглянув такі питання за результатами контрольних заходів Рахункової палати:

17 січня 2020 року – про результати проведених Рахунковою палатою аудитів ефективності використання субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам:

- на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа»;

- на реалізацію заходів, спрямованих на розвиток системи охорони здоров'я у сільській місцевості;

4 лютого 2020 року – про результати проведених Рахунковою палатою аудитів ефективності:

- реалізації пілотного проєкту щодо зміни механізму фінансового забезпечення надання медичної допомоги у окремих науково-дослідних установах Національної академії медичних наук України;

- використання коштів державного бюджету на фінансову підтримку громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування, виділених Міністерству молоді та спорту України;

3 березня 2020 року – про результати проведених Рахунковою палатою аудитів ефективності:

- використання бюджетних коштів, спрямованих на ведення лісового і мисливського господарства, охорону і захист лісів у лісовому фонді України;

- використання коштів державного бюджету та управління майном державного підприємства «Дирекція з будівництва Міжнародного аеропорту «Одеса», що мають фінансові наслідки для державного бюджету;

9 червня 2020 року – про результати проведених Рахунковою палатою аудитів ефективності:

- використання бюджетних коштів, виділених Генеральній прокуратурі України на здійснення прокурорсько-слідчої діяльності, підготовки та підвищення кваліфікації кадрів прокуратури;

- використання бюджетних коштів на забезпечення діяльності апеляційних загальних судів;

14 липня 2020 року – Висновок Рахункової палати про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2020 рік у першому кварталі та інформацію щодо виконання державного бюджету у поточному році;

18 листопада 2020 року – *Звіт Рахункової палати за 2019 рік*;

2 грудня 2020 року – *Висновок Рахункової палати про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2020 рік у січні – вересні та інформацію Міністерства фінансів України щодо поточного стану виконання державного бюджету у 2020 році.*

Комітет Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування на засіданні 18 листопада 2020 року розглянув лист Рахункової палати України про результати *аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на підтримку у безпечному стані енергоблоків та об'єкта «Укриття»* і заходи щодо підготовки до зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС. Рекомендовано: Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України, Державному агентству України з управління зоною відчуження та ДСП «Чорнобильська АЕС» усунути виявлені аудитом порушення та недоліки, забезпечити виконання рекомендацій Рахункової палати; Кабінету Міністрів України, Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України, Державному агентству України з управління зоною відчуження – внести на розгляд Верховної Ради України законопроект про внесення змін до Закону України «Про Загальнодержавну програму зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему» і забезпечити належне фінансування цієї Загальнодержавної програми.

Комітет Верховної Ради України з питань економічного розвитку на засіданні 16 листопада 2020 року під час розгляду звіту про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна у 2019 році розглянув Звіт Рахункової палати про результати *аналізу звіту Фонду державного майна України за 2019 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету*. За підсумками обговорення Звіт Рахункової палати Комітетом взято до відома.

Комітет Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування на засіданні 15 жовтня 2020 року розглянув результати проведеного Рахунковою палатою *аудиту ефективності виконання заходів з протидії захворюванню на туберкульоз* та заходи, що вживаються Міністерством охорони здоров'я України для усунення виявлених порушень, і ухвалив рішення: врахувати рекомендації Рахункової палати для усунення виявлених проблем та звернутися до Міністерства охорони здоров'я України та Національної ради з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу з низкою рекомендацій, зокрема прискорити розроблення трирічних планів заходів з реалізації затвердженої рік тому Державної стратегії подолання вірусної інфекції туберкульозу і вірусних гепатитів «С»; розробити порядок здійснення моніторингу ефективності використання матеріальних цінностей для діагностики і лікування хворих на туберкульоз; запровадити дієву систему внутрішнього контролю за використанням матеріальних цінностей для діагностики та лікування хворих на туберкульоз; забезпечити на регулярній основі перегляд стандартів надання медичної допомоги при туберкульозі відповідно до міжнародних протоколів і наукового досліджень; спільно з Міністерством соціальної політики

України розробити стандарт надання соціальної допомоги при туберкульозі із визначенням джерел його фінансування після завершення роботи місії Глобального фонду в Україні.

Комітет Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування на засіданні 16 грудня 2020 року розглянув питання проведення Рахунковою палатою за зверненням органів місцевого самоврядування аудиту ефективності використання коштів місцевих бюджетів у частині капітальних видатків, які визначаються функціями держави (на прикладі Вінницької області), і ухвалив рішення: Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів місцевих бюджетів Вінницької області у частині капітальних видатків, які визначаються функціями держави, взяти до відома; звернутися до Кабінету Міністрів України та Офісу Генерального прокурора з проханням поінформувати Комітет про вжиті заходи щодо врегулювання порушених у Звіті Рахункової палати питань.

Пропозиції Рахункової палати за результатами заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) враховано Верховною Радою України при підготовці та прийнятті у 2020 році законів та постанов.

У Законі України від 13.04.2020 № 553 «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» враховано рекомендації Рахункової палати Кабінетові Міністрів України, надані у Висновках про результати аналізу річного звіту про виконання Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік», щодо вжиття заходів для виконання Фондом державного майна України визначених у законі про державний бюджет показників надходжень від приватизації державного майна.

Рекомендацію Рахункової палати, надану Міністерству фінансів України у Висновку про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2020 рік у першому кварталі, щодо вжиття заходів для покращення ефективності діяльності Державної податкової служби України щодо зменшення обсягу податкової заборгованості враховано у **Законі України від 17.11.2020 № 1006 «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік»**, згідно з яким надходження від погашення публічним акціонерним товариством «Укрнафта» податкового боргу нараховуються до спеціального фонду державного бюджету. Рекомендацію Рахункової палати щодо збільшення доходів державного бюджету за рахунок погашення податкового боргу з рентної плати за користування надрами для видобування нафти та природного газу враховано у додатку 1 до цього Закону та визначено планові надходження до спеціального фонду рентної плати за користування надрами для видобування нафти і природного газу, що нарахована до 1 січня 2018 року, погашення податкового боргу та повернення помилково або надміру сплачених сум до 31 грудня 2017 року в сумі 21,2 млрд гривень.

Рекомендацію Рахункової палати Кабінетові Міністрів України у Висновку про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на

2020 рік у січні – вересні, щодо забезпечення підвищення темпів вибірки коштів кредитів (позик) від іноземних держав, іноземних фінансових установ і міжнародних фінансових організацій, що залучаються до спеціального фонду державного бюджету для реалізації інвестиційних проєктів, враховано в **Законі України від 01.12.2020 № 1016 «Про внесення змін до Податкового кодексу України»**, яким передбачено тимчасове, на період реалізації Договору між Урядом України та Урядом Республіки Польща про надання кредиту на умовах пов'язаної допомоги, оподаткування за нульовою ставкою податку на додану вартість операцій з постачання товарів/послуг за контрактами з розбудови прикордонної дорожньої інфраструктури та облаштування пунктів пропуску українсько-польського кордону.

У **Законі України від 15.12.2020 № 1081 «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України»** враховано рекомендації Рахункової палати, надані у Висновках про результати аналізу річного звіту про виконання Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік», та передбачено спрямування Державною казначейською службою України за погодженням з Міністерством фінансів України коштів єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів загального фонду державного бюджету з дотриманням граничного обсягу дефіциту державного бюджету і подальшим їх поверненням до кінця поточного бюджетного періоду.

Законом № 1081 до частини другої статті 242 Бюджетного кодексу України внесено згідно з рекомендаціями Рахункової палати зміни (надані Кабінету Міністрів України у Висновку про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2020 рік у першому півріччі) та розширено джерела формування державного дорожнього фонду шляхом надходжень, отриманих за рахунок запозичень, залучених під державні гарантії, на розвиток мережі та утримання автомобільних доріг загального користування державного значення.

Крім того, враховано рекомендацію Рахункової палати, надану за результатами експертизи поданого до Верховної Ради України проєкту Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік», і передбачено надання державних гарантій на підставі рішення Кабінету Міністрів України для забезпечення часткового виконання боргових зобов'язань за портфелем кредитів банків-кредиторів, що надаються суб'єктам господарювання мікропідприємництва, малого та/або середнього підприємництва – резидентам України.

Рекомендації Рахункової палати щодо визначення і встановлення граничного обсягу гарантованого державою боргу, а також визначення і встановлення граничного обсягу надання державних гарантій, надані за результатами експертизи поданого до Верховної Ради України проєкту Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік», враховано у **Законі України від 15.12.2020 № 1082-IX «Про Державний бюджет України на 2021 рік»**, яким встановлено граничний обсяг гарантованого державою боргу на 31

грудня 2021 року в сумі 350,5 млрд грн, граничний обсяг надання державних гарантій – 88,7 млрд гривень.

У Законі № 1082-IX також враховано рекомендацію Рахункової палати щодо встановлення граничного обсягу надання державних гарантій за запозиченнями Укравтодору та щодо звільнення Укравтодору від зобов'язань надавати майнове або інше забезпечення виконання зобов'язань за державними гарантіями та вносити плату за надання державних гарантій шляхом встановлення загального обсягу за всіма напрямками надання державних гарантій за рішеннями Кабінету Міністрів України.

Рекомендації Рахункової палати щодо надходження плати за ліцензії на провадження діяльності з організації та проведення азартних ігор, плати за ліцензії на випуск та проведення лотерей та щодо визначення напрямів спрямування коштів у межах встановлених доходів, а також рекомендацію щодо збільшення доходів державного бюджету за рахунок плати за ліцензії на провадження діяльності з організації та проведення азартних ігор та за ліцензії на випуск та проведення лотерей на 2,2 млрд гривень враховано у додатку 1 до Закону № 1082-IX, яким визначено планові надходження від плати за ліцензії на провадження діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор і за ліцензії на випуск та проведення лотерей у сумі 7,4 млрд гривень.

У Законі № 1082-IX передбачено розподілити видатки загального фонду на державні капітальні вкладення на розроблення та реалізацію державних інвестиційних проєктів у сумі 1,2 млрд грн між відповідальними головними розпорядниками бюджетних коштів згідно з рекомендацією Рахункової палати за результатами експертизи поданого до Верховної Ради України проєкту Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік».

Рекомендацію Рахункової палати щодо збільшення доходів державного бюджету за рахунок ввізного мита враховано у додатку 1 до цього ж Закону та збільшено надходження ввізного мита порівняно із законопроектом на 2,4 млрд гривень.

Відповідно до рекомендацій Рахункової палати, наданих у Висновках про результати аналізу річного звіту про виконання Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік», Верховна Рада України у **постанові від 18.06.2020 № 722 «Про звіт про виконання Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік»** доручила Кабінету Міністрів України забезпечити ефективне управління державним боргом шляхом здійснення заходів з мінімізації ризиків посилення боргового навантаження на державний бюджет, а також проаналізувати причини щорічного зростання податкового боргу, підвищити дієвість податкового контролю за суб'єктами господарювання, які мають податковий борг, та вжити заходів для його скорочення і недопущення нарощування нової податкової заборгованості.

На виконання рекомендацій Рахункової палати за результатами аудиту ефективності використання коштів державного бюджету та управління державним

майном Апаратом Верховної Ради України, що мають фінансові наслідки для державного бюджету, та з метою вдосконалення відбору претендентів на присудження Премії Верховної Ради України за внесок молоді у розвиток парламентаризму, місцевого самоврядування прийнято **постанову Верховної Ради України від 02.12.2020 № 1045** «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про Премію Верховної Ради України за внесок молоді у розвиток парламентаризму, місцевого самоврядування», якою з 01.01.2021 доручається комітету Верховної Ради України, до предмета відання якого належать питання державної молодіжної політики, забезпечити відбір кандидатур, підготовку обґрунтованих пропозицій стосовно кандидатів на присудження зазначеної Премії.

4. ВЗАЄМОДІЯ З КАБІНЕТОМ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ТА СТАН ВИКОНАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ

Незважаючи на певні складнощі щодо взаємодії Рахункової палати з органами державної влади, спричинені пандемією COVID-19, Рахункова палата продовжувала співпрацювати з Кабінетом Міністрів України.

Пропозиції Рахункової палати за результатами здійснених заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) відображено в рішеннях Кабінету Міністрів України, спрямованих на удосконалення державної фінансової та бюджетної політики, поліпшення якості життя населення, зокрема:

- за результатами здійсненого Рахунковою палатою *аналізу річного звіту про виконання Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік»* Кабінет Міністрів України для погашення кредиторської заборгованості за наданими пільгами і житловими субсидіями, що виникла на 1 січня 2020 року, **постановою від 29.07.2020 № 656** затвердив Порядок використання у 2020 році коштів, передбачених у державному бюджеті за програмою «Виплата пільг і житлових субсидій громадянам на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу у грошовій формі»;
- згідно з рекомендаціями Рахункової палати за результатами *аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Державній регуляторній службі України на керівництво та управління у сфері регуляторної політики та ліцензування*, для оптимізації організаційних засад діяльності цієї установи шляхом надання відповідних повноважень за напрямом ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності, а також для узгодження з вимогами чинного законодавства Положення про Державну регуляторну службу України Кабінетом Міністрів України прийнято **постанову від 12.08.2020 № 742** «Про внесення змін до Положення про Державну регуляторну службу України»;
- у порядку реагування на пропозиції Рахункової палати за результатами *аудиту ефективності впровадження проєкту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України»*, що підтримується коштами Міжнародного банку реконструкції та розвитку, Урядом вжито низку заходів. Так, **розпорядженням** Кабінету Міністрів України **від 01.06.2020 № 703-р** затверджено План заходів з реалізації II етапу Національної стратегії реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017–2026 роки з їх розподілом за центральним і місцевим рівнями. Для досягнення головної мети проєкту – удосконалення існуючої громіздкої системи соціальної допомоги та соціальних послуг – на засіданні Кабінету Міністрів України 26.08.2020 схвалено Концепцію реалізації державної політики щодо соціального захисту населення та захисту прав дітей (**розпорядження від 26.08.2020 № 1057-р**) та затверджено **постанову від 26.08.2020 № 783** «Деякі питання Національної соціальної сервісної служби України»;

- з метою недопущення нецільового використання гуманітарної допомоги та використання схем ухилення від сплати податків при здійсненні операцій з такою допомогою Рахунковою палатою за результатами *аналізу ефективності виконання державними органами повноважень в частині контролю за дотриманням вимог податкового та митного законодавства при наданні гуманітарної допомоги* було рекомендовано забезпечити належний державний контроль у цій сфері, в тому числі із застосуванням автоматизованих систем контролю. На виконання рекомендацій Рахункової палати **постановою** Кабінету Міністрів України **від 09.10.2020 № 927** «Деякі питання організації ведення автоматизованої системи реєстрації гуманітарної допомоги» затверджено Положення про автоматизовану систему реєстрації гуманітарної допомоги;

- **постановою** Кабінету Міністрів України **від 13.10.2020 № 957** «Про затвердження змін до Порядку забезпечення підручниками та посібниками здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників» на виконання рекомендацій Рахункової палати за результатами *аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Міністерству освіти і науки України на забезпечення підручниками, посібниками, зокрема, обмежено кількість підручників і назв, які видаються повторно без проведення конкурсного відбору;*

- з урахуванням рекомендацій та висновків, наданих Рахунковою палатою за результатами *аудиту ефективності виконання повноважень державними органами в частині контролю за повнотою і своєчасністю надходження рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України до державного бюджету* Кабінетом Міністрів України затверджено План заходів щодо впровадження в Україні системи рухомого (мобільного) зв'язку п'ятого покоління (**розпорядження від 11.11.2020 № 1409-р**) та внесено зміни до Плану використання радіочастотного ресурсу (**постанова від 18.11.2020 № 1126** «Деякі питання використання радіочастотного ресурсу України»), що забезпечить підвищення ефективності системи контролю за користуванням радіочастотним ресурсом, зокрема за надходженням до бюджету країни рентної плати;

- на виконання пропозицій Рахункової палати за результатами *аудиту ефективності виконання заходів з протидії захворюванню на туберкульоз* Міністерством охорони здоров'я розроблено та **розпорядженням** Кабінету Міністрів України **від 18.11.2020 № 1463-р** затверджено План заходів щодо реалізації Державної стратегії розвитку системи протитуберкульозної медичної допомоги населенню на 2020–2023 роки;

- відповідно до рекомендацій щодо оптимізації організаційної структури Казначейства в частині упорядкування статусу територіальних органів, змісту їх завдань і функцій з метою уникнення дублювання функцій та більшої контрольованості, наданих Рахунковою палатою за результатами *аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Державній казначейській службі України на керівництво та управління у сфері казначейського обслуговування*, Урядом реорганізовано деякі територіальні органи Державної

казначейської служби України шляхом приєднання до окремих територіальних органів (**постанова** Кабінету Міністрів України **від 23.11.2020 № 1147** «Деякі питання функціонування територіальних органів Державної казначейської служби»);

- згідно з пропозиціями Рахункової палати, наданими у висновках про результати *аналізу виконання Закону про Державний бюджет України на 2020 рік у першому кварталі, першому півріччі, січні – вересні* Кабінет Міністрів України для пришвидчення процесу завершення розподілу коштів державного фонду регіонального розвитку **розпорядженнями від 13.05.2020 № 543-р, від 09.10.2020 № 1253-р, від 23.11.2020 № 1471-р** змінив перелік інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку, що могли реалізовуватися у 2020 році за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку. Також з метою підвищення темпів вибірки коштів кредитів (позик) від іноземних держав, іноземних фінансових установ і міжнародних фінансових організацій, що залучаються для реалізації інвестиційних проєктів, **постановою** Кабінету Міністрів України **від 09.12.2020 № 1209** внесено зміни до Порядку підготовки, реалізації, проведення моніторингу та завершення реалізації проєктів економічного і соціального розвитку України, що підтримуються міжнародними фінансовими організаціями, зокрема в частині звітування виконавців про стан підготовки та реалізації інвестиційних проєктів.

5. ВЗАЄМОДІЯ З ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ

У 2020 році Рахунковою палатою за результатами **17 заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту)** надіслано **21 повідомлення правоохоронним органам щодо виявлених ознак кримінальних правопорушень**, з яких до:

- Офісу Генерального прокурора – 14;
- Державного бюро розслідувань – 3;
- Національної поліції – 4.

За результатами **10 контрольних заходів** правоохоронними органами розпочато **22 досудові розслідування** у кримінальних провадженнях.

1. Аудит ефективності використання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження.

Офісом Генерального прокурора надіслано до прокуратур Дніпропетровської, Запорізької, Рівненської та Хмельницької областей інформацію Рахункової палати про можливе вчинення кримінальних правопорушень. У зв'язку з цим:

- ☑ *Прокуратурою Запорізької області* розпочато досудові розслідування № 42020080000000074, № 42020080000000075, № 42020080000000076 від 24.04.2020 у кримінальному провадженні за ч. 2 ст. 191 Кримінального кодексу України за фактом розтрата бюджетних коштів посадовими особами виконавчого комітету Дніпрорудненської міської ради Васильківського району Запорізької області;
- ☑ *Прокуратурою Рівненської області* встановлено ознаки кримінальних правопорушень у діях посадових осіб Департаменту з питань будівництва та архітектури Рівненської обласної державної адміністрації та управління освіти виконавчого комітету Вараської міської ради Рівненської області, у зв'язку з чим органами прокуратури області розпочато 2 кримінальні провадження;
- ☑ *Прокуратурою Хмельницької області* внесено відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань щодо досудових розслідувань у кримінальних провадженнях № 4218241270000008 за ознаками вчинення кримінальних правопорушень (злочинів), передбачених ч. 4 ст. 191, ч. 2 ст. 366, ч. 2 ст. 367 Кримінального кодексу України, та № 12020240150000140 за ознаками вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 191 Кримінального кодексу України;
- ☑ *Прокуратурою Дніпропетровської області* внесено відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань та розпочато досудове розслідування у кримінальному провадженні № 42020041490000054 від 28.04.2020 за ч. 2 ст. 191 Кримінального кодексу України за фактом можливого заволодіння службовими особами управління благоустрою інфраструктури та комунального господарства Нікопольської міської ради Дніпропетровської області та підрядником МПП «Мрія» бюджетними коштами.

2. Аудит ефективності використання коштів місцевих бюджетів Вінницької області у частині капітальних видатків, які визначаються функціями держави.

Офісом Генерального прокурора розпочато досудове розслідування у кримінальному провадженні № 42020000000000946 від 28.05.2020 за фактом розтрати бюджетних коштів в особливо великих розмірах посадовими особами Департаменту будівництва, містобудування та архітектури Вінницької обласної державної адміністрації за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 191 Кримінального кодексу України.

3. Аудит ефективності впровадження проєкту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України», що підтримується коштами Міжнародного банку реконструкції та розвитку.

- ☑ **Державним бюро розслідувань** внесено відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань щодо досудових розслідувань у кримінальних провадженнях № 62020000000000477 від 04.06.2020 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 367 Кримінального кодексу України;
- ☑ **Головним слідчим управлінням Національної поліції України** матеріали Рахункової палати долучено до матеріалів кримінального провадження № 420170000000003203 від 09.10.2017 за фактами заволодіння грошовими коштами в особливо великих розмірах шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем, ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів), що призвело до фактичного ненадходження до бюджету коштів в особливо великих розмірах, фіктивного підприємництва за ч. 5 ст. 191, ч. 3 ст. 212, ч. 2 ст. 205 (чинна до 25.09.2019) Кримінального кодексу України.

4. Аудит ефективності використання Національною академією аграрних наук України коштів державного бюджету та управління об'єктами державної власності, що мають фінансові наслідки для державного бюджету.

- ☑ **Офісом Генерального прокурора** внесено відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань щодо досудових розслідувань у кримінальних провадженнях № 420200000000001590 від 25.08.2020 та розпочато кримінальне провадження за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 364 Кримінального кодексу України (зловживання службовим становищем);
- ☑ **Офісом Генерального прокурора** здійснюється процесуальне керівництво у кримінальному провадженні № 420200000000001289 від 10.07.2020 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 4 ст. 191 Кримінального кодексу України;
- ☑ **Головним слідчим управлінням Національної поліції України** матеріали Рахункової палати долучено до матеріалів кримінального провадження від 21.03.2015 № 12015080230000450 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 та ч. 5 ст. 191 Кримінального кодексу

України (привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем).

5. Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на підтримку у безпечному стані енергоблоків та об'єкта «Укриття» та заходи щодо підготовки до зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС.

Прокуратурою міста Києва на виконання доручення Офісу Генерального прокурора матеріали Рахункової палати долучено до матеріалів досудового розслідування у кримінальному провадженні № 42019100000000175 від 12.03.2019 за фактом нецільового використання бюджетних коштів службовими особами Державного агентства України з управління зоною відчуження та Державного спеціалізованого підприємства «Чорнобильська АЕС» за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 210 Кримінального кодексу України.

6. Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Державній казначейській службі України на керівництво та управління у сфері казначейського обслуговування.

Офісом Генерального прокурора надіслано Київській обласній прокуратурі інформацію Рахункової палати щодо можливого кримінального правопорушення при використанні бюджетних коштів на проведення робіт з капітального ремонту адміністративної будівлі Управління Державної казначейської служби України у Рокитнянському районі Київської області. Внесено відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань № 4202011110000086 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 366 Кримінального кодексу України.

7. Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Антимонопольному комітету України.

Державним бюро розслідувань передано матеріали до Національного антикорупційного бюро України згідно з інформацією Рахункової палати про ознаки кримінального правопорушення у діях службових осіб АМКУ, передбачені ст. 210 Кримінального кодексу України. За результатами розгляду, достатніх об'єктивних даних, які свідчили про вчинення підслідними кримінальних корупційних правопорушень, детективам НАБУ не встановлено.

Інформацію від *Національної поліції України* про результати розгляду не отримано.

8. Аудит ефективності використання коштів державного бюджету та управління державним майном Апаратом Верховної Ради України, що мають фінансові наслідки для державного бюджету.

Офісом Генерального прокурора надіслано Київській міській прокуратурі повідомлення щодо можливого вчинення кримінальних правопорушень службовими особами Апарату ВРУ при використанні коштів державного бюджету та управлінні державним майном.

9. Аудит ефективності виконання заходів з протидії захворюванню на туберкульоз.

Офісом Генерального прокурора надіслано Київській міській прокуратурі повідомлення Рахункової палати щодо можливого вчинення кримінальних правопорушень службовими особами ДУ «Інститут медицини праці імені Кундієва О. І. Національної академії медичних наук України». Розпочато кримінальне провадження № 12020100010002887 від 14.05.2020 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 190 Кримінального кодексу України.

10. Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Міністерству закордонних справ України на керівництво та управління у сфері державної політики щодо зовнішніх відносин.

Офісом Генерального прокурора надіслано Київській міській прокуратурі інформацію Рахункової палати щодо можливого вчинення кримінального правопорушення для розгляду відповідно до вимог кримінального процесуального законодавства. Інформацію про результати розгляду не отримано.

11. Аудит ефективності управління Фондом державного майна корпоративними правами держави, що мають фінансові наслідки для державного бюджету.

Офісом Генерального прокурора розпочато кримінальне провадження № 42020000000002461 від 16.12.2020 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 367 Кримінального кодексу України.

Державним бюро розслідувань здійснюється досудове розслідування, відкрито кримінальне провадження № 42020000000001819 від 23.09.2020 за ч. 5 ст. 27, ч. 3 ст. 212 та ч. 3 ст. 365 Кримінального кодексу України.

12. Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Національному агентству України з питань державної служби на професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.

Національною поліцією України розпочато досудове розслідування за № 12021100100000195 згідно з інформацією Рахункової палати, яке зареєстровано в Єдиному реєстрі досудових розслідувань;

Державним бюро розслідувань повідомлення Рахункової палати скеровано за належністю для організації розгляду відповідно до вимог чинного законодавства до Національного антикорупційного бюро України для прийняття рішення в порядку ст. 214 Кримінально-процесуального кодексу України.

13. Аудит ефективності використання коштів субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам, спрямованих на розвиток системи екстреної медичної допомоги.

Офісом Генерального прокурора надіслано повідомлення до Київської міської, Вінницької, Тернопільської, Одеської, Полтавської та Донецької обласних прокуратур.

Вінницькою обласною прокуратурою розпочато кримінальне провадження № 42020020000000052 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 191 Кримінального кодексу України, **Полтавською обласною прокуратурою** внесено відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань та розпочату досудове розслідування у кримінальних провадженнях № 42021170000000007, № 42021170000000008 від 12.02.2021 за ознаками злочинів, передбачених ч. 2 ст. 367, ч. 1 ст. 366 Кримінального кодексу України.

Київською міською прокуратурою надіслано повідомлення Рахункової палати до Головного управління Національної поліції у м. Києві, інформацію від **Тернопільської, Полтавської та Донецької обласних прокуратур** про результати розгляду на сьогодні не отримано.

При цьому правоохоронними органами не поінформовано про вжиті заходи реагування за повідомленнями Рахункової палати, надісланими за **результатами чотирьох заходів державного зовнішнього контролю (аудиту)**:

- аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на загальне керівництво та управління у сфері культури;
- аудиту ефективності використання коштів державного бюджету Національним агентством з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів;
- аудиту ефективності використання бюджетних коштів, передбачених Міністерству оборони України на закупівлю, розробку і модернізацію озброєння та військової техніки;
- аудиту ефективності використання субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для деяких категорій осіб.

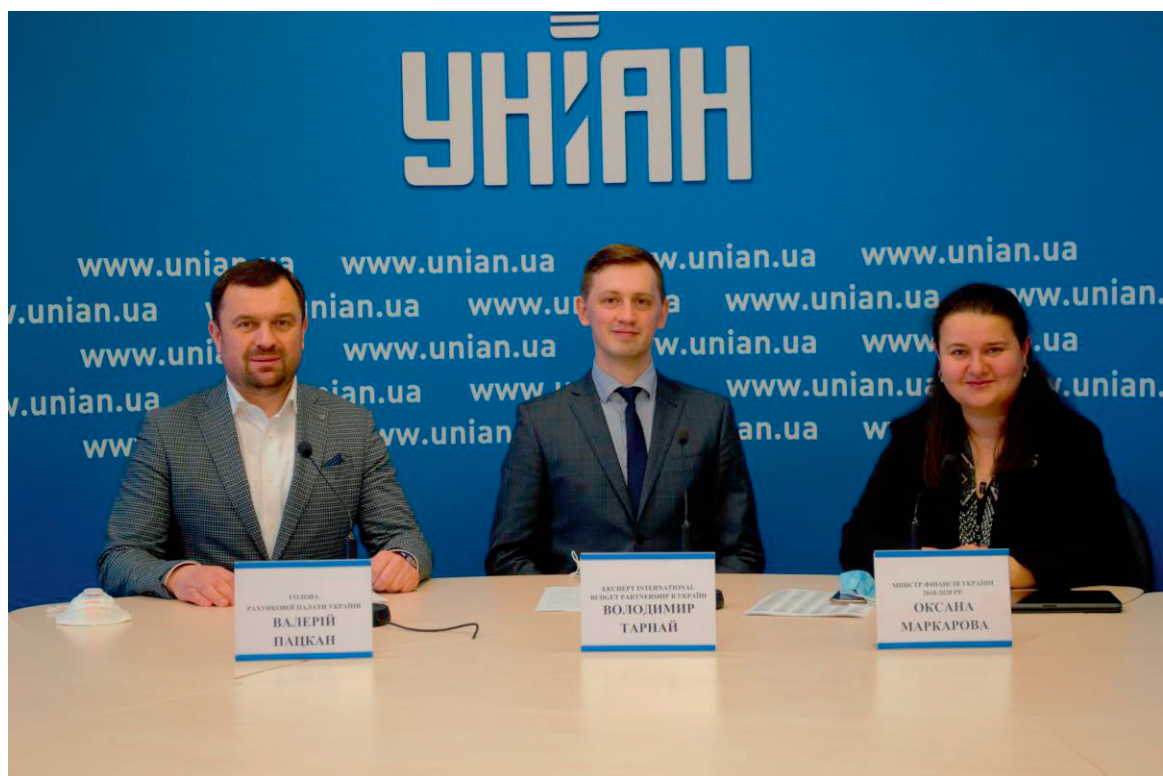
6. ГЛАСНІСТЬ У РОБОТІ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ

Згідно з вимогами законів України «Про Рахункову палату» та «Про доступ до публічної інформації» у 2020 році Рахункова палата дотримувалась принципів гласності та відкритості, популяризувала роботу інституції серед громадян України та ЗМІ, посилювала співпрацю з громадськістю. Рахункова палата оперативно інформувала суспільство та ЗМІ про стан бюджетного процесу та результати проведених заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту).

Чимало матеріалів Рахункової палати, підготовлених за результатами контрольних заходів, зацікавили представників ЗМІ і викликали резонанс у суспільстві. Наші аудити мають загальносуспільне значення і стосуються інтересів кожного громадянина України.

2020 рік був багатим на різні політичні події: обрання нового складу Уряду, місцеві вибори в Україні, продовження розпочатих в країні реформ, співпраця з міжнародними фінансовими організаціями щодо отримання запозичень та залучення зовнішніх інвестицій. Серйозним випробуванням для України, як і для всього світу, стала пандемія, спричинена коронавірусом SARS-CoV-2.

Попри всі виклики, Рахункова палата забезпечила ефективну співпрацю з Верховною Радою України, органами державної влади, ЗМІ та громадськістю в новому форматі.

Протягом року, незважаючи на карантинні умови, Голова Рахункової палати Валерій Пацкан як онлайн, так і офлайн продовжував спілкуватися на актуальні теми з представниками провідних друкованих видань та інтернет-ресурсів. Так,

інтерв'ю з Головою Рахункової палати опубліковано на сайтах ТСН, Цензор, а на сайті РБК та у журналі «Фокус» – коментарі в статтях щодо витрачання коштів з Фонду боротьби з COVID-19 тощо.

Неодноразово Валерій Пацкан брав участь в ефірах та надавав коментарі для сюжетів на телеканалах 112, Прямий, ICTV, на Українському радіо. Крім того, він був спікером на пресконференції в інформаційному агентстві УНІАН щодо підвищення бюджетної прозорості.

Протягом року тривала активна співпраця з експертами та громадськими організаціями, зокрема, StateWatch, Інститутом аналітики та адвокації, Інститутом законодавчих ідей.

Голова Рахункової палати брав активну участь у заходах VoxUkraine, Kyiv School of Economics, виступав на V Міжнародній науково-практичній конференції «Реалізація державної антикорупційної політики в міжнародному вимірі».

За 2020 рік на сайті Рахункової палати опубліковано 94 пресрелізи. Зокрема, повідомлення за результатами здійснених аудитів, а також коментарі з актуальних питань, які стосуються роботи Рахункової палати. Ця інформація також розміщувалася на сторінці Рахункової палати у Facebook <https://bit.ly/39JbAaX>.

Матеріали про діяльність Рахункової палати стали основою для журналістських статей, виступів політиків, досліджень експертів. **7016 публікацій** містили посилання на Рахункову палату та цитували її матеріали.

ТОП-10 тем про діяльність Рахункової палати, які мали найбільший резонанс:

- аудити Рахункової палати, заплановані на 2020 рік, зокрема у Державному бюро розслідувань;
- невиконання плану доходів державного бюджету у 2019 році майже на 38 млрд грн – найбільше з 2015 року;
- пропозиція щодо термінового перенаправлення на боротьбу з коронавірусом щонайменше 5 млрд грн з держбюджету;
- зростання державного боргу на 46 млрд грн за 2 місяці 2020 року;
- подробиці законопроєкту «Про внесення змін до статті Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за невиконання законних вимог та перешкоджання діяльності народного депутата України, Рахункової палати, депутата місцевої ради»;
- результати аудиту Національної академії аграрних наук;
- у Фонді боротьби з COVID-19 недостатньо коштів для реалізації трьох бюджетних програм;
- результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету та управління державним майном Апаратом Верховної Ради України;
- експертиза проєкту Закону «Про Державний бюджет України на 2021 рік»;
- за обслуговування держборгу кожен українець у 2020 році сплатив 3 тис. гривень.

Згідно із Законом України «Про доступ до публічної інформації» Рахунковою палатою протягом 2020 року опрацьовано **88 інформаційних запитів**. Загалом відповіді надано на 218 питань (у більшості запитів порушувалось декілька питань). Запитувачів цікавили як загальні питання (організація та функціонування Рахункової палати, план роботи, Стратегія розвитку Рахункової палати на 2019–2024 роки, кадрові питання), так і підсумки окремих контрольних заходів.

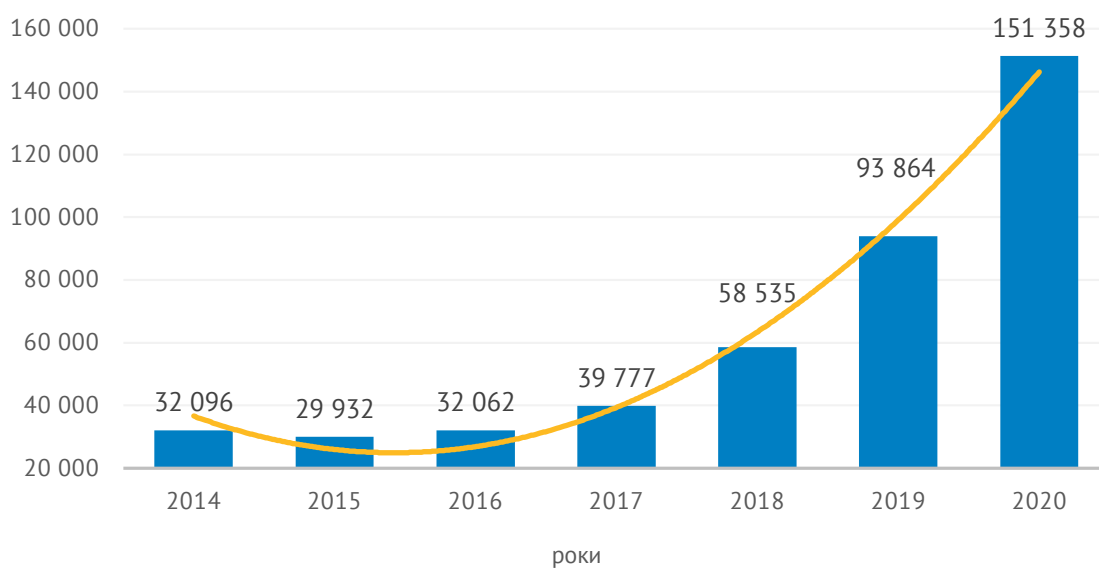
Найбільша кількість звернень стосувалася інформації про результати здійснених Рахунковою палатою аудитів, зокрема щодо:

- використання коштів державного бюджету, виділених на керівництво та управління у сфері архівної справи;
- забезпечення діяльності апеляційних загальних судів;
- використання коштів державного бюджету Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів;

- заходів з реінтеграції тимчасово окупованих територій та їх населення в єдиний конституційний простір України
- забезпечення космічної діяльності за 2019 рік;
- використання коштів державного бюджету та управління державним майном Апаратом Верховної Ради України;
- фінансового аудиту проєкту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України».

Протягом 2020 року зареєстровано **151 358 звернень** до вебсайту Рахункової палати. Середньомісячна кількість звернень – 12 600.

Діаграма 8.
Динаміка звернень
до вебсайту Рахункової палати

7. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Міжнародне співробітництво у 2020 році здійснювалось відповідно до Стратегії розвитку Рахункової палати на 2019–2024 роки, Пріоритетів міжнародного співробітництва Рахункової палати на 2020 рік та Регламенту Рахункової палати за такими напрямками:

- участь у діяльності Міжнародної та Європейської організацій вищих органів аудиту INTOSAI та EUROSAI;
- забезпечення діяльності робочої групи EUROSAI з аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф;
- розвиток двостороннього співробітництва з вищими органами аудиту (далі – BOA) іноземних держав;
- співпраця з міжнародними організаціями та участь у проєктах і програмах міжнародної технічної допомоги.

У зв'язку з всесвітньою пандемією COVID-19 і внаслідок введення обмежувальних заходів у світі і в Україні скорочено частину запланованих міжнародних заходів, в яких мала брати участь Рахункова палата. У відповідь на ці виклики Рахункова палата внесла відповідні корективи у формат своєї міжнародної діяльності: частина заходів відбувалась онлайн, що забезпечило міжнародну співпрацю на належному рівні.

7.1. Співпраця з Міжнародною організацією вищих органів аудиту (INTOSAI)

У звітному році Рахункова палата продовжувала співпрацю з робочими групами та органами INTOSAI:

- **робочою групою INTOSAI з питань державного боргу (INTOSAI WGPD),**
- **підкомітетом з питань стандартів внутрішнього контролю Комітету INTOSAI з професійних стандартів,**
- **Ініціативою розвитку INTOSAI (IDI)**
та набула повноправного членства у:
- **робочій групі INTOSAI з питань великих даних (WGBD),** мета якої – виявлення проблем і можливостей, з якими стикаються BOA в епоху великих даних, узагальнення знань і досвіду в області аудиту великих даних,
- **робочій групі INTOSAI з питань боротьби з корупцією та відмиванням коштів (WGFACML),** основним завданням якої є міжнародне співробітництво між INTOSAI і її членами у сфері боротьби з корупцією та легалізацією коштів, отриманих незаконним шляхом, відповідно до компетенції та повноважень BOA, а також вимог INTOSAI щодо незалежності.

Презентацію розробленої Рахунковою палатою візуалізованої системи даних про витрати на боротьбу з COVID-19, що є відкритою для громадськості на вебсайті інституції, здійснено у рамках **4-го щорічного засідання робочої групи INTOSAI WGBD**, яке відбулося у форматі відеоконференції у вересні 2020 року.

Завдяки цій системі встановлено факти завищення цін у деяких регіонах під час закупівель медичного обладнання та ліків окремими місцевими лікарнями.

The Accounting Chamber monitors expenditures for the fight against COVID-19

The specialists of the Accounting Chamber together with the public activists have developed a new dashboard with a detailed visualization of the expenditures for the fight against COVID-19.

Information on **more than 14 bln UAH (\$0,6 bln)** is already available.

This allows to **identify potential risks** of inefficient use of funds, everyone can **see how money is spent** on the fight against the pandemic.

Під час щорічного засідання **робочої групи INTOSAI з питань державного боргу (INTOSAI WGPB)** на тему «Реалізація Цілей сталого розвитку (ЦСР): вивчення ролі аудиторів державного боргу у світлі COVID-19» (26–27.08.2020), що відбулося онлайн, заслухано звіт Голови INTOSAI WGPB за результатами діяльності робочої групи впродовж року, зокрема в умовах COVID-19, а також представлено оновлений План роботи робочої групи на 2020–2022 роки.

В межах співпраці з INTOSAI Рахункова палата взяла участь у **засіданні Підкомітету з питань стандартів внутрішнього контролю Комітету INTOSAI з професійних стандартів** (3–4.03.2020, м. Бухарест, Румунія).

Підкомітет створено з метою сприяння розробленню й просуванню передового досвіду у сфері внутрішнього контролю, а також формування більш цілеспрямованої управлінської підзвітності в державному секторі. Головуючим Підкомітету є Вищий орган аудиту Республіки Польща. У засіданні Підкомітету взяли участь 23 представники вищих органів аудиту, представники Інституту внутрішніх аудиторів та неурядових організацій.

Представники Рахункової палати також пройшли електронне навчання на тему «Операційне планування», яке реалізоване **Програмою Ініціативи розвитку INTOSAI (IDI) SPMR (Стратегія, вимірювання ефективності та звітності)** (07.09–21.10.2020). Цей курс допоміг українським аудиторам краще зрозуміти процес підготовки шаблону операційного плану, якісного розподілу фінансових, людських та інших ресурсів, удосконалення методів бюджетування для досягнення стратегічних цілей розвитку вищого органу аудиту та підвищення ефективності його діяльності. Набуті під час навчання навички будуть використовуватись при оперативному плануванні діяльності Рахункової палати.

7.2. Співпраця з Європейською організацією вищих органів аудиту (EUROSAI)

На **52-му засіданні Керівної ради EUROSAI**, яке відбулося 12 листопада 2020 року онлайн за участі більш як 50 представників вищих органів аудиту 17 країн Європи і було присвячено 30-й річниці створення EUROSAI, розглядалися організаційні та технічні питання діяльності організації. Зокрема, членами Керівної ради схвалено Звіт про діяльність у 2019–2020 роках робочої групи EUROSAI з аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф, яку очолює Рахункова палата України.

Крім того, Керівна рада схвалила пропозицію Рахункової палати провести в Україні у 2022 році **VI Спільну конференцію EUROSAI-ARABOSAI на тему «Дослідження вищими органами аудиту ефективності здійснення політики щодо пом'якшення наслідків зміни клімату»**.

У звітному періоді продовжилась активна співпраця Рахункової палати з **робочою групою EUROSAI з аудиту навколишнього середовища (EUROSAI WGEA)**. Представники Рахункової палати взяли участь (онлайн) у 25-му засіданні Наглядового комітету EUROSAI WGEA (04.03.2020), семінарі EUROSAI WGEA за темою «Стала енергетика» (07–08.04.2020), XVIII щорічному засіданні EUROSAI WGEA на тему «Якість повітря та міський трафік – проблеми і можливі рішення аудиторських завдань» та 26-му засіданні Наглядового комітету EUROSAI WGEA (28–30.09.2020).

Обговорення стану та результатів поточної діяльності **спеціальної групи EUROSAI з аудиту муніципалітетів (EUROSAI TFMA)** у 2020 році, планування завдань на 2021 рік та вирішення інших важливих питань, пов'язаних з аудитом муніципалітетів, відбулося під час IV щорічного засідання спеціальної групи (онлайн) на тему «Управління нерухомим майном, що знаходиться у власності муніципалітетів» (19.11.2020). У засіданні взяли участь майже 70 учасників – представників BOA 26 країн-членів спеціальної групи, Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD) та Європейської організації регіональних зовнішніх державних фінансових аудиторських установ (EURORAI).

У межах **Стратегічної цілі 1 EUROSAI «Професійне співробітництво»** (під головуванням вищих органів аудиту Німеччини та Чехії) представник Рахункової палати ознайомив учасників засідання з результатами діяльності та останніми напрацюваннями робочої групи EUROSAI з аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф, яку очолює Рахункова палата України.

Вивчення проблеми та реагування на пандемію Covid-19 стало окремим напрямом взаємодії спільноти EUROSAI. Голова Рахункової палати Валерій Пацкан разом колегами з 40 країн – главами національних BOA взяв участь у відеоконференції в межах діяльності **Проектної групи EUROSAI з аудиту заходів, пов'язаних з реагуванням на пандемію Covid-19**, яка відбулась 26 березня 2021 року. Під час дискусій Валерій Пацкан наголосив на спільній позиції

керівників BOA щодо необхідності забезпечення балансу між швидкістю надання допомоги і належними заходами контролю за витрачанням коштів.

За підсумками **Спільної онлайн – конференції EUROSAI-OLACEFS на тему: «Пандемія COVID-19: унікальна можливість для вищих органів аудиту підкреслити вплив своєї роботи»**, організованої Державною аудиторською установою Угорщини з 9 по 11 вересня 2020 року, учасники зробили висновок, що пандемія COVID-19 не може бути викликом для BOA, навпаки, це можливість посилити свій вплив на задоволення суспільних потреб. Розбудова спроможності, розширення адаптаційних можливостей, управління змінами та оцінка результатів BOA є найбільш ефективним інструментом діяльності BOA. Близько 200 експертів з BOA 56 країн Європи, Латинської Америки та Карибського регіону долучились до триденної віртуальної конференції.

З метою обміну досвідом та обговорення питання використання аудиторських перевірок, що охоплюють короткий проміжок часу, для вивчення проблеми та реагування уряду на пандемію Covid-19 і подолання її економічних та соціальних наслідків, представники Рахункової палати взяли участь у **вебінарі EUROSAI з досліджень** (16.07.2020), організованому Аудиторським судом Королівства Нідерланди. У заході брали участь близько 40 представників з 20 BOA країн Європи.

7.3. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ РОБОЧОЇ ГРУПИ EUROSAI З АУДИТУ КОШТІВ, ВИДІЛЕНИХ НА ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА ЛІКВІДАЦІЮ НАСЛІДКІВ КАТАСТРОФ

Рахункова палата очолює **робочу групу EUROSAI з аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф**, з часу її створення у 2014 році на IX Конгресі EUROSAI. У 2017 році резолюцією X Конгресу EUROSAI мандат робочої групи продовжено до 2020 року, а в червні 2020 року рішенням 51 засідання Керівної ради EUROSAI повноваження Рахункової палати як головуючого продовжено до наступного XI Конгресу EUROSAI, який відбудеться навесні 2021 року.

Станом на кінець 2020 року **робоча група об'єднувала 19 вищих органів аудиту**, з яких 17 – постійні члени та 2 – спостерігачі. Відповідно до наказу Голови Рахункової палати забезпечує організацію діяльності робочої групи член Рахункової палати Віктор Богун.

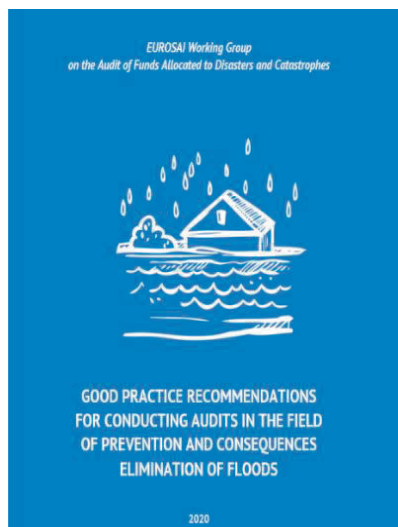
24–25 листопада 2020 року Рахункова палата провела **VI щорічне засідання робочої групи EUROSAI з аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф** (у форматі відеоконференції), та **онлайн-семінар на тему «Попередження техногенних катастроф: три кроки в майбутнє»**.

У заході взяли участь 43 представники BOA 14 країн: Республіки Албанія, Республіки Білорусь, Республіки Болгарія, Грузії, Італійської Республіки, Республіки Казахстан, Латвійської Республіки, Республіки Молдова, Республіки Польща, Румунії, Республіки Сербія, Турецької Республіки, України, Республіки Індонезія та Європейського суду аудиторів.

Відкриваючи засідання, Голова Рахункової палати Валерій Пацкан сказав, що для вирішення та усунення наслідків лих, що виникають, необхідно залучати міжнародні організації, міжнародних експертів, міжнародну фінансову допомогу та міжнародні волонтерські організації. Наголошено на необхідності активізації діяльності робочої групи, зокрема в частині розширення співпраці з неурядовими організаціями та експертами; підвищення публічності роботи; активної популяризації результатів; розгляду можливості більш тісної співпраці з іншими групами в межах EUROSAI та INTOSAI.

Під час засідання член Рахункової палати Віктор Богун та група аудиторів ознайомили учасників з інформацією про завершені міжнародні координовані аудити з питань попередження та ліквідації наслідків паводків та у сфері поводження з відходами та їх видалення.

Також презентовано два документи, підготовлені Рахунковою палатою у 2020 році.

Рекомендації кращої практики проведення аудитів у сфері попередження та ліквідації наслідків затоплень, мета яких – допомога БОА в поліпшенні якості здійснення аудитів з питань попередження і ліквідації наслідків затоплень шляхом вибору, узагальнення й поширення кращої практики здійснення аудитів у цій сфері.

Базуючись на положеннях Міжнародних стандартів вищих органів аудиту (ISSAI), документах міжнародних організацій з питань катастроф, Рекомендації доповнюють і уточнюють стандарти, що застосовують БОА у своїй діяльності, прикладами кращої практики за результатами проведених аудитів.

Після обговорення Рекомендації **одноголосно схвалено членами робочої групи.**

Проект **Стратегічного плану робочої групи EUROSAI з аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф, на 2021–2024 роки**, представлений членом Рахункової палати Віктором Богуном, сприятиме виконанню стратегічних цілей EUROSAI на 2017–

2023 роки, стратегічних цілей INTOSAI на 2017–2022 роки, а також виконанню Порядку денного ООН у сфері сталого розвитку на період до 2030 року. Реалізація Стратегічного плану передбачає продовження активної роботи у сфері попередження катастроф та ліквідації їх наслідків, подальше проведення міжнародних координованих аудитів у цій сфері, забезпечення підвищення

кваліфікації аудиторів, обмін досвідом та найкращою практикою з питань аудиту у сфері попередження і ліквідації наслідків катастроф, впровадження розробленої методології і відповідних міжнародних стандартів ISSAI.

Розгляд питання продовження мандата робочої групи та головування Рахункової палати, а також затвердження Стратегічного плану, відбуватиметься на наступному XI Конгресі EUROSAI навесні 2021 року.

На виконання Стратегічного плану робочої групи EUROSAI з аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф, на 2017–2021 роки робочою групою у 2020 році завершено **три міжнародні координовані аудити:**

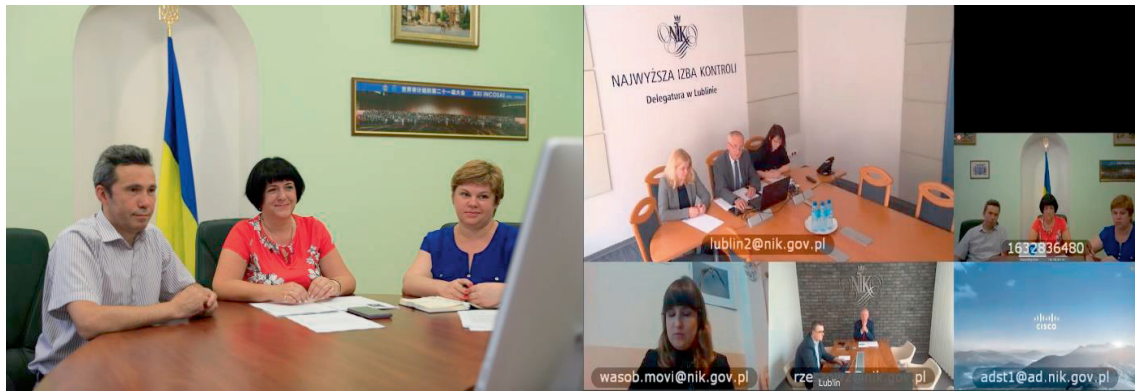
- **попередження та ліквідації наслідків паводків** (БОА України, Республіки Білорусь, Грузії, Республіки Польща, Республіки Сербія, Турецької Республіки та Європейський суд аудиторів);
- **поводження з відходами та їх видалення** (БОА України, Республіки Молдова та Республіки Сербія);
- **транскордонне перевезення відходів у світлі положень Базельської конвенції** (БОА України, Республіки Польща та Словацької Республіки).

Рахунковою палатою, як координатором міжнародних аудитів у сфері попередження та ліквідації наслідків паводків та поводження з відходами та їх видалення, що здійснювались під керівництвом члена Рахункової палати Віктора Богуна, підготовлено спільні звіти, які надіслано БОА-учасникам для підписання. Проєкт Спільного звіту про результати аудиту на тему «Транскордонне перевезення відходів у світлі положень Базельської Конвенції», підготовлений координатором аудиту БОА Польщі, обговорювався на зустрічі групи аудиторів у складі представників БОА України, Польщі та Словаччини 30–31 січня 2020 року в м. Львові. Підписання документа учасниками аудиту заплановане на 2021 рік.

7.4. РОЗВИТОК ДВОСТОРОННЬОГО СПІВРОБІТНИЦТВА З ВИЩИМИ ОРГАНАМИ АУДИТУ ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ

Під час зустрічі представників **Рахункової палати та Вищої палати контролю Республіки Польща**, яка відбулася 19 червня 2020 року в режимі відеоконференції, обговорювались плани щодо проведення спільного міжнародного аудиту ефективності використання коштів на розбудову прикордонної дорожньої інфраструктури на українсько-польському кордоні.

В межах запланованого аудиту сторони мають намір оцінити завдання, визначені інвестиційними проєктами, ефективність використання бюджетних коштів, виділених урядами України та Польщі на розбудову прикордонної дорожньої інфраструктури.

Онлайн зустріч між Рахунковою палатою та Вищою палатою контролю Республіки Польща

Предметом **двосторонньої онлайн-зустрічі між ВОА України та Литви**, яка відбулася 8 жовтня, було обговорення досвіду та напрацювань Рахункової палати України з моменту оновлення її складу та планів щодо запровадження сучасних методів HR-менеджменту в Рахунковій палаті.

Зокрема, учасники обговорили впровадження принципів проєктного управління та удосконалення ІТ-забезпечення аудитів у тому числі в межах проєкту технічної допомоги ЄС, спрямованого на підтримку реформ у сфері управління державними фінансами. Литовська сторона висловила готовність ділитись з Рахунковою палатою своїм досвідом з питань налагодження бізнес-процесів у державному аудиті та створення системи управління ризиками в роботі аудиторів.

Результати дослідження рівня доброчесності та статус доброчесності державних установ були у центрі уваги **VII Міжнародного антикорупційного семінару з питань підвищення рівня доброчесності в державних установах** (24–28.02.2020, м. Сарваші, Угорщина). У межах програми учасники вивчили основи доброчесності та антикорупційної діяльності державних органів, зокрема заслухали презентації Національної служби захисту про розвиток угорської культури доброчесності, антикорупційну програму угорського уряду та антикорупційну стратегію, а також ознайомилися з методологічним підходом до дослідження доброчесності Державної аудиторської служби Угорщини.

7.4.1. Участь у міжнародних програмах, які фінансуються за рахунок коштів Європейського Союзу

У рамках реалізації програм прикордонного співробітництва європейського інструменту сусідства та партнерства (ППС ЄІС) «Басейн Чорного моря 2014–2020», ППС ЄІС «Україна – Румунія 2014–2020», ППС ЄІС «Україна – Угорщина – Словаччина – Румунія 2014–2020» та «Україна – Польща – Білорусь 2014–2020» продовжувала роботу група аудиторів Рахункової палати на чолі з членом Рахункової палати Василем Невідомим.

Зокрема, у 2020 році групою аудиторів проведено два системні аудити за програмами «Україна – Румунія 2014–2020 роки» та «Басейн Чорного моря 2014–2020 роки», надано пропозиції Органу аудиту угорської програми до

аудиторського звіту, підготовленого за результатами системного аудиту, здійсненого за цією програмою. Також перевірено виконання Національним органом управління (Секретаріат Кабінету Міністрів України) та Національним контрольно-контактним пунктом (Міністерство фінансів України) раніше наданих рекомендацій.

На виконання рекомендацій постановою Кабінету Міністрів України у 2020 році затверджено Порядок повернення неналежно витрачених коштів та невикористаної частини гранту Європейського Союзу, що надаються для реалізації проєктів у рамках спільних операційних програм прикордонного співробітництва Європейського інструменту сусідства 2014–2020. Крім того, Міністерство фінансів України взяло участь у розробленні керівництв та інструкцій для підтвердження доходів і витрат за програмами.

На запит Органу аудиту за польською програмою представниками Рахункової палати здійснено у 2020 році аудит проєкту «Покращення екологічної ситуації у Шацькому національному природному парку шляхом каналізування населених пунктів навколо озера Світязь».

Групою аудиторів опрацьовано аудиторські звіти та висновки щодо річної звітності за ППС ЄС за попередній фінансовий рік, чотири оновлені стратегії аудиту, керівництво з проведення аудиту, і за результатами цього надано зауваження та пропозиції відповідним органам аудиту.

Представники групи аудиторів у 2020 році під час участі у двох онлайн-засіданнях щодо реалізації програм обговорили питання доступу та ведення баз даних в інтегрованих системах, відбору незалежних аудиторів для здійснення верифікацій витрат за проєктами, адміністративних перевірок та системних аудитів тощо.

В рамках контролю за **«Дунайською транснаціональною програмою 2014–2020 років»** продовжувалась робота групи аудиторів Рахункової палати під керівництвом члена Рахункової палати Віктора Богуна. Зокрема, у 2020 році представники групи аудиторів Рахункової палати взяли участь у:

- круглому столі обговорення стану реалізації Угоди про фінансування Дунайської транснаціональної програми в Україні, організованому Українським інститутом міжнародної політики за підтримки Фонду Ганса Зайделя в Україні, Румунії та Молдові;
- марафоні проєктів українських бенефіціарів Дунайської транснаціональної програми, організованому Українським інститутом міжнародної політики за підтримки Фонду Ганса Зайделя в Україні, Румунії та Молдові;
- онлайн-семінарі для контролерів першого рівня та органу контролю в Україні, організованому керівним органом програми;
- нараді Віцепрем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України щодо реалізації Дунайської транснаціональної програми в Україні;

- онлайн-нараді з питань виконання рекомендацій Органу аудиту програми з усунення виявлених недоліків в контролі першого рівня за участі представників Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції і Державної аудиторської служби України.

Завдяки активній та наполегливій роботі групи аудиторів Рахункової палати під керівництвом члена Рахункової палати Віктора Богуна у 2020 році було створено національну систему управління та контролю за Дунайською транснаціональною програмою, що відповідає нормам і вимогам, встановленим у Регламенті ЄС № 1303/2013.

7.5. Поглиблення співпраці з міжнародними організаціями, участь у проєктах і програмах міжнародної технічної допомоги

Протягом 2020 року з метою забезпечення реалізації Стратегії розвитку Рахункової палати на 2019–2024 роки та зобов'язань, взятих відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, розпочато співпрацю з двома компонентами **Програми підтримки управління державними фінансами в Україні (EU4PFM)**, що фінансується в межах Спільної програми підтримки Європейського Союзу та Європейського інструменту сусідства для підтримки ефективного реформування системи управління державними фінансами в Україні.

Підписання меморандуму про взаєморозуміння між Рахунковою палатою та Центральним агентством з управління проєктами Литовської Республіки (CPMA)

Реалізацію в Рахунковій палаті Компонента IV – Проєкт «Горизонтальні заходи та управління» Програми підтримки системи управління державними фінансами для України (EU4PFM) розпочато в січні 2020 року після підписання Меморандуму про взаєморозуміння між Рахунковою палатою та Центральним

агентством з управління проєктами Литовської Республіки (СРМА), визначеним виконавцем Проєкту в межах проведення Представництвом ЄС в Україні відповідних тендерних процедур. Документ підписали Голова Рахункової палати Валерій Пацкан та директор Центрального агентства з управління проєктами Литовської Республіки (СРМА) Лідія Кашубене.

Компонент IV забезпечує підтримку Рахункової палати з питань розроблення та впровадження сучасних методів управління людськими ресурсами, включаючи впровадження інструментів з рекрутингу персоналу, адаптацію та автоматизацію бізнес-процесів, вдосконалення організаційної структури, яка максимально підвищить ефективність проведення аудитів і виконання стратегічних цілей ВОА України. Діяльність Проєкту ґрунтується на узгодженому на засіданні Керівного комітету проєкту робочому плані та плані закупівель.

В межах реалізації Проєкту впродовж 2020 року Рахункова палата офіційно отримала статус реципієнта програми. Відповідно до процедур, передбачених СРМА, до участі у Проєкті залучено три національні експерти у сферах управління персоналом, управління проєктами та ІТ, а також міжнародні експерти у сферах управління персоналом, організаційного розвитку та ІТ; сформовано команду управління Проєктом в Рахунковій палаті.

У 2020 році в Рахунковій палаті розпочато реалізацію ще одного компонента програми EU4PFM – **Проєкт «Зміцнення потенціалу зовнішнього аудиту в Україні відповідно до міжнародних стандартів»**.

Початкова фаза Проєкту, що реалізовуватиметься за підтримки Представництва Європейського Союзу в Україні у співпраці з компанією HULLA & CO HUMAN DYNAMICS GmbH & Co KG (HD), стартувала 28 вересня 2020 року після підписання контракту ENI/2020/418-333 між HUMAN DYNAMICS і Представництвом ЄС в Україні відповідно до узгодженого з Рахунковою палатою технічного завдання. Метою Проєкту є забезпечення ефективного нагляду за публічними (державними) ресурсами шляхом вдосконалення спроможностей зовнішнього аудиту бюджетних коштів. Для обговорення питань пов'язаних із започаткуванням Проєкту у Рахунковій палаті з 3 листопада по 24 грудня 2020 року відбулась низка зустрічей Голови Рахункової палати Валерія Пацкана, членів Рахункової палати, інших представників з ключовим експертом Проєкту «Зміцнення потенціалу зовнішнього аудиту в Україні відповідно до міжнародних стандартів» Інгуною Судрабою. Результат проведених зустрічей – робочий план реалізації Проєкту, розроблений до 2022 року.

Протягом 2020 року продовжувалась **активна співпраця з Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ)**.

Завдяки співпраці з **проєктом GIZ «Розбудова адміністративних потужностей у сфері державних фінансів»** та VoxUkraine організовано публічні дискусії в межах Budget Watchdog і тренінг для працівників Рахункової палати з питань співпраці з українськими медіа. Надавалась підтримка в організації

індивідуальних мовних курсів, закупівлі програмного та апаратного забезпечення для потреб установи, а також щодо перекладів документів.

Цікавою і результативною також була співпраця з **проєктом GIZ «Посилення спроможності вищих органів аудиту країн Східного Партнерства здійснювати моніторинг досягнення цілей «Порядку денного ООН 2030»**, в межах якого на основі аналізу міжнародного досвіду вищих органів аудиту Вірменії, Азербайджану, Грузії та України підготовлено та передано для подальшого використання Рахунковою палатою низку концептуальних документів: «Позиційний документ: Правові передумови для впровадження міжнародних стандартів в практику зовнішнього аудиту в країнах Східного партнерства (Вірменія, Азербайджан, Грузія, Україна) та порівняльний аналіз законодавчої бази щодо зовнішнього аудиту в країнах Східного партнерства, кейс «Україна»; аналітичну записку «Передумови для впровадження міжнародних стандартів для БОА стосовно фінансового аудиту річної консолідованої фінансової звітності уряду вищими органами аудиту країн Східного партнерства (Азербайджан, Вірменія, Грузія та Україна), а також пропозиції щодо впровадження міжнародних стандартів зовнішнього аудиту у практику Рахункової палати».

Проєкт активно підтримував проведення міжнародного паралельного аудиту у сфері Цілей сталого розвитку ООН (ЦСР), – аудиту ефективності заходів з протидії туберкульозу в країнах Східного партнерства (Грузія, Білорусь, Вірменія, Азербайджан, Україна).

Протягом 2020 року **співпраця зі Світовим банком** відбувалась з урахуванням положень спільного Меморандуму про взаєморозуміння. Зокрема, аудитори Рахункової палати активно залучались до аудиту програм та проєктів, що фінансуються за підтримки Світового банку. Рахункова палата брала участь в огляді якості аудиторських послуг, що надаються вищими органами аудиту, також в межах аудиту проєктів, що фінансують за рахунок коштів Світового банку: Проєкту модернізації системи соціальної підтримки населення, проєкту «Поліпшення охорони здоров'я на службі у людей» та обговоренні перспектив участі Рахункової палати як зовнішнього аудитора в програмі Міжнародного банку реконструкції і розвитку «Прискорення інвестицій у сільське господарство України».

Упродовж року в Рахунковій палаті відбулась низка заходів за **проєктом «Гендерне бюджетування в Україні»** (далі – Проєкт ГОБ), який реалізовано за сприяння Посольства Королівства Швеції в Україні та Шведського агентства з міжнародного розвитку (SIDA). Так, розпочато виконання комплексу завдань у сфері бюджетної політики, що відповідає прагненням України щодо досягнення Цілей сталого розвитку (ЦСР), у тому числі щодо впровадження та застосування гендерного підходу в бюджетний процес, включаючи систему фінансового контролю, що забезпечить поліпшення результативності під час формування та виконання бюджетних програм, підвищенню економічної ефективності і прозорості бюджетних асигнувань з урахуванням потреб жінок та чоловіків.

У 2020 році фахівці Рахункової палати пройшли навчання та ознайомились з особливостями застосування ґендерноорієнтованого підходу в системі державних фінансів:

- онлайн-конференція на тему «Ґендерне бюджетування в Україні: досягнення, виклики, перспективи розвитку», під час якої представник Рахункової палати виступив з доповіддю про застосування ґендерноорієнтованого підходу в бюджетному процесі головними розпорядниками коштів державного бюджету;
- семінари на тему:
 - «Від теорії до практики застосування ґендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі»;
 - «Результати ґендерного аналізу програм протидії захворюванню на туберкульоз»;
 - «Ґендерний аудит».

У межах співпраці з Проєктом ҐОБ здійснено ґендерний аналіз бюджетної програми «Керівництво та управління у сфері контролю за виконанням державного бюджету», підготовлено пропозиції та рекомендації до паспорта цієї програми для врахування під час розроблення проєкту Державного бюджету України на 2021 рік.

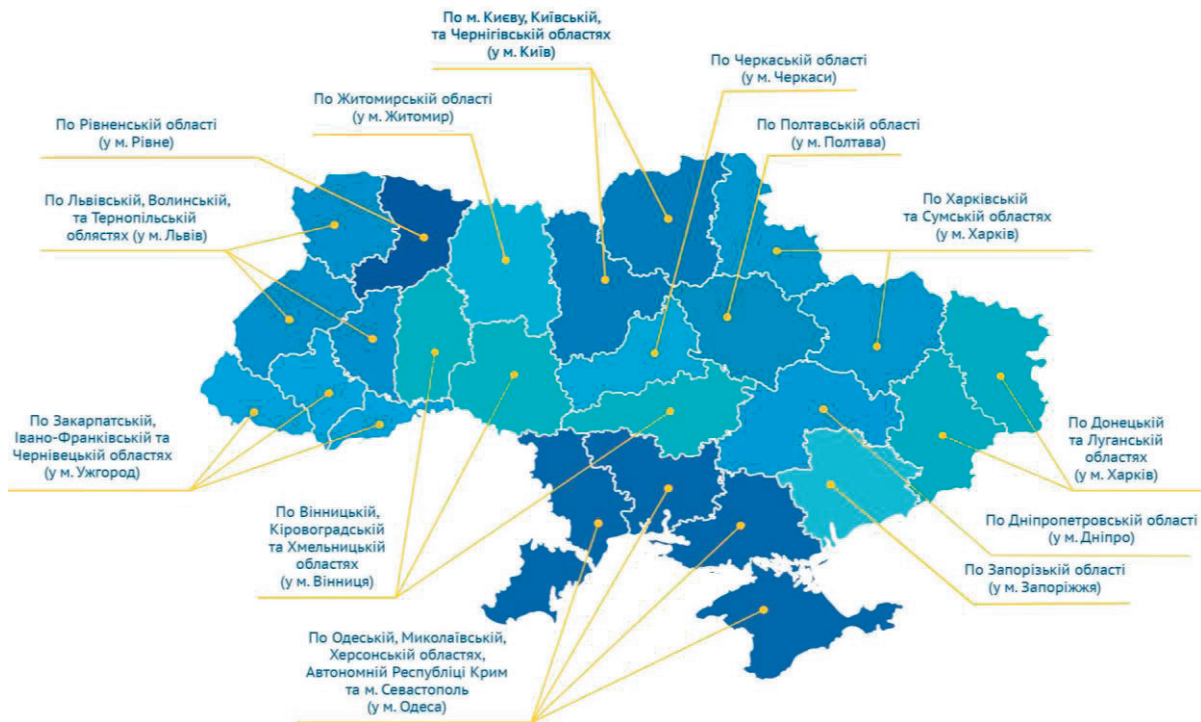
8. ДІЯЛЬНІСТЬ АПАРАТУ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ

Відповідно до Закону України «Про Рахункову палату» для забезпечення виконання покладених на Рахункову палату повноважень діє апарат Рахункової палати, що складається з департаментів, територіальних та інших структурних підрозділів.

Керівництво апаратом Рахункової палати з питань організаційного, інформаційного, довідкового, матеріально-технічного забезпечення здійснює Секретар Рахункової палати – керівник апарату Вадим Ходаковський.

Виконання поставлених перед Рахунковою палатою завдань у частині здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) у 2020 році забезпечували:

- департамент експертизи та аналізу державного бюджету;
- департамент контролю у сфері доходів бюджету та фінансових установ;
- департамент контролю у сфері оборони та паливно-енергетичного комплексу;
- департамент контролю органів судової влади та правоохоронної діяльності;
- департамент контролю з питань АПК, використання природних ресурсів та охорони навколишнього середовища;
- департамент контролю публічної адміністрації та міжбюджетних відносин;
- департамент контролю гуманітарної та соціальної сфери;
- департамент контролю у сфері юстиції та запобігання корупції;
- департамент контролю у сфері економіки, інфраструктури та управління об'єктами державної власності;
- департамент стратегічного розвитку та методології;
- юридичний департамент;
- територіальні управління Рахункової палати:
 - по м. Києву, Київській та Чернігівській областях (у м. Київ);
 - по Дніпропетровській області (у м. Дніпро);
 - по Львівській, Волинській та Тернопільській областях (у м. Львів);
 - по Одеській, Миколаївській, Херсонській областях, Автономній Республіці Крим та м. Севастополю (у м. Одеса);
 - по Донецькій та Луганській областях (у м. Донецьк);
 - по Харківській та Сумській областях (у м. Харків);
 - по Вінницькій, Кіровоградській та Хмельницькій областях (у м. Вінниця);
 - по Закарпатській, Івано-Франківській та Чернівецькій областях (у м. Ужгород).

8.1. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Реалізація місії Рахункової палати та стратегічних цілей, визначених Стратегією розвитку Рахункової палати на 2019–2024 роки, вимагають особливого підходу до формування та здійснення кадрової політики в Рахунковій палаті.

Управління персоналом протягом звітного 2020 року здійснювалось в апараті Рахункової палати за особливих умов, визначених на період дії карантину, установленого з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2. Зокрема, організовано виконання посадових обов'язків працівниками апарату Рахункової палати дистанційно, забезпечено моніторинг випадків захворювання працівників, у тому числі на COVID-19, здійснювалися заходи щодо обмеження безпосереднього спілкування працівників в адміністративних будівлях Рахункової палати, а також створювались належні умови для безпечного спілкування працівників Рахункової палати з представниками об'єктів контролю під час здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту).

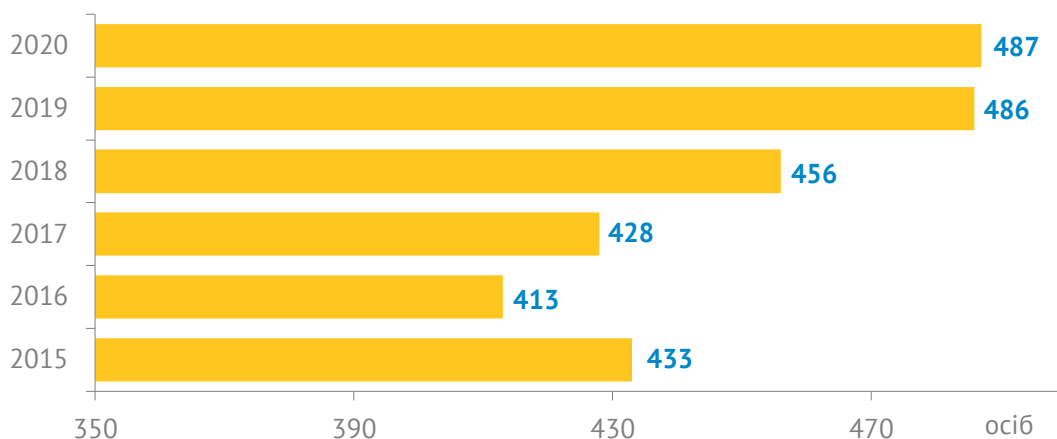
Фактична чисельність Рахункової палати станом на 31 грудня 2020 року

Протягом звітної періоду контрольні та експертно-аналітичні функції здійснювали 325 державних службовців, у тому числі в структурних підрозділах центрального апарату – 216, у територіальних управліннях – 109, при цьому управлінські функції забезпечував усього 101 державний службовець.

Кількість працюючих у структурних підрозділах центрального апарату Рахункової палати становила 358 осіб, у територіальних управліннях – 129.

Діаграма 9.
Кількість осіб, які фактично працюють у Рахунковій палаті

У Рахунковій палаті середній вік працюючих у 2020 році 47,3 року, з них чоловіків – 46,6, жінок – 47,7. Молодь віком до 35 років становила 12 % (58 осіб) загальної кількості працюючих.

Щодо гендерного розподілу: в Рахунковій палаті працює 288 жінок і 199 чоловіків (59 % та 41 % відповідно).

Переважає більшість працівників Рахункової палати, а саме 468 осіб, має ступінь вищої освіти – «спеціаліст» або «магістр», з них 157 – дві повні вищі освіти, 39 – три. На кінець 2020 року 4 особи продовжували здобувати другу або

третю вищу освіту. Крім того, 19 працівників (робітники) мають спеціальну технічну, професійно-технічну або загальну середню освіту.

У Рахунковій палаті працюють 7 докторів наук, 21 кандидат наук та 3 аспіранти, які здобувають науковий ступінь доктора філософії.

Десять посадових осіб мають почесні звання: 6 – «Заслужений економіст України»; 2 – «Заслужений юрист України».

У звітному періоді до Рахункової палати призначено 33 особи, із них 24 – на посади державної служби апарату (4 – категорія «Б», 20 – категорія «В»), 2 – на посади патронатних служб, 3 – на посади з функціями обслуговування, 4 – на посади робітників.

З метою забезпечення виконання завдань і функцій Рахункової палати укомплектування вакантних посад здійснювалось шляхом конкурсного відбору і переведення без обов'язкового проведення конкурсу на рівнозначну або нижчу вакантну посаду державних службовців з інших державних органів з урахуванням професійної підготовки та професійної компетентності.

У 2020 році (до 17 березня) організовано та проведено три засідання Конкурсної комісії. За результатами конкурсного відбору до апарату Рахункової палати призначено на посади державної служби категорії «Б» – 5 осіб, на посади державної служби категорії «В» – 12 осіб.

Просування по службі шляхом зайняття вищої посади здійснили 8 державних службовців апарату за результатами конкурсу з урахуванням професійної компетентності.

З 17.03.2020 відповідно до Закону України від 13.04.2020 № 553-IX «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» в Рахунковій палаті тимчасово, на період дії карантину, установленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, призупинено проведення конкурсів на зайняття посад державної служби.

В умовах карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів у країні призначення на вакантні посади державної служби здійснювалось у виняткових випадках за результатами проведення співбесіди та призначення кандидатів шляхом укладення контракту на період дії карантину. До кінця року Секретарем Рахункової палати – керівником апарату прийнято рішення про необхідність призначення на 3 вакантні посади державної служби на період дії карантину шляхом укладання контракту про проходження державної служби.

За процедурою переведення з інших державних органів до апарату Рахункової палати призначено 9 осіб на посади спеціалістів.

Упродовж 2020 року за сумлінну працю на займаних посадах понад три роки та з урахуванням результатів оцінювання службової діяльності працівників присвоєно чергові ранги 78 державним службовцям, за результатами випробування – 11.

Упродовж року звільнилося 33 працівники.

У 2020 році продовжено системну роботу з виконання покладених повноважень щодо військового обліку та бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та у воєнний час відповідно до вимог законів України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», «Про військовий обов'язок та військову службу».

Усього на військовому обліку в Рахунковій палаті перебуває 113 військовозобов'язаних працівників, із них: придатних до військової служби – 92, обмежено придатних або непридатних до військової служби – 21. Із числа військовозобов'язаних 46 працівників заброньовані за Рахунковою палатою на період мобілізації та воєнного часу. Мобілізаційні розпорядження мають 6 військовозобов'язаних.

Важливим аспектом роботи з персоналом у Рахунковій палаті є підвищення кваліфікації працівників.

У звітному періоді в Рахунковій палаті організовано і проведено 47 навчальних заходів, участь у яких взяли 356 працівників, із них 92 працівники територіальних управлінь (з отриманням сертифікатів – 344). Переважна більшість навчальних заходів здійснювалась онлайн.

Навчальні заходи для працівників Рахункової палати організовано в провідних закладах вищої освіти: у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, Донецькому національному університеті імені Василя Стуса, Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, Університеті державної фіскальної служби України.

Надано також працівникам можливість підвищення кваліфікації шляхом самоосвіти онлайн, що дозволило вийти за межі рекомендованих знань і навичок та отримати інші загальні чи спеціальні знання відповідно до особистих потреб (отримано майже 160 сертифікатів).

Враховуючи роль англійської мови як мови міжнародного спілкування для забезпечення інтеграції України до європейського простору, у 2020 році продовжилось вивчення англійської мови 8 членами Рахункової палати та 29 державними службовцями центрального апарату, 9 працівниками територіального управління у м. Харків та 6 працівниками територіального управління у м. Донецьк.

Особливістю звітнього періоду стало зменшення можливостей брати участь у міжнародних навчальних заходах. Лише один працівник Рахункової палати взяв участь у семінарі з питань підвищення рівня доброчесності на державних підприємствах та ознайомився з міжнародним досвідом Угорщини.

Водночас практичну зацікавленість у вивченні іноземного досвіду з актуальних питань реалізовано працівниками Рахункової палати під час:

- тренінгу «Від теорії до практики застосування гендерно-орієнтованого підходу в бюджетному процесі» (у межах Проєкту «Гендерне бюджетування в Україні»), у якому взяли участь 18 державних службовців;
- онлайн-тренінгу «Управління ефективністю організації (в тому числі через інструменти «ключові показники ефективності – KPI») (у межах Програми підтримки ЄС системи управління публічними фінансами в Україні EU4PFM) – 48 державних службовців;
- онлайн-курсу «Держструктури VS media: особливості взаємодії та висвітлення контенту» (у межах Проєкту Budget Watchdog, що реалізувався за підтримки Уряду Німеччини та через Проєкт «Ефективне управління державними ресурсами III» (GIZ)) – 19 державних службовців.

Згідно з вимогами Закону України «Про державну службу» у 2020 році проведено оцінювання результатів службової діяльності 407 державних службовців апарату, які займають посади державної служби категорій «А», «Б», «В», за результатами якого 260 державних службовців (64 % загальної кількості оцінених) отримали відмінну оцінку, 142 державних службовці (35 %) – позитивну; 4 (1 %) – негативну.

Упродовж звітної періоду за професійне виконання службових обов'язків, високі особисті досягнення і трудові здобутки нагороджено 100 працівників Рахункової палати (21 %) (у 2019 – 52 особи (11 %)).

8.2. ФІНАНСОВЕ І МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Законом України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» видатки Рахункової палати за загальним фондом державного бюджету передбачено у сумі **503 млн 952 тис. гривень**.

З метою наповнення фонду боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, та її наслідками кошторисні призначення Рахункової палати за КПКБК 6511010 «Керівництво та управління у сфері контролю за виконанням державного бюджету» на підставі довідок Міністерства фінансів України протягом 2020 року двічі коригувались у бік зменшення:

- на виконання Закону України № 553- IX «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік»;
- відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2020 № 1563-р «Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених головним розпорядникам бюджетних коштів на 2020 рік».

Враховуючи викладене та через запровадження карантинних обмежень у минулому році, Рахункова палата була вимушена перенести на 2021 та наступні роки низку заходів, зокрема щодо розширення мережі територіальних підрозділів Рахункової палати, передбачених Стратегією розвитку Рахункової палати на 2019–2024 роки.

Кошторисні призначення на 2020 рік з урахуванням змін за загальним фондом державного бюджету становили **387 млн 992,7 тис. грн**, з них:

- заробітна плата з нарахуваннями – 334 млн 179,9 тис. грн;
- інші поточні видатки – 26 млн 364,7 тис. грн;
- комунальні послуги та енергоносії – 7 млн 233,3 тис. грн;
- капітальні видатки – 20 млн 214,8 тис. гривень.

У межах бюджетної програми за КПКПВ 6511010 «Керівництво та управління у сфері контролю за виконанням державного бюджету» протягом 2020 року здійснювались видатки на забезпечення повноважень Рахункової палати, наданих Конституцією України, Бюджетним кодексом України, Законом України «Про Рахункову палату» з урахуванням стратегічних цілей та пріоритетів розвитку Рахункової палати, визначених Стратегією розвитку Рахункової палати на 2019–2024 роки.

Цілі та пріоритети, передбачені Стратегією, знайшли своє відображення в результативних показниках бюджетної програми Рахункової палати, визначених в паспорті бюджетної програми на 2020 рік, затвердженому наказом Секретаря Рахункової палати – керівника апарату від 05.02.2020 № 6 (зі змінами).

Напрямами використання бюджетних коштів у 2020 році відповідно до паспорта бюджетної програми визначено:

- здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту);
- зміцнення інфраструктури та розміщення територіальної мережі Рахункової палати;
- забезпечення належного рівня захисту інформації з обмеженим доступом;
- розбудова та розвиток інформаційно-аналітичної системи Рахункової палати (заходи з інформатизації);
- професійний розвиток персоналу Рахункової палати;
- забезпечення оприлюднення в електронних і друкованих засобах масової інформації та на офіційному вебсайті інформації про діяльність Рахункової палати, взаємодія із зацікавленими сторонами;
- забезпечення співробітництва з вищими органами аудиту іноземних країн та міжнародними організаціями, в тому числі проведення спільних та паралельних аудитів.

Інформацію про результативні показники бюджетної програми (затверджені та фактичні показники, аналіз їх виконання) відображено у [Звіті про виконання паспорта бюджетної програми на 2020 рік за КПКВК 6511010 «Керівництво та управління у сфері контролю за виконанням державного бюджету»](#), який як і паспорт бюджетної програми оприлюднено на офіційному сайті Рахункової палати.

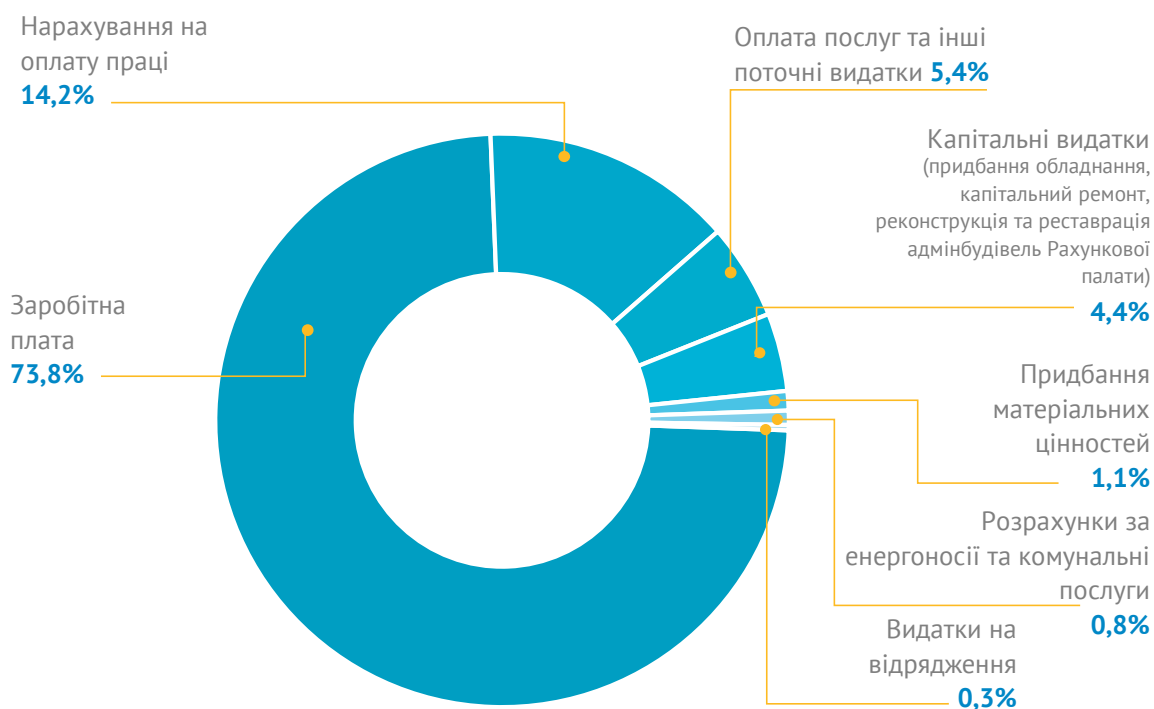
Фінансування видатків Рахункової палати у 2020 році спрямовувалось на досягнення запланованих стратегічних цілей та пріоритетів, модернізацію існуючої матеріально-технічної бази, забезпечення безпечного функціонування інформаційно-аналітичної системи, активізацію міжнародної діяльності.

Загальна сума касових видатків за КПКВ 6511010 «Керівництво та управління у сфері контролю за виконанням державного бюджету» становила 378 млн 568,4 тис. гривень.

Основну питому вагу касових видатків становила заробітна плата з нарахуваннями – 333 млн 532,4 тис. гривень. Видатки на відрядження в межах України та за кордон, що здійснювались для забезпечення міжнародної діяльності, становили 1 млн 1,1 тис. гривень.

Видатки на придбання матеріальних цінностей – 4 млн 24,5 тис. грн (придбання комплектуючих та витратних матеріалів до комп'ютерної техніки, інвентарю, обладнання, пального, канцелярських та господарських товарів, підписки періодичних видань тощо).

Діаграма 10. Структура касових видатків Рахункової палати за КПКВ 6511010 «Керівництво та управління у сфері контролю за виконанням державного бюджету» у 2020 році

Видатки на оплату послуг та інші поточні видатки становили 20 млн 334,5 тис. грн і включали видатки на утримання в належному стані адмінбудівель Рахункової палати, у тому числі територіальних управлінь, на

оплату телекомунікаційних послуг, оренду, охорону приміщень Рахункової палати, технічне обслуговування та ремонт систем пожежогашіння, вентиляції, сигналізації, телекомунікацій та захисту інформації, локальних мереж обробки даних, комп'ютерної та копіювальної техніки, послуг інформаційних агентств, підвищення кваліфікації працівників тощо.

За рахунок кошторисних призначень у 2020 році здійснювались видатки на розвиток інформаційно-аналітичної системи Рахункової палати (ІАС РП), а саме продовження заходів з побудови корпоративної мережі Рахункової палати, яка об'єднує локальні мережі центрального офісу та територіальних управлінь на основі нового комутаційного обладнання та швидкісних каналів обміну інформацією, що забезпечить оперативну інформаційну взаємодію всіх підрозділів, доступ усім користувачам до ресурсів ІАС РП, функціонування послуг ІР-телефонії та надійний захист інформаційних ресурсів і кібербезпеку всієї системи.

У звітному році також здійснювались видатки на закупівлю послуг зі стандартної технічної підтримки системи керування базами даних Oracle та проведення заходів з переатестації комплексної системи захисту інформації (КСЗІ) ІТС РП у зв'язку із необхідністю продовження строку дії її сертифікації.

Крім того, в межах коштів, виділених на забезпечення діяльності Рахункової палати, здійснено видатки на забезпечення міжнародної діяльності Рахункової палати (сплата членських внесків до міжнародних організацій вищих органів аудиту EUROSAI та INTOSAI, представницькі видатки).

Видатки на здійснення розрахунків за енергоносії та комунальні послуги становили 3 млн 2,3 тис. грн, за їх рахунок забезпечувалась оплата за укладеними договорами за надання послуг з утримання адмінприміщень, зокрема теплопостачання, водопостачання та водовідведення, електроенергію та природний газ, використаний для опалення приміщень.

На здійснення капітальних видатків у 2020 році спрямовано 16 млн 673,6 тис. грн, за рахунок яких було придбано мережеве обладнання та потокові сканери; розроблено науково-проєктну документацію на реставрацію адміністративної будівлі територіального управління Рахункової палати у м. Ужгород, пл. Пушкіна, 1, робочий проєкт з реконструкції адміністративної будівлі територіального управління Рахункової палати у м. Вінниця, вул. Пирогова, 45; проведено капітальний ремонт адмінбудівлі центрального апарату Рахункової палати у м. Києві, вул. М. Коцюбинського, 7.

З метою ефективного використання Рахунковою палатою та її територіальними управліннями нерухомого державного майна зареєстровано право державної власності на нерухоме майно у м. Вінниця, вул. Пирогова, 45; зареєстровано право державної власності на будівлю, отримано рішення уповноважених органів на переоформлення земельної ділянки із зміною призначення, виконано проєкт землеустрою земельної ділянки у м. Ужгород, пл. Пушкіна, 1; завершено процедуру розподілу земельної ділянки з міським центром

зайнятості, отримано рішення міської ради на відокремлення та закріплення за Рахунковою палатою земельної ділянки у м. Харків, вул. Шевченка, 137-Б.

Придбання матеріальних цінностей, робіт та послуг для потреб Рахункової палати здійснювалось відповідно до Річного плану закупівель на 2020 рік, затвердженого рішеннями тендерного комітету Рахункової палати, з дотриманням вимог Закону України «Про публічні закупівлі», постанов Кабінету Міністрів України від 04.04.2001 № 332 «Про граничні суми витрат на придбання автомобілів, меблів, іншого обладнання та устаткування, мобільних телефонів, комп'ютерів державними органами, а також установами та організаціями, які утримуються за рахунок державного бюджету», від 23.04.2014 № 117 «Про здійснення попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти» та інших нормативно-правових актів.

Спеціальний фонд Рахункової палати у 2020 році формувався за рахунок надходжень протягом бюджетного року від орендної плати за користування майном, що знаходиться на балансі Рахункової палати, від оприбуткування обладнання, переданого як міжнародна технічна допомога у безповоротне володіння Рахункової палати Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ) ГмбХ, від вилучення дорогоцінних металів зі списаного обладнання, відображення вартості зелених насаджень за підсумками проведеної паспортизації.

Кошторис Рахункової палати на 2020 рік за спеціальним фондом державного бюджету становив **1 млн 402,5 тис. грн**, з них:

- залишки на початок року – 287,2 тис. грн;
- доходи за ККДБ 25010300 «Плата за оренду майна бюджетних установ» – 314,8 тис. грн;
- доходи за ККДБ 25010400 «Надходження бюджетних установ від додаткової (господарської) діяльності» – 0,3 тис. грн;
- доходи за ККДБ 25020100 «Благодійні внески гранти та дарунки» – 800,2 тис. грн, в тому числі:

14,6 тис. грн – відображення в бухгалтерському обліку результатів паспортизації зелених насаджень, що розташовані на земельних ділянках Рахункової палати (м. Київ, вул. В. Гетьмана, 8/26, м. Львів, вул. А. Лінкольна, 2 та м. Одеса, Фонтанська дорога, 6/1);

785,6 тис. грн – вартість технічного обладнання та програмного забезпечення, безоплатно переданого Рахунковій палаті Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ) ГмбХ.

8.3. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА СИСТЕМА ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ

У 2020 році основні зусилля Рахункової палати щодо ІТ-забезпечення спрямовано на виконання заходів з розвитку корпоративної мережі, оновлення матеріально-технічної бази інформаційно-телекомунікаційної системи Рахункової палати (ІТС РП), а також на забезпечення дистанційної роботи працівників Рахункової палати на період дії карантину, установленого з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2.

Упродовж звітнього року здійснено комплексну заміну комутаційного обладнання структурованої кабельної мережі центрального офісу, серверів і комп'ютерів на робочих місцях.

Ядром для корпоративної мережі стала мережева інфраструктура центрального офісу. Змінено конфігурацію структурованої мережі центрального офісу і проведено налаштування нового комутаційного обладнання відповідно до вимог проєктної документації. Здійснено налаштування обладнання та програмного забезпечення для системи ІР-телефонії, виконано необхідні заходи для введення системи в дію.

Виконано проєкт побудови комплексної системи захисту інформації (КСЗІ) ІТС РП та отримано атестат відповідності вимогам нормативних документів у сфері технічного захисту інформації з терміном дії до кінця 2021 року.

Протягом року здійснювалася підтримка функціонування локальних мереж центрального апарату та територіальних управлінь (попередньої інфраструктури) і нової корпоративної мережі Рахункової палати. Оскільки попередня інфраструктура ІАС РП не передбачала можливості інтеграції у глобальні мережі і мала недостатній для такого підключення рівень захисту інформації, комутація серверів та комп'ютерів цієї інфраструктури до корпоративної мережі не здійснювалася. Можливість повноцінної роботи у корпоративній мережі ІТС РП фахівці Рахункової палати отримали одночасно із встановленням на робочих місцях нових комп'ютерів та ноутбуків, які мають надійний рівень захисту інформації та розширені засоби автентифікації користувачів. Також для користувачів ІТС РП створено та надано доступ до спільного мережевого ресурсу з метою надійного зберігання та отримання необхідної інформації відповідно до повноважень і розподілу обов'язків згідно з штатним розписом Рахункової палати. Забезпечено роботу корпоративної пошти (@gr.gov.ua). Здійснено перенесення більшої частини діючих інформаційних систем до нової інфраструктури ІТС РП.

Слід зазначити, що частина діючих у старій інфраструктурі інформаційних систем спроектована під застарілі платформи програмно-апаратного забезпечення і потребує значної або повної перебудови під сучасні програмно-апаратні платформи, зокрема система «Колегія», «Моніторинг рішень колегії», аналітична система «Моніторинг фінансових показників виконання бюджетів всіх рівнів», «Моніторинг макропоказників економічного та соціального становища

України», «Моніторинг галузевих показників соціально-економічного розвитку регіонів України». Крім того, необхідно інтегрувати всі ключові інформаційні системи між собою.

У другій половині 2020 року розпочато роботу з аналізу та перегляду бізнес-процесів ІТ. Першочергове завдання перегляду – бізнес-процеси, які є застарілими, недіджиталізованими та не відповідають сучасним методам та умовам роботи, а також спроектовані на застарілих платформах та не можуть бути модернізовані. За результатами перегляду бізнес-процесів буде затверджено план заходів і технічні завдання з їх автоматизації на сучасних програмних платформах відповідно до вимог ключових користувачів. Розроблення нового програмного забезпечення має сприяти економії робочого часу працівників, їх ефективній взаємодії на різних напрямках роботи, а також забезпечити надійне зберігання необхідних даних в єдиній системі з ефективними інструментами для аналізу роботи структурних підрозділів Рахункової палати. Зазначені роботи виконуються у плідній співпраці з міжнародними експертами Програми підтримки управління державними фінансами в Україні (EU4PFM).

На виконання протиепідемічних заходів, пов'язаних із запобіганням поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, було здійснено низку організаційно-технічних заходів із забезпечення дистанційної роботи працівників Рахункової палати. Зокрема, виконано заходи з побудови захищених каналів зв'язку на основі технологій та програмного забезпечення Cisco, налаштовано систему корпоративного відеоконференц зв'язку на основі технологій Cisco, розгорнуто власну корпоративну систему відеоконференцзв'язку (<https://phn.rp.gov.ua/>), яка забезпечила якісне проведення низки заходів онлайн, у тому числі і міжнародних.

Крім того, здійснено всі необхідні заходи для забезпечення безпечних онлайн-комунікацій працівників Рахункової палати на платформах Skype, Teams тощо. Забезпечено також доступ до корпоративної електронної пошти в дистанційному режимі, користувачам системи електронного документообігу Мегаполіс Докнет – безпечний доступ до системи дистанційно. У 2020 році система Мегаполіс Докнет працювала в тестовому режимі, систему інтегровано з системою електронної взаємодії (СЕВ) органів виконавчої влади (версія 2), що дає можливість безпосередньо отримувати від органів державної влади всю необхідну інформацію.

Працівників Рахункової палати забезпечено необхідною кількістю ноутбуків.

З метою автентифікації фахівців Рахункової палати у корпоративній мережі встановлено захищені носії інформації та карт-рідери. Носії містять захищений кваліфікований електронний цифровий підпис (ЕЦП) та одночасно є електронною перепусткою до приміщень Рахункової палати.

Протягом 2020 року здійснювалось забезпечення функціонування вебсайту Рахункової палати. У 2020 році на вебсайті Рахункової палати розміщено майже

300 публікацій і 730 матеріалів про діяльність Рахункової палати, а також архівні матеріали за попередні роки.

Упродовж року з метою розвитку ІТС РП придбано більше 300 одиниць комутаційного обладнання, обладнання ІР-телефонії, 30 поточкових сканерів для забезпечення ефективної роботи системи електронного документообігу, офісне програмне забезпечення, програмне забезпечення керування корпоративною мережею, програмне забезпечення захисту та антивірусне програмне забезпечення. Забезпечено підтримку сучасних корпоративних версій СКБД Оракл, здійснено заходи щодо підтримки функціонування діючого комп'ютерного та периферійного обладнання, виконано технічне обслуговування для 84 одиниць комп'ютерного та периферійного обладнання.

Утворено новий центр комутації корпоративної мережі та канал на основі волоконнооптичного кабеля, який з'єднує його з центральною комутаційною шафою старої мережевої інфраструктури. Здійснити заміну пасивного мережевого обладнання у центральному офісі, включаючи заміну кабельних комунікацій, планується у 2021 році.

Інформаційні технології, що функціонують у Рахунковій палаті, дають змогу отримувати більшу частину документів в електронному вигляді, завдяки чому підвищено оперативність надходження інформаційних ресурсів та їх використання, ефективність автоматизації процесів аналізу і моніторинг показників фінансової, бюджетної, податкової та статистичної звітності.

Можливості інформаційно-аналітичної системи Рахункової палати і інформаційні ресурси, накопичені в її базах, дозволяють підтримувати заходи державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) на всіх етапах їх проведення, в тому числі шляхом формування окремих баз даних інформаційно-аналітичної характеристики стану об'єктів контролю і аналізу.

У 2020 році для охорони майна територіальних управлінь Рахункової палати проведено закупівлю послуг з охорони адмінприміщень підрозділами служб охорони. Також забезпечено безперебійну роботу систем охоронної та пожежної сигналізації, систем пожежогасіння та сповіщення про пожежу, системи контролю доступу та відеоспостереження, встановлених в адмінбудівлях центрального апарату Рахункової палати та її територіальних управліннях.

Протягом 2020 року здійснено низку заходів, спрямованих на підвищення рівня безпеки будинку Рахункової палати на вул. М. Коцюбинського, 7, зокрема придбано та встановлено обладнання охоронної сигналізації, встановлено додаткові камери відеоспостереження та датчики руху.

Зважаючи на нагальну потребу в оновленні систем безпеки центрального апарату Рахункової палати, значна частина яких експлуатується вже понад 20 років, на 2021 рік заплановано провести модернізацію обладнання системи контролю доступу, встановити систему пожежогасіння в архівних приміщеннях, а також розробити проекти модернізації існуючих систем охоронної та пожежної сигналізації. З метою поліпшення безпеки територіальних управлінь Рахункової

палати у 2021 році планується розробити проекти побудови нових цифрових систем відеоспостереження, а також здійснити закупівлю необхідного обладнання для впровадження цих систем.

8.4. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ТА ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ В РАХУНКОВІЙ ПАЛАТІ

Система внутрішнього контролю Рахункової палати представляє собою впроваджені Головою Рахункової палати політику, правила і заходи, які забезпечують функціонування, взаємозв'язок та підтримку всіх елементів внутрішнього контролю і спрямовані на досягнення визначених мети (місії), стратегічних та інших цілей, завдань, планів і вимог щодо діяльності Рахункової палати.

Механізм функціонування системи внутрішнього контролю та управління ризиками визначає Порядок організації та здійснення внутрішнього контролю в Рахунковій палаті, затверджений наказом Голови Рахункової палати від 15.08.2019 № 51 (далі – Порядок). Протягом 2020 року з метою підвищення ефективності заходів з організації та здійснення внутрішнього контролю в Рахунковій палаті до Порядку внесено зміни (накази Голови Рахункової палати від 09.04.2020 № 25 та від 16.09.2020 № 71), що стосуються повноважень керівників самостійних структурних підрозділів апарату Рахункової палати, удосконалення процесу ідентифікації та оцінки ризиків у Рахунковій палаті та діяльності робочої групи з узагальнення ризиків.

У 2020 році відповідно до Порядку кожним самостійним структурним підрозділом апарату Рахункової палати було ідентифіковано та оцінено ризики, які могли вплинути на виконання закріплених за ними завдань і функцій або діяльність Рахункової палати в цілому, та надано робочій групі з узагальнення ризиків інформацію про ризики з високим та середнім рівнем та пропозиції заходів реагування на них.

Робочою групою за результатами детального аналізу ідентифікованих ризиків, опрацювання заходів для оптимального реагування на ці ризики, які б сприяли своєчасному та належному виконанню завдань та функцій Рахункової палати, підготовлено Інформацію про ідентифікацію та оцінку ризиків у діяльності Рахункової палати.

Відповідно до Порядку підготовлено **Звіт про стан організації та здійснення внутрішнього контролю у розрізі елементів внутрішнього контролю в Рахунковій палаті за 2020 рік**, який затверджено Головою Рахункової палати та надіслано Міністерству фінансів України.

Відповідно до вимог статті 26 Бюджетного кодексу України, Порядку здійснення внутрішнього аудиту та утворення підрозділів внутрішнього аудиту, затвердженого постановою Кабінету міністрів України від 12.12.2018 № 1062, Регламенту Рахункової палати, виконання завдань з внутрішнього аудиту Рахункової палати здійснює сектор внутрішнього аудиту.

Метою діяльності сектору внутрішнього аудиту в Рахунковій палаті є надання Голові Рахункової палати об'єктивних, незалежних висновків і

рекомендацій щодо функціонування системи внутрішнього контролю, удосконалення системи управління, запобігання фактам незаконного, неефективного та нерезультативного використання бюджетних коштів, виникненню помилок та недоліків у діяльності структурних підрозділів Рахункової палати.

У 2020 році з метою забезпечення організаційної і функціональної незалежності внутрішнього аудиту, недопущення покладення на нього непритаманних внутрішньому аудиту функцій, Головою Рахункової палати **підписано Декларацію внутрішнього аудиту.**

Для забезпечення відповідності завдань і результатів, яких має досягти внутрішній аудит, стратегічним цілям Рахункової палати, затверджено Стратегічний план діяльності з внутрішнього аудиту Рахункової палати на 2019–2022 роки і Операційний план діяльності з внутрішнього аудиту Рахункової палати на 2020 рік.

Відповідно до Операційного плану діяльності з внутрішнього аудиту Рахункової палати на 2020 рік впродовж вересня – грудня 2020 року сектором внутрішнього аудиту **проведено два аудиторські дослідження:**

- аудит стану організації та ефективності функціонування системи внутрішнього контролю за фінансовим забезпеченням, плануванням та результатами виконання бюджетних програм, за результатами якого складено аудиторський звіт і проінформовано Голову Рахункової палати щодо висновків, виявлених недоліків в організації і функціонуванні внутрішнього контролю та причин, які вплинули на їх виникнення. Одночасно розроблено рекомендації, які взято керівниками відповідних структурних підрозділів до виконання;

- аудит стану функціонування внутрішнього контролю в окремих структурних підрозділах апарату Рахункової палати, який відповідно до Операційного плану діяльності з внутрішнього аудиту Рахункової палати на 2021 рік (у зв'язку із запровадженням дистанційної форми роботи працівників Рахункової палати на виконання вимог постанови Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19) завершено в лютому 2021 року.

8.5. Діяльність Рахункової палати у сфері запобігання ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

Метою Антикорупційної програми Рахункової палати на 2019–2021 роки (далі – Антикорупційна програма), затвердженої рішенням Рахункової палати від 26.03.2019 № 7-7, **є створення ефективної системи запобігання та протидії корупції в Рахунковій палаті** на основі визначених законом засад формування та реалізації антикорупційної політики з урахуванням специфіки діяльності Рахункової палати як державного колегіального органу.

Досягнення поставленої мети здійснюється шляхом ідентифікації та оцінки корупційних ризиків, встановлення причин, що їх породжують, розроблення та впровадження заходів, спрямованих на усунення та превенцію цих ризиків.

Керівництвом Рахункової палати **встановлено додатковий контроль за дотриманням принципу незалежності Рахункової палати та її членів при здійсненні заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту)**. Як наслідок, у 2020 році не виявлено випадків політичного замовлення і тиску на діяльність Рахункової палати через її фахівців при формуванні плану роботи, виборі об'єктів контролю, строків проведення контрольних заходів.

У звітному році **проведено тестування щодо наявності/відсутності конфлікту інтересів** у спільній роботі близьких осіб та наявності корпоративних прав у працівників апарату Рахункової палати. Опрацьовано понад 400 тестів, за результатами вжито належних заходів для врегулювання потенційного конфлікту інтересів. На постійній основі надаються консультації працівникам Рахункової палати щодо подальших дій у зв'язку з виникненням такого конфлікту.

Протягом 2020 року Головою та членами Рахункової палати **на постійній основі здійснювалася роз'яснювальна робота та систематично здійснювався контроль за неухильним дотриманням** під час проведення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) особами, які входять до складу контрольної групи, **обов'язків**, встановлених частиною другою статті 32 Закону України «Про Рахункову палату», щодо заяви про самовідвід за наявності обставин, що вказують на потенційний конфлікт інтересів. Виявлено два факти конфліктів інтересів, про які повідомлено Національне агентство з питань запобігання корупції, та вжито належних заходів щодо їх врегулювання.

Серед пріоритетних заходів, передбачених Антикорупційною програмою, є **здійснення навчальних заходів та заходів з поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування**.

У 2020 році для посадових осіб Рахункової палати організовано та проведено навчальний семінар за участі представників НАЗК на тему «Черговий етап електронного декларування: актуальні питання та зміни до антикорупційного законодавства».

Упродовж 2020 року працівникам Рахункової палати надіслано 35 розгорнутих консультацій в електронному вигляді та надано понад 200 усних консультацій про застосування норм і вимог антикорупційного законодавства, у тому числі щодо заповнення електронних декларацій.

Рахункова палата

📍 вул. М. Коцюбинського, 7
м. Київ, Україна, 01601

✉ rp@rp.gov.ua